



ӨВӨРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ  
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

# *Аймгийн* НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХӨГЖЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА



## АЙМГИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ХӨГЖЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮДИЙН ТАНИЛЦУУЛГА



### Хүн ам

Аймгийн хүн амын тоо 2018 оны жилийн эцсийн байдлаар 116645 болж, өмнөх оныхоос 961 хүнээр буюу 0.8 хувиар өсчээ. Нийт хүн амын 30.9 хувийг 15 хүртэл насны хүүхэд, 60.1 хувийг 15-64 насныхан, 9.0 хувийг 65 ба түүнээс дээш насныхан эзэлж байна. Өмнөх онтой харьцуулахад 15 хүртэлх насны хүн амын эзлэх хувь 0.7 пунктээр, 65 ба түүнээс дээш насны хүн амын эзлэх хувь 4.6 пунктээр өсч, 15-64 насны хүн амын эзлэх хувь 5.3 пунктээр буурчээ.

Нийт хүн амын 49.7 хувь нь эрэгтэйчүүд, 50.3 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Хүйсийн харьцаа буюу 100 эмэгтэйд ногдох эрэгтэйчүүдийн тоо 98.9 байна.

Шинээр төрсөн 2662 хүүхдийг иргэний бүртгэлд бүртгэн, нас барсан 753 хүнийг иргэний бүртгэлээс хасч, 561 хос гэрлэлтэй бүртгүүлж, 78 гэр бүлийн гэрлэлтийг цуцалж, 58 хүүхэд үрчлэгдсэн байна.

2018 онд 1140 хүн шилжиж явснаас 49.1 хувь буюу 560 хүн УБ хотруу шилжиж явсан байна. Тус аймагт 855 хүн шилжиж ирсний 60.1 хувь буюу 518 хүн УБ хотоос, 39.4 хувь буюу 337 хүн бусад аймгуудаас шилжиж ирсэн байна.

Аймгийн нийт өрх 34652 болж, өнгөрсөн оноос 1.5 хувь буюу 502 өрхөөр нэмэгдсэн

байна. Нийт өрхийн 27.1 хувь нь аймгийн төвд, 24.7 хувь нь сумын төвд, 48.2 хувь нь хөдөөд суурьшсан байна. Нийт өрхийн 19.6 хувь нь нэг ам бүлтэй, 15.4 хувь нь 2 ам бүлтэй, 16.5 хувь нь 3 ам бүлтэй, 20.9 хувь нь 4 ам бүлтэй, 15.7 хувь нь 5 ам бүлтэй, 11.8 хувь нь 6 ба түүнээс дээш ам бүлтэй байна. Нийт өрхийн 5.3 хувь нь 4 ба түүнээс дээш хүүхэдтэй өрх байгаа ба ихэр хүүхэдтэй 320 өрх байна.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй 4103 хүн байгаагийн 42.6 хувь нь эмэгтэй байна. Аймгийн хэмжээгээр 2018 онд өнчин хүүхдийн тоо 1622 болж, нийт хүүхдийн 4.5 хувийг эзэлж байна. Нийт өнчин хүүхдийн 6.3 хувь буюу 102 хүүхэд нь бүтэн өнчин, 93.7 хувь буюу 1520 нь хагас өнчин хүүхдүүд байна. Аймгийн хэмжээнд 2018 оны байдлаар өрх толгойлсон эмэгтэй 3504 байгаагийн 31.2 хувь нь аймгийн төвд, 68.8 хувь нь хөдөө сумдад амьдарч байна.



### Бүртгэлтэй ажилгүй иргэн

Аймгийн нийт хүн амын 60.0 хувь буюу 70039 нь хөдөлмөрийн насны хүн ам байгаа нь өмнөх оныхоос 2798 хүнээр буюу 3.9 хувиар буурсан байна. Аймгийн хэмжээнд 1700 шинэ ажлын байр бий болсоны 20.4 хувь нь барилгад, 10.3 хувь нь хөдөө аж ахуйд, 18.8 хувь нь боловсруулах үйлдвэрлэлд, 13.1 хувь нь

бөөний болон жижиглэн худалдаанд, 0.1 хувь нь тээвэр холбоонд, 6.5 хувь нь боловсролын байгууллагад, 30.8 хувь нь хувийн үйлчилгээ эрхлэх чиглэлээр ажлын байртай болжээ.

Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газарт 985 хүн ажил хайж бүртгүүлсэн байна. Бүртгүүлсэн ажилгүйчүүдийн тоог өнгөрсөн оныхтой харьцуулахад 15.1 хувиар буурсан байна. Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн 33.3 хувь нь 25-34 насныхан, 21.7 хувь нь 35-44 насныхан, 29.7 хувь нь 15-24 насныхан, 15.3 хувь нь 45-аас дээш насныхан байна.



### Нийгмийн халамж, даатгал

Аймгийн дүнгээр давхардсан тоогоор 41.4 мянган хүнд 15.7 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж олгосон байна. Үүнд 1700 хүнд 2.7 тэрбум төгрөгийн халамжийн тэтгэвэр, 2368 хүнд 1.5 тэрбум төгрөгийн нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж, нийгмийн халамжийн тусламж дэмжлэг шаардлагатай 2259 хүнд 1.0 тэрбум төгрөгийн тэтгэмж, тусламж, насны хишиг 5261 хүнд 0.8 тэрбум төгрөг, цалинтай ээж 7944 хүнд 3.6 тэрбум төгрөг, алдарт эхийн одонтой 10281 эхэд 1.4 тэрбум төгрөг, 1138 хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд 0.3 тэрбум төгрөгийн тусламж, хөнгөлөлтийг тус тус олгожээ.

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 61.7 тэрбум төгрөг болж өнгөрсөн оноос 16.1

хувиар өссөн байна. Нийт 24056 хүн даатгалд хамрагдсаны 58.7 хувь буюу 14122 нь заавал даатгуулагчид, 41.3 хувь буюу 9936 нь сайн дурын даатгуулагчид байна. Даатгалын сангийн орлогын 93.3 хувь нь тэтгэврийн даатгалын сан, 3.6 хувь нь тэтгэмжийн даатгалын сан, 2.3 хувь нь ҮОМШӨ-ний даатгалын сан, 0.8 хувь нь ажилгүйдлийн даатгалын сан тус тус эзэлж байна.



### Боловсрол, соёл

Ерөнхий боловсролын сургууль 2008-2009 оны хичээлийн жилээс 12 жилийн тогтолцоонд шилжиж, 6 настай хүүхдийг нэгдүгээр ангид элсүүлэх болсноор 5 хүртэлх насны хүүхдийг сургуулийн өмнөх боловсролд хамруулж байна.

2018-2019 онд нийт 41 цэцэрлэгийн 259 бүлэгт 6898 хүүхэд хүмүүжиж байгаа нь өмнөх оныхоос 336 хүүхдээр буюу 5.1 хувиар өссөн байна.

Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдвал зохих (2-5 насны) хүүхдийн 87.3 хувь нь буюу 9759 хүүхэд хамрагдсан нь өмнөх оны хамрагдалтаас 7.5 хувиар өссөн байна.

2018-2019 оны хичээлийн жилд ерөнхий боловсролын 30 сургуулийн 795 бүлэгт 21508 хүүхэд өдрөөр суралцаж байна. Ерөнхий боловсролын сургуулийн багшийн тоо 1136 байгаагийн 35.2 хувь нь бага ангийн, 38.6 хувь нь дунд ангийн, 26.2 хувь нь ахлах ангийн багш байна.



### Эрүүл мэнд

2018 онд 2404 эх амаржиж 2403 хүүхэд төрсөн нь өмнөх оноос 25 хүүхдээр буюу 1.0 хувиар буурчээ. Эмнэлэгт 660 хүн нас барсны 5.4 хувийг 1 хүртлэх насны хүүхэд, 1.5 хувийг 1-5 хүртэлх насны хүүхэд эзэлж байна.

Нэг хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоо 2018 онд 36 болж 2017 оныхоос 3 хүүхдээр буюу 7.7 хувиар буурч, 1-5 хүртлэх насандаа эндсэн хүүхэд 10 байгаа нь өмнөх оныхтой адилхан байна.

2018 онд халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 1013 бүртгэгдсэн нь өмнөх оныхоос 101 хүнээр буюу 9.1 хувиар буурсан байна. Нийт өвчлөлийн 18.3 хувь нь салхин цэцэг, 18.3 хувийг тэмбүү, 20.6 хувийг цусан суулга, 8.6 хувийг трихоминиаз, 11.0 хувийг заг хүйтэн, 3.9 хувийг сүрьеэ, 0.6 хувийг вируст гепатит эзэлж байна.

Халдварт өвчлөлийг өмнөх оныхтой харьцуулбал салхин цэцэг 17.1 хувиар, трихоминиаз 1.1 хувиар, тэмбүү 3.7 хувиар, сүрьеэ 2.0 хувиар буурч, цусан суулга 8.5 хувиар вируст гепатит 0.2 хувиар, заг хүйтэн 3.5 хувиар өссөн байна.



### Гэмт хэрэг

Цагдаагийн газрын мэдээгээр 2018 онд аймгийн хэмжээнд 670 гэмт хэрэг гарсан нь өмнөх оныхоос 178 гэмт хэргээр буюу 36.2 хувиар өссөн байна. Энэ онд гарсан гэмт хэргийн 304 нь буюу 45.4 хувь нь аймгийн төвд үйлдэгджээ.

Нийт гэмт хэргийн дотор өндөр хувийн жин эзэлдэг хэргүүдийг авч үзвэл: Хулгайн хэрэг 2018 онд 258 гарсан нь нийт хэргийн 38.5 хувийг эзэлж, өмнөх оныхоос 46 хэргээр буюу 21.7 хувиар өссөн байна. Хулгайн хэрэг дотроо хувийн өмчийн хулгай энэ онд 173 гарсан нь өмнөх оныхоос 18.5 хувиар, авто тээврийн хэрэгслийн хулгай 23 хэргээр буюу 92.0 хувиар тус тус өссөн байна. Бусдын бие махбодид гэмтэл учруулсан хэрэг энэ онд 233 гарсан нь нийт хэргийн 34.8 хувийг эзэлж байна.

2018 онд гарсан гэмт хэргийг 492 хүн үйлдсэний 24 хүн буюу 4.9 хувь нь хүүхэд, 277 хүн буюу 56.3 хувь нь 18-34 насны залуучууд, 191 хүн буюу 38.8 хувь нь 35-аас дээш насныхан үйлджээ. Мөн нийгмийн байдлаар нь авч үзвэл: Хамгийн өндөр буюу 43.1 хувийг ажилгүй иргэд, 26.2 хувийг малчин иргэд, 17.3 хувийг хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч иргэд, 4.5 хувийг оюутан сурагч, 7.9 хувийг албан хаагч үйлдсэн байна. Нийт хэрэг үйлдэгчдийн 189 хүн буюу 38.4 хувь нь согтуудаа үйлдсэн байна.

Гэмт хэргийн улмаас иргэд, байгууллага, аж ахуйн нэгжид 1182.8 сая төгрөгийн хохирол учирсан нь өмнөх оныхоос 98.5 сая төгрөг буюу 9.1 хувиар өссөн байна. Нийт учирсан хохирлын 435.3 сая төгрөг буюу 36.8 хувийг нөхөн төлүүлжээ. Гэмт хэргийн улмаас 253 хүн гэмтэж, 35 хүн нас барсан нь өмнөх оныхоос гэмтсэн хүний тоо 31.1 хувиар, нас барсан хүний тоо 16.7 хувиар тус тус өсчээ.



### Байгаль орчин

Өвөрхангай аймаг нь Монгол улсын төв хэсэгт Архангай, Булган, Баянхонгор, Төв, Дундговь, Өмнөговь аймгуудтай хиллэдэг. Газар зүйн байрлалаар далайн түвшнээс 1813 метрт өргөгдсөн, 102 градус 47 минутын уртраг 46 градус 16 минутын өргөрөгт, хойноос урагшаа 385 км, зүүнээс баруун хил хүртэл 310 км үргэлжилнэ.

Аймгийн нутаг дэвсгэрийг газрын нэгдмэл сангийн ангиллаар авч үзэхэд 2018 онд нийт нутгийн 90.5 хувийг хөдөө аж ахуйн газар, 5.8 хувийг улсын тусгай хэрэгцээний газар, 2.4 хувийг ойн сан бүхий газар, 0.1 хувийг усан сан бүхий газар, 0.7 хувийг хот тосгон бусад суурин газар, 0.4 хувийг зам шугам сүлжээний газар эзэлж байна.



### Хөрөнгө оруулалт

2018 онд аймгийн эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд 75.1 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийснээс 28.9 хувь буюу 21.7 тэрбум төгрөг нь улсын төсвийн хөрөнгө, 11.3 хувь буюу 8.5 тэрбум төгрөг нь орон нутгийн төсөв болон орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр, 15.2 хувь буюу 11.4 тэрбум төгрөг нь гадаадын хөрөнгө оруулалт, 44.6 хувь буюу 33.6 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалт нь иргэдийн хөрөнгөөр тус тус санхүүжигдсэн байна. 2017 онтой харьцуулахад хөрөнгө оруулалтын хэмжээ 51.2 тэрбум төгрөгөөр буюу 3.1 дахин өссөн байна.

Хөрөнгө оруулалтын ажлын 89.7 хувийг барилга угсралт, их засварын ажилд 5.4 хувийг зам засвар арчлалтад, 0.5 хувийг худаг шинээр гаргах болон засварлах, 0.4 хувийг гэрэлтүүлэг, гадна байгууламжийн тохижилт, шинэчлэлийн ажил болон дулааны шугам засварт, 2.9 хувийг машин, тоног төхөөрөмж, эд хогшил нийлүүлэхэд, 0.9 хувийг бусад ажилд тус тус зарцуулсан байна.



### Банк, мөнгө, зээл

Өвөрхангай аймагт 2018 онд арилжааны 5 банкны салбар аж ахуйн нэгж, байгууллага иргэдэд үйлчилгээ үзүүллээ. Арилжааны банкуудын дүнгээр 35445 зээлдэгчид байгаа нь өнгөрсөн оноос зээлдэгчдийн тооноос 0.3 хувиар буурч, олгосон зээлийн хэмжээ 35.0 хувиар өсчээ. 2018 онд нийт 148.5 тэрбум төгрөгийн зээл олгосон байна. Оны эцэст зээлийн өрийн үлдэгдэл 220.1 тэрбум төгрөг байгаа ба хугацаа хэтэрсэн зээл 0.7 хувь буюу 1683.2 сая.төгрөг, чанаргүй зээл 0.8 хувь буюу 1817.9 сая.төгрөг байна.

Иргэд, байгууллагын мөнгөн хадгаламж 130.7 тэрбум төгрөг болж өнгөрсөн оныхоос 18.9 хувь буюу 20.8 тэрбум төгрөгөөр өсч, аймгийн нэг хүнд дунджаар 1120.9 мянган төгрөгийн, нэг хадгаламж эзэмшигчид 1647.7 мян.төгрөгийн хадгаламж ногдож байна. Өнгөрсөн оноос хадгаламж эзэмшигчийн тоо 3.2 хувиар өссөн байна.



### Төсөв санхүү

2018 онд төсвийн орлого болон шилжүүлгийн дүн 81.0 тэрбум төгрөг болж өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.1 тэрбум төгрөг буюу 9.6 хувиар өссөн байна. Үүний 17.0 тэрбум төгрөг нь орон нутгийн орлого байна. Орон нутгийн орлогын 64.5 хувийг татварын орлого, 35.5 хувийг татварын бус орлого эзэлж байна.

2018 онд төсвийн нийт зарлага 78.8 тэрбум төгрөг байна. Нийт зарлагын 70.1 хувийг бараа, ажил үйлчилгээний зардал, 0.3 хувийг татаас, 15.9 хувийг урсгал шилжүүлэг, 10.6 хувийг хөрөнгийн зардал тус тус эзэлж байна. Бараа, ажил, үйлчилгээний зардлын 62.0 хувийг цалинд, 7.4 хувийг нийгмийн даатгалын шимтгэлд, 11.9 хувийг байр ашиглалтай холбоотой зардалд, 2.5 хувийг бараа материалын зардалд, 5.8 хувийг нормативт зардалд, 1.6 хувийг урсгал засварт, 0.4 хувийг томилолтын зардалд, 2.5 хувийг бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажилд, 5.4 хувийг бараа үйлчилгээний бусад зардалд зарцуулжээ.



### Үнэ

2018 оны эцсийн байдлаар аймгийн хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ тарифын индекс 2017 оныхтой харьцуулахад 10.3 хувиар өссөн байна.

Барааны бүлгээр нь авч үзвэл хүнсний бараа, согтууруулах бус ундааны бүлгийн индекс 13.0 хувиар, согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн индекс 8.1 хувиар, гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн барааны бүлгийн индекс

8.6 хувиар, тээврийн үйлчилгээний бүлгийн индекс 11.5 хувиар, эм тариа, эмнэлэгийн үйлчилгээний бүлгийн индекс 0.1 хувиар, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээний бүлгийн индекс 0.4 хувиар, амралт чөлөөт цаг, соёлын бараа үйлчилгээний бүлгийн индекс 5.3 хувиар, зочид буудал, нийтийн хоолны үйлчилгээний бүлгийн индекс 7.0 хувиар, бусад бараа үйлчилгээний бүлгийн индекс 8.6 хувиар, хувцас, бөс бараа, гуталны бүлгийн индекс 16.6 хувиар, орон сууц, ус, цахилгаан, хийн бусад үйлчилгээний бүлгийн индекс 6.0 хувиар тус тус өссөн байна. Өдөр тутмын өргөн хэрэглээний барааны нэр төрлөөр авч үзвэл өмнөх оны мөн үеийнхээс талх, гурил будааны дундаж үнэ 0.9 хувиар, мах махан бүтээгдэхүүний дундаж үнэ 47.0 хувиар, жимс жимсгэний дундаж үнэ 25.7 хувиар, шатахууны үнэ 18.4 - 39.7 хувиар өсч, хүнсний ногооны дундаж үнэ 6.2 хувиар буурсан байна.

### Хөдөө аж ахуй

2018 оны жилийн эцсийн тооллогын дүнгээр малын тоо 5461.3 мянган толгойд хүрч, 282.2 мянган толгойгоор буурсан ба төрлөөр авч үзвэл тэмээ 31.5 мянга, адуу 323.6 мянга, үхэр 272.3 мянга, хонь 2588.1 мянга, ямаа 2245.8 мянга болж, тэмээ 9.4 хувь буюу 2.7 мянган толгойгоор өсч, адуу 11.1 хувь буюу 40.4 мянган толгой, үхэр 8.7 хувь буюу 25.9 мянган толгой, хонь 2.8 хувь буюу 75.2 мянган толгой, ямаа 6.0 хувь буюу 143.4 мянган толгойгоор тус тус буурсан байна.

Нийт мал сүргийн дотор тэмээ 0.6 хувь, адуу 5.9 хувь, үхэр 5.0 хувь, хонь 47.4 хувь, ямаа 41.1 хувийг тус тус эзэлж, нийт сүрэгт 5 төрлийн малын эзлэх хувь өмнөх оныхоос адуун сүргийн эзлэх хувь 0.4 пунктээр, үхэр сүргийн эзлэх хувь 0.2 пунктээр, ямаан сүргийн хувьд 0.5 пунктээр буурч, хонин сүргийн эзлэх хувь 1.0 пунктээр, тэмээн сүргийн эзлэх хувь 0.1 пунктээр тус тус нэмэгдсэн байна.

Малын тоо аймгийн 4 суманд өссөн ба 15 суманд буурсан дүн гарлаа. Богд суманд хамгийн өндөр буюу 19.1 мянган толгойгоор өссөн, Бүрд суманд хамгийн өндөр буюу 52.5 толгой малаар буурсан байна. Богд, Бат-Өлзий, Зүүнбаян-Улаан, Төгрөг сумаас бусад сумдад малын тоо буурсан дүнтэй байна.

Малтай өрх 19209 байгаа ба үүний 84.9 хувь буюу 16307 нь малчин өрх байна. Эдгээр өрхийн тоо 2017 оныхоос малтай өрх 1.3 хувиар буюу 253 өрхөөр, малчин өрх 1.4 хувиар буюу 220 өрхөөр тус тус нэмэгдсэн байна. Малчдын тоо 28103 болж өмнөх оноос 0.6 хувиар буюу 162-оор буурсан байна. Нийт малчдын 35.1 хувь нь 16-34 насны, 54.7 хувь нь 35-59 насны, 10.2 хувь нь 60 болон түүнээс дээш насны малчид байна. Аймгийн нэг малтай өрхөд 284 толгой мал, нэг малчин өрхөд 335 толгой мал ноогдож байна.

Аймгийн хэмжээнд Богд сум 473.9 мянган толгой малаар тэргүүлж, Баянгол сум 420.1 мянган толгойгоор удаалж, Баян-Өндөр сум 377.7 мянган толгой малаар гуравдугаарт, Уянга сум 331.8 мянган толгой малаар дөрөвдүгээрт, Бүрд сум 311.9 мянган толгой малаар тавдугаарт орж байна. Таван төрлийн мал тус бүрийн дүнгээр 10.6 мянган толгой тэмээгээр

Богд, 30.1 мянган толгой адуугаар Бат-Өлзий, 56.2 мянган толгой үхрээр Уянга, 234.6 мянган толгой хониор Баянгол, 326.2 мянган толгой ямаагаар Богд сум тус тус тэргүүлж байна.

Аймгийн 111 баг дотор нийт малын тоогоор Баянгол сумын Өнц баг 117.7 мянган толгой малаар нэгдүгээрт, Бат-Өлзий сумын Улаан-Ам баг 107.5 мянган толгой малаар хоёрдугаарт, Баянгол сумын Цавын ихэр баг 101.4 мянган толгой малаар гуравдугаарт, Богд сумын Далан баг 95.5 мянган малаар дөрөвдүгээрт, Баян-Өндөр сумын Батхаан баг 91.1 мянган толгой малаар тавдугаарт тус тус орж байна. Төрөл тус бүрээр 4.1 мянган толгой тэмээгээр Богд сумын Далан, 9.9 мянган толгой адуугаар Бат-Өлзий сумын Зөрүүлэг баг, 22.3 мянган толгой үхрээр Бат-өлзий сумын Улаан-Ам баг, 67.7 мянган толгой хониор Баянгол сумын Өнц баг, 71.4 мянган толгой ямаагаар Богд сумын Далан багууд тус тус тэргүүлж байна.

Аймгийн хэмжээнд нийт малаараа Гучин-Ус сумын Гучин багийн малчин өрх 3144 толгой мал тоолуулж аймагтаа тэргүүлсэн байна. Хамгийн олон тэмээтэй өрх Баруунбаян-Улаан сумын 3-р багт, хамгийн олон адуутай өрх Тарагт сумын Туяа багт, хамгийн олон үхэртэй өрх Бат-Өлзий сумын Улаан-Ам багт, хамгийн олон хоньтой өрх Баянгол сумын Цавын-Ихэр багт, хамгийн олон ямаатай өрх Богд сумын Ялаатай багт байна.

1000 ба түүнээс дээш малтай 822 өрх байгаа нь өмнөх оныхоос 12.6 хувь буюу 119 өрхөөр буурсан байна. Баянгол сум 105 мянгат малчны тоогоор тэргүүлж, Баян-Өндөр сум 91 мянгат малчинтайгаар хоёрдугаарт, Бүрд сум 80 мянгат малчинтайгаар гуравдугаарт орж

байна. Аймгийн хэмжээнд 2001-ээс дээш мал тоолуулсан 36 өрх байгаагийн 50 хувь нь Бүрд, Баянгол, Гучин-Ус суманд байна.

Нийт малтай өрхийн 2.0 хувь буюу 393 нь 10 хүртэл малтай, 5.8 хувь буюу 1122 өрх 11-30 хүртэл малтай, 6.8 хувь буюу 1309 өрх 31-50 хүртэл малтай, 13.0 хувь буюу 2490 өрх нь 51-100 хүртэл малтай, 23.0 хувь буюу 4422 өрх 101-200 малтай, 33.8 хувь буюу 6499 өрх 201-500 малтай, 11.2 хувь буюу 2152 өрх 501-999 малтай, 3.6 хувь буюу 700 өрх 1000-1499 малтай, 0.4 хувь буюу 86 өрх 1500-2000 малтай, 0.2 хувь буюу 36 өрх 2000-аас дээш малтай байна. Малтай өрхийн бүлэглэлт тус бүрийн нийт малтай өрхөд эзлэх хувийг өмнөх онтой харьцуулахад 10 хүртэл малтай өрхийн нийт малтай өрхөд эзлэх хувь 0.3 пунктээр, 11-30 хүртэл малтай өрхийнх 0.5 пунктээр, 31-50 хүртэл малтай өрхийнх 0.4 пунктээр, 51-100 хүртэл малтай өрхийнх 0.2 пунктээр, 101-200 хүртэл малтай өрхийнх 0.5 пунктээр тус тус нэмэгдсэн бол 201-500 хүртэл малтай өрхийнх 0.4 пунктээр, 501-999 хүртэл малтай өрхийнх 1.0 пунктээр, 1000-1499 хүртэл малтай өрхийнх 0.4 пунктээр, 1500-2000 малтай өрхийнх 0.2 пунктээр, 2001-аас дээш малтай өрхийнх 0.1 пунктээр тус тус буурсан байна.

Оны эхний малын 15 хувь буюу 838.6 мянган толгой малыг зах зээлд худалдан борлуулж, 2.4 хувь буюу 138.2 мянган толгой малыг хүнсэнд хэрэглэж, 2.1 хувь буюу 123.4 мянган толгой малыг бусдад шилжүүлсэн байна.

Нийт 2387.5 мянган хээлтэгч мал тоологдсон нь нийт малын 43.7 хувийг эзэлж, өнгөрсөн оноос хээлтэгчийн тоо 4.5 хувиар буюу 102.1 мянган толгойгоор өсч, нийт малд эзлэх хувийн жин урд оноос 3.9 пунктээр нэмэгдсэн байна.

Оны эхний төллөх эх малын 72.5 хувь буюу 1657.8 мянган эх мал төллөж, гарсан төлийн 80.8 хувь буюу 1338.7 мянган төлийг бойжуулсан байна.

Оны эхэнд тоологдсон нийт малын 6.1 хувь буюу 352.3 мянган толгой мал зүй бусаар хорогдсон ба хорогдлын 82.2 хувийг бог мал эзэлж байна. Хорогдсон малын 4.1 хувь буюу 14.5 мянган толгой мал өвчнөөр хорогдсон байна.

Нийт 37641 толгой хээлтүүлэгчийн 61.3 хувийг хуц, ухна эзэлж байна. Нэг хээлтүүлэгчид 5 төрөл дээр 34 ингэ, 10 гүү, 35 үнээ, 91 эм хонь, 97 эм ямаа ногдож байна. Хээлтүүлэгч мал өмнөх оноос 8.8 хувиар буюу 3640 толгойгоор буурсан байна.

Аймгийн хэмжээнд нийт 20 аж ахуйн нэгж байгууллагууд 4720 толгой мал тоолуулсан байна.

Цэвэр, эрлийз, нутгийн шилмэл омгийн 323.2 мянган мал тоологдсоны 39.5 хувь буюу 127.8 мянган толгой нь нутгийн цэвэр үүлдэр, 60.0 хувь буюу 193.8 мянган толгой нь нутгийн эрлийз мал байна. Өмнөх оноос цэвэр, эрлийз, нутгийн шилмэл омгийн мал 5.6 хувь буюу 18.0 мянган толгойгоор буурсан байна. Нийт эрлийз малын 1.8 хувь нь адуу, 1.2 хувь нь тэмээ, 1.0 хувь нь үхэр, 45.1 хувь нь хонь, 51.0 хувь нь ямаа байна.

Малжуулалтын талаар авсан арга хэмжээний тайлангаар аймгийн хэмжээнд нийт 19 сумын 142 өрхөд 8045 толгой мал малжуулах төсөл, хөтөлбөрөөр олгогдсон байна. Малжуулалтад хамрагдсан нэг өрхөд дунджаар 57 толгой мал ноогдож байна.

Тэжээвэр амьтад аймгийн дүнгээр 219 гахай, 453 нь тахиа, 52 бүл зөгий тоологдсон байна.

Аймгийн хэмжээнд мал аж ахуйн салбарт 2018 онд шинээр 24 худаг гаргаж, 21 худаг засварласан байна.

Аймгийн хэмжээнд 5893.5 га-д үр тариа тариалсан ба үүний 5818.0 га-д буудай, 45.5 га-д арвай, 30 га-д овъёос тариалсан ба үр тариа тариалалт өмнөх оноос 2324.0 га-р бага хийгдсэн байна. Хаврын тариалалтаар 373.0 га-д төмс, 210.9 га-д хүнсний ногоо тариалсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад төмс 22.1 га-гаар, хүнсний ногоо 2.7 га-гаар бага тариалсан байна. Малын тэжээл 1238.3 га-д тариалсан нь урд оны мөн үеээс 586.6 га-аар нэмэгдсэн байна. Хархорин суманд 1310 га-д, Есөнзүйл суманд 234 га-д рапс тариалсан байна.

Ургац хураалт 5200 тн буудай, 5 тн арвай, 9 тн овъёос, 4152.6 тн төмс, 2134.5 тн хүнсний ногоо, 3.5 мянган тн малын тэжээл, 470 тн рапс хураан авсан байна.

Малчдын өөрсдийн бэлтгэсэн хадлан 25.1 мянган тн, гаднаас худалдаж авсан нь 13.1 мянган тн байна. Нийт бэлтгэсэн хадлан нь өмнөх оны мөн үеээс 5.7 мянган тн-оор илүү бэлтгэсэн байна. Гар тэжээл 15.1 мянган тн-ийг бэлтгэсэн нь өмнөх оноо 1.1 дахин илүү байна.



### Аж үйлдвэр

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэлт оны үнээр 2018 онд 48.5 тэрбум төгрөгт хүрч, 2017 оныхоос 10.9 тэрбум төгрөг буюу 9.1 хувиар өсөхөд “Баянтээг ХХК”, “Ноос ирээдүй ХХК”, “Гэгээн трейд ХХК”, “Жем хужирт ХХК”, “Дэлгэрэх хүнс ХХК”, “Өв санаа ХХК” зэрэг аж ахуй нэгжүүд голлон нөлөөлсөн байна. Нийт үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний 16.1 хувь нь уул уурхайн салбарт, 68 хувь нь боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт, 15.6 хувь нь дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамжийн салбарт үйлдвэрлэгдсэн байна. Бүтээгдэхүүний нэр төрлийн хувьд нүүрс, нарийн боов, бялуу, цэвэр ус рашаан, архи, хэрчсэн гурил, гутал, оёмол бүтээгдэхүүн, угаасан ноос, самнасан ноос, түгээсэн ус, сувагжуулалт, дулааны эрчим хүч, гэрийн мод, хүснэгт маягт, тоосго үйлдвэрлэл 0.7-82.9 хувиар өссөн байна. Харин алт олборлолт, талх, сүүн бүтээгдэхүүн, дарсан ногоо, хиам, модон эдлэл, блок үйлдвэрлэл 0.7-9.4 хувиар буурсан байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн оны үнээр 48.3 тэрбум төгрөг байна. Үүнээс уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 22.3 хувь буюу 10.8 тэрбум төгрөг, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарынх 63.1 хувь буюу 30.5 тэрбум төгрөг, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамжийн салбарынх 14.4 хувь буюу 7.0 тэрбум төгрөг байна.



### Холбоо

2018 онд суурин утасны цэгийн тоо 629 болж өмнөх оноос 5.1 хувиар буурсан байна. Кабелийн телевиз хэрэглэгчдийн тоо 3293 болж, өмнөх оноос 17.2 хувиар буурсан байна.

Холбооны байгууллагууд 676.4 сая төгрөгийн орлоготой ажилласны 82.8 сая төгрөг нь хүн амын үйлчилгээний орлого, 244.1 сая төгрөг нь интернетийн орлого байна. Өнгөрсөн оноос нийт орлого 4.8 хувиар буюу 30.9 сая төгрөгөөр өссөн байна. Цахилгаан холбооны интернетээр үйлчлүүлэгчдийн тоо 9026 болж, 2017 оноос 1,5 хувиар буурсан байна.



### Барилга

Барилгын гүйцэтгэгч байгууллагууд 67.4 тэрбум төгрөгийн барилга угсралт, их засварын ажлыг хийж гүйцэтгэсний 2.5 хувь буюу 1.7 тэрбум төгрөг нь их засварын ажил байна. Өмнөх оныхоос гүйцэтгэсэн барилга угсралтын ажлын хэмжээ 57.1 тэрбум төгрөгөөр буюу 7.6 дахин, их засварын ажил 1.1 тэрбум төгрөгөөр буюу 2.8 дахин өссөн байна.

Автозам засвар арчлалтын байгууллагууд 4.1 тэрбум төгрөгийн ажлыг 16 объектод хийсэн ба өнгөрсөн оныхтой харьцуулахад 2.4 тэрбум төгрөгөөр буурсан байна.



### Орон сууц, нийтийн аж ахуй

2018 онд аж ахуйн нэгж, иргэдийн хөрөнгөөр нийт 11490.9 м.кв талбай бүхий 164 айлын нийтийн зориулалттай орон сууц, 14810.1 м.кв талбай бүхий 155 айлын сууцны тусдаа байшин ашиглалтанд орсон байна. Ус түгээх байрны тоо 2018 онд 108 болж, өмнөх оноос 10.2 хувиар өссөн байна. Аймгийн хэмжээнд 2018 онд 187 хүний багтаамжтай 33 халуун усны цэг үйл ажиллагаа явуулж байна.



### Аж ахуйн нэгж байгууллага

Аймгийн татварын албанд бүртгэлтэй аж ахуйн нэгжийн тоо 2018 оны жилийн эцсийн байдлаар 2021 байна. Хариуцлагын хэлбэрээр нь авч үзвэл: Төсөвт байгууллага 209, ХК 10, ХХК 958, салбар 129, хоршоо 193, ЗБН 52, ББН 54, төрийн бус байгууллага 347, олон нийтийн байгууллага 19, хадгаламж зээлийн хоршоо 7, шашны байгууллага 14 байна.

Татварт бүртгэлтэй аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо өмнөх оноос 9.2 хувь буюу 170-аар нэмэгдсэн байна. Тухайлбал: Төрийн байгууллага 2, төрийн бус байгууллагууд 52, ХХКомпани 87, ЗБН 11, хоршоо 3, салбар 21-ээр тус тус нэмэгдсэн байна.

## АЙМГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХӨГЖЛИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Үзүүлэлт	х/н	2015	2016	2017	2018*
1	Газрын сан	га	6289.5	6289.5	6289.5	6289.5
2	ХАА-н эдэлбэр газар	га	5695.5	5694.5	5694.5	5693.2
3	Өрх	тоо	33275	33540	34150	34652
4	Бүх хүн ам	тоо	112774	113911	115684	116645
5	Хөдөлмөрийн насны хүн ам	тоо	71939	72233	72837	70039
6	Төрсөн хүүхэд	тоо	2755	2675	2505	2662
7	Нас барсан хүн	тоо	621	659	701	753
8	Шилжин ирсэн хүн	тоо	849	1095	1078	855
9	Шилжин явсан хүн	тоо	2639	2362	968	1140
12	Хэрэглээний үнийн индекс /өмнөх оны мөн үетэй харьцуулснаар/	хувь	107	100.8	102.2	110.3
13	Орон нутгийн төсвий орлого	сая.төг	10949.7	9046.3	14301.9	17006.6*
14	Төсвийн зарлагын санхүүжилт	сая.төг	66437.6	69881.5	73752.3	78863.5*
15	Олгосон зээл	сая.төг	149828.1	151516.5	110009.7	148509.1
16	Хадгаламж	сая.төг	61781.3	88182.6	109892.1	130719.2
17	Хөрөнгө оруулалт	тэрбум.төг	40.0	26.9	23.9	75.1
	Үүнээс барилга угсралт, их засварын ажил	тэрбум.төг	28.2	20.3	9.2	67.4
18	Ашиглалтад оруулсан орон сууц	өрх	459	180	260	346
19	Малын тоо	толгой	4510986	5208582	5743530	5461346
	Тэмээ	толгой	23128	26251	28756	31451
	Адуу	толгой	280197	323363	364015	323629
	Үхэр	толгой	217599	259939	298244	272320
	Хонь	толгой	2021762	2378488	2663296	2588133
	Ямаа	толгой	1968300	2220541	2389219	2245813
20	Бойжсон төл	толгой	1440601	1678524	1890452	1338736
21	Тариалсан талбай	га	4602.1	6284.7	8826.2	6477.4
22	Хураасан ургац	тонн	10648.5	15122.5	8050.6	11501.1
23	Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүн	сая.төг	32369.2	34245.9	37601.9	48550.8*
24	Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн борлуулалт	сая.төг	31904.0	33873.7	36996.3	48320.8*
25	ЕБ-ийн сургуульд суралцагсад	тоо	21200	21199	21517	21508
26	Бүх шатны сургуулийн багш нар	тоо	1338	1306	1145	1136
27	Бүртгэлтэй аж ахуйн нэгж байгууллага	тоо	1628	1728	1851	2021
28	Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг	тоо	542	508	492	670

Тайлбар: \* 2018 оны урьдчилсан байдлаар гарав.

**БҮЛЭГ 1. ЗАСАГ ЗАХИРГААНЫ НЭГЖ, НУТАГ ДЭВСГЭР****1.1 ЗАСАГ ЗАХИРГААНЫ НЭГЖ****1.1 ADMINISTRATIVE UNITS**

СУМДЫН НЭР	Багийн тоо	Нутаг дэвсгэр км.кв	Хүн амын нягтшил
БҮГД	111	62895	1.8
Баян-Өндөр	5	3248	1.2
Бүрд	5	2581	1.1
Бат-Өлзий	5	2428	3.1
Баруунбаян-Улаан	4	3941	0.7
Баянгол	6	3543	1.1
Гучин-Ус	4	4753	0.5
Есөнзүйл	4	2211	1.4
Өлзийт	4	1797	1.4
Зүүнбаян-Улаан	6	2701	1.5
Богд	7	10155	0.6
Нарийнтээл	4	2702	1.4
Сант	5	2564	1.4
Тарагт	6	3395	1.0
Төгрөг	5	5467	0.5
Уянга	8	3139	3.0
Хайрхандулаан	6	4138	0.9
Хужирт	6	1718	3.9
Хархорин	8	2241	5.6
Арвайхээр	13	173	182.0

**1.2 АЙМГИЙН ТӨВӨӨС СУМЫН ТӨВ ХҮРТЭЛХ ЗАЙ****1.2 DISTANCE BETWEEN AIMAG AND COM CENTER**

Сумдын нэр	Сумын төв	Хоорондох зай /км/
Баян-Өндөр	Бумбат	122
Бүрд	Онгон	136
Бат-Өлзий	Өвт	124
Баруунбаян-Улаан	Хөөвөр	175
Баянгол	Ширээ	80
Гучин-Ус	Аргуйт	104
Есөнзүйл	Мөнхбулаг	100
Өлзийт	Агуйт	88
Зүүнбаян-Улаан	Баян-Улаан	47
Богд	Ховд	197
Нарийнтээл	Цагаан-Овоо	135
Сант	Майхан	100
Тарагт	Хүрэмт	35
Төгрөг	Хоолт	95
Уянга	Онги	61
Хайрхандулаан	Марзат	72
Хужирт	Шунхлай	84
Хархорин	Вангийн-Овоо	138

## 1.3 DISTANCE BETWEEN THE SOUMS, km

Сумдын нэр	Сант	Баянгол	Төгрөг	Баян-Өндөр	Есөнзүйл	Бүрд	Хужирт	Хархорин	Зүүнбаян-Улаан	Бат-Өлзий	Тарагт	Уянга	Хайрхандулаан	Нарийнтээл	ББ-Улаан	Гучин-Ус	Богд	Арвайхээр	Улаанбаатар
Арвайхээр																			431
Богд																		201	631
Гучин-Ус																100	101	531	
Баруунбаян-Улаан																89	99	174	605
Нарийнтээл															123	104	222	134	565
Хайрхандулаан														64	116	87	187	73	504
Уянга												68	97	184	159	259	58	89	
Тарагт												24	95	121	196	123	223	34	465
Бат-Өлзий											90	66	135	165	249	199	299	98	433
Зүүнбаян-Улаан										52	50	26	94	123	220	147	247	46	439
Хархорин								106	100	156	132	200	229	311	252	298	137	360	
Хужирт							51	55	49	105	81	159	182	260	187	287	86	84	
Бүрд						108	123	165	157	164	188	203	264	304	231	331	130	332	
Есөнзүйл					36	64	115	121	113	128	152	167	228	268	195	295	94	366	
Баян-Өндөр				73	109	137	246	155	207	143	167	182	237	283	197	297	109	330	
Төгрөг			149	181	217	173	224	133	185	121	145	135	152	138	48	148	87	517	
Баянгол		49	100	168	204	160	211	120	172	108	132	147	201	186	97	197	74	505	
Сант	46	95	54	113	222	178	229	138	190	126	150	165	225	232	143	243	92	84	
Өлзийт	97	163	176	50	23	95	85	136	135	134	123	147	162	223	263	190	290	89	387

## БҮЛЭГ 2 ХҮН АМ

## 2.1 ХҮН АМ, байршилаар/POPULATION , by location

Сумын нэр	Бүх хүн ам			Бүх хүн амаас			Өрх бүгд	Үүнээс		
	Бүгд	Эр	Эм	Аймгийн төвд	Сумын төвд	Хөдөөд		Аймгийн төвд	Сумын төвд	Хөдөөд
<b>БҮГД</b>	<b>116645</b>	<b>58005</b>	<b>58640</b>	<b>32347</b>	<b>28280</b>	56018	34652	9395	8576	16681
Баян-Өндөр	3724	1872	1852		1049	2675	1165		319	846
Бүрд	2951	1511	1440		469	2482	860		148	712
Бат-Өлзий	7597	3781	3816		2851	4746	2275		852	1423
Баруунбаян-Улаан	2813	1408	1405		777	2036	716		189	527
Баянгол	3945	1975	1970		672	3273	1176		198	978
Гүчин-Ус	2209	1103	1106		485	1724	647		142	505
Есөнзүйл	3034	1564	1470		745	2289	934		232	702
Өлзийт	2474	1257	1217		751	1723	767		229	538
Зүүнбаян-Улаан	4028	2087	1941		922	3106	1321		297	1024
Богд	5654	2855	2799		807	4847	1507		235	1272
Нарийнтээл	3668	1858	1810		1127	2541	1061		329	732
Сант	3608	1832	1776		666	2942	1052		192	860
Тарагт	3338	1719	1619		1187	2151	1090		386	704
Төгрөг	2763	1402	1361		769	1994	826		236	590
Уянга	9615	4806	4809		2815	6800	2871		857	2014
Хайрхандулаан	3521	1796	1725		712	2809	1114		224	890
Хужирт	6857	3466	3391		2866	3991	2006		860	1146
Хархорин	12499	6234	6265		8610	3889	3869		2651	1218
Арвайхээр	32347	15479	16868	32347	-	-	9395	9395	-	-

## 2.2 СУУРИН ХҮН АМЫН ТОО, насны бүлгээр/RESIDENT POPULATION, by age group

Насны бүлэг	2015			2016			2017			2018		
	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм
<b>БҮГД</b>	<b>112774</b>	<b>56197</b>	<b>56577</b>	<b>113911</b>	<b>56713</b>	<b>57198</b>	<b>115684</b>	<b>57588</b>	<b>58096</b>	<b>116645</b>	<b>58005</b>	<b>58640</b>
0-4	12958	6694	6264	13311	6768	6543	13422	6874	6548	13687	7012	6675
5-9	11180	5757	5423	11712	6060	5652	12142	6221	5921	12460	6350	6110
10-14	9188	4669	4519	9019	4585	4434	9329	4770	4559	9927	5094	4833
15-19	10733	5522	5211	10530	5404	5126	10153	5155	4998	9587	4876	4711
20-24	10291	5298	4993	10002	5184	4818	10099	5303	4796	10261	5349	4912
25-29	10053	5126	4927	9993	5145	4848	9986	5129	4857	9475	4844	4631
30-34	8745	4406	4339	9012	4539	4473	9131	4592	4539	9198	4679	4519
35-39	8263	4141	4122	8261	4180	4081	8331	4212	4119	8142	4085	4057
40-44	7678	3786	3892	7742	3788	3954	7817	3831	3986	7896	3906	3990
45-49	6697	3178	3519	6791	3256	3535	6928	3335	3593	6970	3376	3594
50-54	5506	2650	2856	5776	2740	3036	5885	2824	3061	6058	2860	3198
55-59	4061	1828	2233	4126	1878	2248	4507	2065	2442	4746	2197	2549
60-64	2473	1109	1364	2695	1168	1527	2844	1204	1640	3063	1289	1774
65-69	1653	699	954	1676	713	963	1821	781	1040	1913	829	1084
70+	3295	1334	1961	3265	1305	1960	3289	1292	1997	3262	1259	2003



## 2.3 СУУРИН ХҮН АМЫН ТОО, насны бүлгээр, сумдаар /RESIDENT POPULATION, by age group and soms

	Баян-Өндөр			Бүрд			Бат-Өлзий			ББ-Улаан			Баянгол			Гучин-Ус			Есөнзүйл			Өлзийт		
	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм
Бүгд	3724	1872	1852	2951	1511	1440	7597	3781	3816	2813	1408	1405	3945	1975	1970	2209	1103	1106	3034	1564	1470	2474	1257	1217
0-4	415	206	209	327	172	155	915	469	446	378	188	190	417	216	201	252	128	124	343	191	152	289	132	157
5-9	360	182	178	313	163	150	883	416	467	317	161	156	368	176	192	232	110	122	301	160	141	227	130	97
10-14	329	164	165	259	125	134	692	348	344	241	128	113	343	173	170	175	90	85	281	138	143	218	109	109
15-19	303	153	150	236	123	113	672	350	322	271	145	126	369	187	182	224	127	97	237	120	117	212	108	104
20-24	336	186	150	272	149	123	596	325	271	278	131	147	390	202	188	222	111	111	314	176	138	192	104	88
25-29	242	130	112	205	111	94	645	314	331	223	118	105	275	148	127	174	94	80	229	129	100	188	110	78
30-34	305	150	155	223	120	103	646	341	305	215	116	99	270	150	120	155	86	69	209	102	107	160	81	79
35-39	282	151	131	210	106	104	523	244	279	178	91	87	292	152	140	159	78	81	206	110	96	195	97	98
40-44	240	135	105	218	108	110	511	273	238	164	78	86	288	142	146	147	74	73	186	90	96	174	87	87
45-49	228	108	120	170	86	84	459	229	230	152	69	83	268	131	137	131	57	74	196	105	91	154	71	83
50-54	199	98	101	150	78	72	389	171	218	148	73	75	235	120	115	105	47	58	148	72	76	125	68	57
55-59	157	79	78	119	58	61	281	135	146	98	50	48	177	86	91	86	48	38	126	63	63	106	53	53
60-64	116	41	75	87	42	45	162	72	90	57	20	37	102	41	61	62	24	38	88	31	57	72	25	47
65-69	66	28	38	62	30	32	96	42	54	37	16	21	53	23	30	34	13	21	64	30	34	62	29	33
70+	146	61	85	100	40	60	127	52	75	56	24	32	98	28	70	51	16	35	106	47	59	100	53	47
	Зүүнбаян-Улаан			Богд			Нарийнтээл			Сант			Тарагт			Төгрөг			Уянга			Хайрхандулаан		
	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм
Бүгд	4028	2087	1941	5654	2855	2799	3668	1858	1810	3608	1832	1776	3338	1719	1619	2763	1402	1361	9615	4806	4809	3521	1796	1725
0-4	474	253	221	758	395	363	409	220	189	376	194	182	369	172	197	321	161	160	1140	574	566	401	200	201
5-9	386	194	192	655	349	306	369	178	191	346	200	146	332	178	154	280	153	127	994	522	472	319	171	148
10-14	335	169	166	500	256	244	298	157	141	346	186	160	249	119	130	243	123	120	908	467	441	294	158	136
15-19	324	163	161	529	272	257	301	159	142	353	175	178	276	139	137	230	107	123	872	436	436	299	151	148
20-24	330	173	157	587	316	271	404	200	204	381	203	178	315	171	144	265	165	100	850	445	405	340	178	162
25-29	337	182	155	452	234	218	264	150	114	242	120	122	270	151	119	221	113	108	820	429	391	274	153	121
30-34	363	205	158	405	219	186	257	131	126	234	121	113	248	137	111	223	126	97	817	422	395	272	140	132
35-39	290	164	126	404	196	208	244	129	115	256	130	126	219	123	96	187	90	97	717	376	341	245	133	112
40-44	258	133	125	371	178	193	272	135	137	248	126	122	258	124	134	204	95	109	668	344	324	271	136	135
45-49	243	129	114	298	133	165	235	121	114	223	106	117	215	126	89	173	88	85	549	259	290	241	123	118
50-54	223	102	121	267	124	143	206	95	111	182	92	90	195	95	100	137	61	76	440	219	221	195	97	98
55-59	178	77	101	168	73	95	177	81	96	156	71	85	148	70	78	111	50	61	339	139	200	115	46	69
60-64	118	58	60	110	48	62	103	53	50	105	42	63	108	55	53	65	32	33	217	86	131	104	47	57
65-69	85	46	39	41	23	18	51	21	30	48	18	30	59	28	31	32	13	19	107	38	69	70	25	45
70+	84	39	45	109	39	70	78	28	50	112	48	64	77	31	46	71	25	46	177	50	127	81	38	43



	Хужирт			Хархорин			Арвайхээр		
	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм
Бүгд	6857	3466	3391	12499	6234	6265	32347	15479	16868
0-4	738	391	347	1418	731	687	3944	2019	1925
5-9	751	386	365	1282	658	624	3745	1863	1882
10-14	606	317	289	973	493	480	2637	1374	1263
15-19	599	325	274	940	487	453	2340	1149	1191
20-24	539	276	263	1044	539	505	2606	1299	1307
25-29	515	270	245	1022	533	489	2877	1355	1522
30-34	502	273	229	912	474	438	2782	1285	1497
35-39	478	248	230	836	399	437	2221	1068	1153
40-44	438	207	231	832	419	413	2148	1022	1126
45-49	412	210	202	796	386	410	1827	839	988
50-54	350	160	190	708	340	368	1656	748	908
55-59	311	150	161	594	282	312	1299	586	713
60-64	227	93	134	395	174	221	765	305	460
65-69	134	62	72	280	131	149	532	213	319
70+	257	98	159	467	188	279	968	354	614

#### 2.4. ӨРХИЙН ТОО, ам бүлийн тоогоор / NUMBER OF HOUSEHOLD, by number of household members

Сумын нэр	Ам бүлийн тоогоор										
	БҮГД	1 ам бүлтэй	2 ам бүлтэй	3 ам бүлтэй	4 ам бүлтэй	5 ам бүлтэй	6 ам бүлтэй	7 ам бүлтэй	8 ам бүлтэй	9 ам бүлтэй	10+ ам бүлтэй
<b>Бүгд</b>	34652	6794	5349	5713	7262	5441	2811	813	306	96	67
Баян-Өндөр	<b>1165</b>	262	184	186	235	178	93	21	6		
Бүрд	<b>860</b>	164	146	104	171	151	86	26	8	3	1
Бат-Өлзий	<b>2275</b>	492	315	366	506	342	186	48	17	1	2
ББ-Улаан	<b>716</b>	117	84	102	120	139	91	32	21	5	5
Баянгол	<b>1176</b>	234	174	200	249	195	88	22	10	3	1
Гучин-Ус	<b>647</b>	125	96	109	121	105	59	21	8	2	1
Есөнзүйл	<b>934</b>	236	133	150	161	134	65	37	11	4	3
Өлзийт	<b>767</b>	193	122	106	131	136	56	15	5	2	1
ЗБ-Улаан	<b>1321</b>	351	205	216	266	182	71	21	9		
Богд	<b>1507</b>	252	158	255	304	264	179	59	25	6	5
Нарийн-тээл	<b>1061</b>	205	157	161	216	194	81	29	12	3	3
Сант	1052	216	155	165	192	161	110	37	12	2	2
Тарагт	<b>1090</b>	278	192	163	219	146	65	23	1	2	1
Төгрөг	<b>826</b>	181	121	146	158	124	64	21	7	4	
Уянга	<b>2871</b>	596	403	456	649	455	230	54	23	1	4
ХХдулаан	<b>1114</b>	257	190	197	201	162	84	16	4	3	
Хужирт	2006	397	325	293	395	310	215	51	15	4	1
Хархорин	<b>3869</b>	802	687	610	768	549	317	84	32	13	7
Арвай-хээр	<b>9395</b>	1436	1502	1728	2200	1514	671	196	80	38	30

**2.5. 4 ТҮҮНЭЭС ДЭЭШ ХҮҮХЭДТЭЙ ӨРХИЙН ТОО,  
хүүхдийн тоогоор/NUMBER OF HOUSEHOLD WITH,  
over children by number of children**

Сумын нэр	Бүгд	4 хүү- хэдтэй	5 хүү- хэдтэй	6 хүү- хэдтэй	7+ хүү- хэдтэй
<b>Бүгд</b>	1823	1405	313	94	11
Баян-Өндөр	29	25	4		
Бүрд	90	61	25	4	
Бат-Өлзий	139	112	21	6	
ББ-Улаан	63	54	7	2	
Баянгол	83	52	15	14	2
Гучин-Ус	49	36	11	2	
Есөнзүйл	59	46	11	2	
Өлзийт	38	31	7		
ЗБ-Улаан	45	16	17	12	
Богд	131	87	33	7	4
Нарийнтээл	50	33	7	10	
Сант	72	42	22	6	2
Тарагт	41	30	9	2	
Төгрөг	49	34	11	4	
Уянга	147	126	18	3	
Хайрхандулаан	59	52	7		
Хужирт	131	112	17	1	1
Хархорин	152	126	22	4	
Арвайхээр	396	330	49	15	2

**2.6 БҮТЭН ӨНЧИН ХҮҮХДИЙН ТОО, сумдаар/ NUMBER OF ORPHAN  
CHILDREN , by som**

	2014		2015		2016		2017		2018	
	Бүгд	Эмэг- тэй	Бүгд	Эмэг- тэй	Бүгд	Эмэг- тэй	Бүгд	Эмэг- тэй	Бүгд	Эмэг- тэй
Бүгд	137	72	129	67	108	54	105	53	102	47
Баян-Өндөр	2	2	2	1	3	2	3	2	2	1
Бүрд	6	6	8	5	7	4	9	5	3	2
Бат-Өлзий	4	1	5	1	4	1	3	1		
ББ-Улаан	1	1	1	1						
Баянгол	6	2	5	1	4	1	4	1	4	2
Гучин-Ус	1	1	1	1			1	1	1	1
Есөнзүйл	5	3	4	2	5	3	5	3	5	3
Өлзийт	3	1	2	1	2	1	2	1	5	2
ЗБ-Улаан	8	3	6	3	3	1	2	1	1	
Богд	2	1	4	1	7	1	7	1	6	1
Нарийнтээл	2	1	2	1	2	1			2	2
Сант	4	1	5	1	3	1	2	1	2	1
Тарагт	3		2		1					
Төгрөг	6	3	4	3	4	4	2	2	1	1
Уянга	18	9	13	7	15	8	16	9	12	8
ХХдулаан	5	2	4	2	3	1	2	1	2	1
Хужирт	5	4	4	2	4	2	1	1	3	2
Хархорин	10	4	11	5	10	4	8	2	16	1
Арвайхээр	46	27	46	29	31	19	38	21	37	19

**2.7 ХАГАС ӨНЧИН ХҮҮХДИЙН ТОО, сумдаар / NUMBER OF SINGLE PARENT CHILDREN , by som**

	2014		2015		2016		2017		2018	
	Бүгд	Эмэг-тэй	Бүгд	Эмэг-тэй	Бүгд	Эмэг-тэй	Бүгд	Эмэг-тэй	Бүгд	Эмэг-тэй
Бүгд	1639	804	1693	859	1638	783	1668	813	1520	753
Баян-Өндөр	59	19	53	22	57	20	52	18	58	22
Бүрд	37	19	50	15	47	13	50	15	29	13
Бат-Өлзий	93	45	90	45	85	42	103	54	63	29
ББ-Улаан	43	14	37	13	45	14	44	12	53	29
Баянгол	36	16	39	13	46	20	47	19	39	19
Гучин-Ус	41	24	46	28	38	21	42	20	61	29
Есөнзүйл	56	26	56	28	47	19	47	23	50	28
Өлзийт	28	11	29	9	27	10	33	13	30	12
ЗБ-Улаан	103	54	108	57	99	49	102	50	84	37
Богд	108	50	110	56	109	51	106	53	102	43
Нарийнтээл	62	31	62	34	57	30	52	28	47	25
Сант	76	39	68	32	58	32	59	28	42	19
Тарагт	54	22	50	24	47	22	56	28	44	19
Төгрөг	52	26	48	18	46	23	51	26	60	35
Уянга	123	65	194	98	196	100	176	86	145	73
ХХдулаан	54	32	51	28	45	21	52	24	48	21
Хужирт	71	42	82	54	105	63	108	68	102	66
Хархорин	171	79	191	92	150	65	164	83	157	79
Арвайхээр	372	190	329	193	334	168	324	165	306	155

**2.8 ИХЭР ХҮҮХЭДТЭЙ ӨРХИЙН ТОО, ХҮҮХДИЙН ТОО / NUMBER OF HOUSEHOLD WITH TWIN, by number of children**

	Бүгд	Өрхийн тоо		Хүүхдийн тоо		
		2 ихэр хүүхэдтэй	3 ихэр хүүхэдтэй	Бүгд	2 ихэр хүүхэд	3 ихэр хүүхэд
Бүгд	320	318	2	642	636	6
Баян-Өндөр	11	11		22	22	
Бүрд	12	12		24	24	
Бат-Өлзий	30	29	1	61	58	3
Баруунбаян-Улаан	3	3		6	6	
Баянгол	11	11		22	22	
Гучин-Ус	5	5		10	10	
Есөнзүйл	10	10		20	20	
Өлзийт	3	3		6	6	
Зүүнбаян-Улаан	5	5		10	10	
Богд	19	19		38	38	
Нарийнтээл	6	6		12	12	
Сант	9	9		18	18	
Тарагт	10	10		20	20	
Төгрөг	7	7		14	14	
Уянга	31	30	1	63	60	3
Хайрхандулаан	8	8		16	16	
Хужирт	16	16		32	32	
Хархорин	29	29		58	58	
Арвайхээр	95	95		190	190	

**2.9 ЭМЭГТЭЙ ТЭРГҮҮЛЭГЧТЭЙ ӨРХИЙН ТОО /NUMBER OF FEMALE HEADED HOUSEHOLDS**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Бүгд	3081	3867	3397	3469	3730	3504
Баян-Өндөр	175	173	172	98	127	51
Бүрд	110	64	60	61	62	91
Бат-Өлзий	223	229	229	231	238	250
Баруунбаян-Улаан	69	90	80	81	62	88
Баянгол	53	67	64	27	30	108
Гучин-Ус	90	96	75	60	90	63
Есөнзүйл	145	149	154	166	169	161
Өлзийт	39	40	36	34	42	44
Зүүнбаян-Улаан	165	188	180	193	195	185
Богд	197	187	189	198	203	178
Нарийнтээл	84	99	87	93	89	91
Сант	82	103	82	95	81	72
Тарагт	92	117	119	118	93	64
Төгрөг	98	86	90	144	140	126
Уянга	311	393	338	332	354	301
Хайрхандулаан	139	150	157	156	163	167
Хужирт	125	175	157	160	175	129
Хархорин	301	307	316	248	288	241
Арвайхээр	583	1154	812	974	1129	1094

**2.10 ХҮҮХЭДТЭЙ, ГЭР БҮЛГҮЙ ХҮНИЙ ТОО  
2.10 SINGLE PEOPLE, WITH CHILDREN**

Сумын нэр	2014	2015	2016	2017	2018
Бүгд	2497	2211	2116	2271	1783
Баян-Өндөр	45	45	48	45	43
Бүрд	30	28	27	29	35
Бат-Өлзий	391	392	373	385	129
Баруунбаян-Улаан	44	81	77	38	49
Баянгол	49	65	63	65	58
Гучин-Ус	7	10	58	35	40
Есөнзүйл	76	95	67	43	58
Өлзийт	34	24	24	26	15
Зүүнбаян-Улаан	41	36	48	42	52
Богд	156	175	183	190	109
Нарийнтээл	55	57	56	55	51
Сант	115	82	60	52	45
Тарагт	97	37	37	38	27
Төгрөг	74	81	83	82	75
Уянга	241	117	112	126	252
Хайрхандулаан	20	17	27	34	41
Хужирт	66	61	82	88	99
Хархорин	136	126	202	193	153
Арвайхээр	820	682	489	705	452

## 2.11. ГАНЦ БИЕ ӨРХИЙН ТОО, эм 55+, эр 60+/NUMBER OF HOUSEHOLD WITH SINGLE, women over 55, men over 60

Сумын нэр	2014	2015	2016	2017	2018
Бүгд	2009	1980	2290	2278	2334
Баян-Өндөр	83	87	78	107	116
Бүрд	67	61	63	66	141
Бат-Өлзий	131	133	139	147	130
Баруунбаян-Улаан	28	26	2	41	32
Баянгол	44	56	162	159	104
Гучин-Ус	40	23	34	36	31
Есөнзүйл	63	53	63	92	116
Өлзийт	51	49	45	43	64
Зүүнбаян-Улаан	53	55	50	50	59
Богд	67	77	82	83	64
Нарийнтээл	62	60	57	62	76
Сант	74	68	173	74	78
Тарагт	36	44	60	61	66
Төгрөг	23	24	41	55	63
Уянга	175	195	189	196	136
Хайрхандулаан	54	51	67	66	65
Хужирт	176	212	201	193	183
Хархорин	213	248	287	232	260
Арвайхээр	569	458	497	515	550

 2.12 ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮНИЙ ТОО  
 2.12 NUMBER OF DISABLED, by soum

Сумын нэр	2015		2016		2017		2018	
	Бүгд	Эмэг-тэй	Бүгд	Эмэг-тэй	Бүгд	Эмэг-тэй	Бүгд	Эмэг-тэй
Бүгд	3879	1794	3598	1551	3870	1651	4103	1750
Баян-Өндөр	139	63	142	61	146	63	127	55
Бүрд	86	38	71	30	70	30	70	31
Бат-Өлзий	215	83	217	84	237	87	268	137
Баруунбаян-Улаан	65	33	70	35	65	29	81	42
Баянгол	133	55	134	57	138	64	136	64
Гучин-Ус	60	26	46	25	50	24	54	22
Есөнзүйл	120	49	105	48	109	47	100	48
Өлзийт	79	24	77	29	81	29	61	23
Зүүнбаян-Улаан	137	59	151	68	129	59	133	50
Богд	196	82	147	64	149	60	164	68
Нарийнтээл	149	63	156	64	137	51	145	50
Сант	88	42	115	47	113	60	98	9
Тарагт	108	49	123	65	127	59	108	51
төгрөг	83	36	85	36	95	38	95	41
Уянга	349	174	341	176	361	181	264	110
Хайрхандулаан	128	50	112	49	128	55	117	51
Хужирт	202	78	216	80	243	92	234	87
Хархорин	573	241	497	217	689	307	667	289
Арвайхээр	969	549	793	316	803	316	1181	522

2.13 ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮНИЙ ТОО, хэлбэр, төрлөөр  
 2.13 NUMBER OF DISABLED, by form of disability and by type

Сумын нэр	Бүгд	Төрөл- хийн	Ердийн	Шалтгаанаар			
				МШӨ	Зам	Үйлдвэр	Ахуйн
Бүгд	4103	1773	1899	38	87	19	287
	0						
Баян-Өндөр	127	58	59		1	2	7
Бүрд	70	35	32			3	
Бат-Өлзий	268	130-	128		2		8
Баруунбаян-Улаан	81	38	32		4		7
Баянгол	136	65	52	1	8		10
Гучин-Ус	54	29	14	2	2		7
Есөнзүйл	100	45	39		4	1	11
Өлзийт	61	30	27	1	1	2	
Зүүнбаян-Улаан	133	59	74				
Богд	164	60	96		1		7
Нарийнтээл	145	50	61	20	2		12
Сант	98	59	39				
Тарагт	108	46	54		2		6
төгрөг	95	42	38		3		12
Уянга	264	132	118	2	5		7
Хайрхандулаан	117	50	66				1
Хужирт	234	112	107		4	1	10
Хархорин	667	235	386	2	2	1	41
Арвайхээр	1181	498	477	10	43	12	141

 2.14 ХҮН АМ, ӨРХИЙН ТОО, сум, багаар  
 2.14 POPULATION, HOUSEHOLD, by soums and bag

Сум, багийн нэр	Хүн амын тоо	Өрхийн тоо	Сум, багийн нэр	Хүн амын тоо	Өрхийн тоо
Арвайхээр сум	32347	9395	Гучин ус	2209	647
Согоот	3095	898	Хөөвөр	480	147
Эмт	2462	725	Гучин	558	162
Дэлгэрэх	2148	589	Аргалант	686	196
Өлзийт	2968	901	Аргуйт	485	142
Арвайхээр	2903	864	Зүйл	3034	934
Ягаантолгой	2283	684	Тахилга	754	238
Дэлгэрэхийн дэнж	2520	697	Мөнхбулаг	745	232
Рашаант	2998	912	Хайрхан	795	237
Бурхи	2628	768	Эрээн	740	227
Ноён	3072	864	Зүүнбаян-Улаан	4028	1321
Хүйс толгой	1503	433	Эмгэд	851	268
Зүлэгт	1214	339	Цахиурт	620	189
Онги	2553	721	Дөлгөөн	719	249
Баруунбаян- Улаан	2813	716	Баян-Улаан	922	297
Өлзийтхошуу	672	164	Хад	472	154
Хүүхдийн-Ус	691	177	Дэвшил	444	164
Цагаан-Овоо	673	186	Нарийн тээл	3668	1061
Хөөвөр	777	189	Шарга	604	184
Бат-Өлзий	7597	2275	Баянтээг	1201	341
Улаан-Ам	1808	520	Өндөрхөмөг	736	207
Бүрэгтий	1489	450	Цагаан-Овоо	1127	329
Өвт	1747	511	Өлзийт	2474	767
Зөрүүлэг	1449	453	Бор хошуут	632	197
Хүйтэн булаг	1104	341	Агуйт	751	229
Баянгол	3945	1176	Яргайт	570	180
Өнц	824	249	Гуулин	521	161
Эргэн дэнж	675	222	Сант	3608	1052

Цагаан булан	603	165	Царги	648	205
Хаяа	524	150	Цахиурт	806	231
Цавын-Ихэр	647	192	Улаан-Овоо	706	205
Ширээ	672	198	Залаа	782	219
Баян-Өндөр	3724	1165	Майхан	666	192
Бөмбий	582	186	Тарагт	3338	1090
Батхаан	745	236	Туяа	736	225
Өвөр зүлэгт	717	228	Арвайнтал	450	152
Хар тойром	631	196	Хүрэмт	1187	386
Бумбат	1049	319	Урт	360	118
Богд	5654	1507	Их булаг	239	84
Өлзийт хошуу	845	222	Алтантал	366	125
Хөөвөр	855	221	Төгрөг	2763	826
Баян төхөм	787	212	Хоолт	769	236
Гүн-Ус	797	211	Их-Ус	545	170
Далан	938	242	Мазар	528	148
Ялаатай	625	164	Сайн төгрөг	406	127
Ховд	807	235	Баян	515	145
Бүрд	2951	860			
Ар жаргалант	581	178			
Их боригдой	748	206			
Донгит	580	162			
Ар хөшөөт	573	166			
Онгон	469	148			

## 2.15. ИРГЭНИЙ БҮРТГЭЛД БҮРТГҮҮЛСЭН ТӨРӨЛТ, НАС БАРАЛТ

### 2.15 REGISTERED BIRTH AND DEATHS, by soum

Сумын нэр	Төрөлт			Нас баралт		
	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
Бүгд	2662	1363	1299	753	442	311
Баян-Өндөр	71	44	27	27	18	9
Бүрд	69	34	35	17	11	6
Бат-Өлзий	194	99	95	35	17	18
Баруунбаян-Улаан	69	29	40	18	12	6
Баянгол	84	44	40	29	21	8
Гучин-Ус	44	22	22	7	4	3
Есөнзүйл	57	32	25	22	13	9
Өлзийт	57	27	30	14	7	7
Зүүнбаян-Улаан	68	36	32	27	16	11
Богд	162	78	84	42	26	16
Нарийнтээл	84	49	35	18	13	5
Сант	63	32	31	24	16	8
Тарагт	74	43	31	28	17	11
төгрөг	59	35	24	13	6	7
Уянга	228	116	112	71	48	23
Хайрхандулаан	66	29	37	18	11	7
Хужирт	192	90	102	56	28	28
Хархорин	225	118	107	77	43	34
Арвайхээр	796	406	390	210	115	95

Эх үүсвэр: Улсын бүртгэлийн хэлтэс

**2.16. БҮРТГҮҮЛСЭН ГЭРЛЭЛТ, ЦУЦЛАЛТ, ҮРЧЛЭЛТ, сумаар**  
**2.16 MARRIAGES, DIVORCES AND ADOPTIONS, by soums**

Сумын нэр	Гэрлэлт		Цуцлалт		Үрчлэлт	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Бүгд	536	561	52	78	75	58
Баян-Өндөр	17	11	1	1	1	
Бүрд	12	13	2		1	
Бат-Өлзий	38	29	1	3	5	5
Баруунбаян-Улаан	11	11			2	3
Баянгол	25	25	2	5		1
Гучин-Ус	12	20		4	1	1
Есөнзүйл	7	13			2	2
Өлзийт	13	7	1		5	1
Зүүнбаян-Улаан	15	22	3	1	4	2
Богд	28	28	1	5	3	2
Нарийнтээл	20	24		1	4	2
Сант	12	12		1		1
Тарагт	7	14		3	5	1
төгрөг	5	11		1	1	1
Уянга	79	74	7	5	11	2
Хайрхандулаан	21	17	3	4	1	1
Хужирт	15	33	2		1	4
Хархорин	37	30	5	5	6	6
Арвайхээр	162	167	24	39	22	23

Эх үүсвэр: Улсын бүртгэлийн хэлтэс

**2.17 ХҮН АМЫН ШИЛЖИЛТ ХӨДӨЛГӨӨН, сумдаар**  
**2.17 INTERNAL MIGRATION, by soums**

Сумын нэр	Шилжиж ирсэн хүн ам						Шилжиж явсан хүн ам					
	Бүгд		УБ хот		Бусад аймаг		Бүгд		УБ хот		Бусад аймаг	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Бүгд	1078	855	669	518	409	337	968	1140	505	560	463	580
Баян-Өндөр	37	9	26	5	11	4	68	18	45	14	23	4
Бүрд	42	24	24	13	18	11	27	28	11	12	16	16
Бат-Өлзий	41	37	19	6	22	31	53	18	25	5	28	13
ББ-Улаан	15	7	12		3	7	18	31	7	2	11	29
Баянгол	16	32	8	19	8	13	26	17	10	3	16	14
Гучин-Ус	11	13	6	2	5	11	6	11	3	2	3	9
Есөнзүйл	42	6	25	3	17	3	24	24	9	7	15	17
Өлзийт	16	7	13	2	3	5	15	4	12	3	3	1
ЗБ-Улаан	10	7	8	4	2	3	24	20	14	10	10	10
Богд	38	34	15	16	23	18	12	53		8	12	45
Нарийн-тээл	32	12	4	2	28	10	22	17	16	1	6	16
Сант	23	22	17	10	6	12	37	15	19	4	18	11
Тарагт	16	8	13	2	3	6	7	16	4	2	3	14
Төгрөг	38	10	2	6	36	4	17	20	3	5	14	15
Уянга	31	29	15	16	16	13	36	42	21	19	15	23
ХХдулаан	13	9	10	2	3	7	12	11	8	2	4	9
Хужирт	60	31	15	19	45	12	60	29	35	11	25	18
Хархорин	208	85	127	37	81	48	169	85	72	19	97	66
Арвайхээр	389	473	310	354	79	119	335	681	191	431	144	250

**2.18 ХӨДӨЛМӨРИЙН НАСНЫ ХҮН АМЫН ТОО**  
**2.18 POPULATION OF WORKING AGE, by soums**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Бүгд	70500	71939	72233	68330	72837	70039
Баян-Өндөр	2348	2389	2357	2224	2369	2214
Бүрд	1768	1787	1823	1729	1846	1742
Бат-Өлзий	4470	4591	4637	4430	4693	4576
Баруунбаян-Улаан	1631	1720	1735	1661	1754	1679
Баянгол	2440	2510	2542	2411	2579	2473
Гучин-Ус	1347	1382	1407	1333	1419	1372
Есөнзүйл	1869	1913	1913	1807	1939	1809
Өлзийт	1501	1498	1481	1395	1493	1465
Зүүнбаян-Улаан	2540	2547	2567	2407	2592	2489
Богд	3287	3362	3462	3344	3509	3402
Нарийнтээл	2334	2395	2370	2243	2418	2284
Сант	2315	2273	2288	2166	2312	2213
Тарагт	2016	2082	2129	2042	2183	2079
төгрөг	1684	1702	1748	1656	1755	1686
Уянга	5835	5938	6042	5746	6063	5884
Хайрхандулаан	2126	2177	2235	2130	2250	2185
Хужирт	3947	4086	4102	3827	4145	4009
Хархорин	7900	7939	7937	7327	7897	7435
Арвайхээр	19142	19648	19458	18452	19621	19043

**2.19 ХӨДӨЛМӨРИЙН НАСНЫ 1000 ХҮНД НООГДОХ ТЭЖЭЭВЭР**  
**ХҮНИЙ ТОО, оны эцэст**
**2.19 INACTIVE POPULATION PER 1000 POPULATION OF WORKING AGE**

	Хөдөл- мөрийн насны хүн ам	Тэжээвэр хүний тоо			Хөд.насны 1000 хүнд ноогдох		
		Хүүхэд	Өндөр настан	Бүгд	Хүүхэд	Өндөр настан	Бүгд
Бүгд	70039	36076	10530	46606	515.1	150.3	665.4
Баян-Өндөр	2214	1104	406	1510	498.6	183.4	682.0
Бүрд	1742	899	310	1209	516.1	178.0	694.0
Бат-Өлзий	4576	2490	531	3021	544.1	116.0	660.2
ББ-Улаан	1679	936	198	1134	557.5	117.9	675.4
Баянгол	2473	1128	344	1472	456.1	139.1	595.2
Гучин-Ус	1372	662	175	837	482.5	127.6	610.1
Есөнзүйл	1809	927	298	1225	512.4	164.7	677.2
Өлзийт	1465	734	275	1009	501.0	187.7	688.7
ЗБ-Улаан	2489	1195	344	1539	480.1	138.2	618.3
Богд	3402	1913	339	2252	562.3	99.6	662.0
Нарийнтээл	2284	1076	308	1384	471.1	134.9	606.0
Сант	2213	1068	327	1395	482.6	147.8	630.4
Тарагт	2079	950	309	1259	457.0	148.6	605.6
төгрөг	1686	844	233	1077	500.6	138.2	638.8
Уянга	5884	3042	689	3731	517.0	117.1	634.1
ХХдулаан	2185	1014	322	1336	464.1	147.4	611.4
Хужирт	4009	2095	753	2848	522.6	187.8	710.4
Хархорин	7435	3673	1391	5064	494.0	187.1	681.1
Арвайхээр	19043	10326	2978	13304	542.2	156.4	698.6

### БҮЛЭГ 3. АЖИЛЛАХ ХҮЧ

#### 3.1 АЖИЛГҮЙЧҮҮД, аймгийн дүнгээр

#### 3.1 UNEMPLOYMENT, by aimag

Үзүүлэлт	2017	2018
1. Тайлангийн эхэнд байсан ажилгүйчүүд	1417	869
2. Тайлант хугацаанд нэмэгдсэн ажилгүйчүүд	631	563
3. Ажилгүйчүүдээс тайлант хугацаанд ажилд орсон	110	234
4. Тайлант хугацаанд бүртгэлээс хасагдсан	778	213
5. Тайлант хугацааны эцэст байгаа ажилгүйчүүд	1160	985
6. Тайлант хугацааны эцэст байгаа ажилгүйчүүд, насны бүлгээр		
15-24	311	293
25-34	364	328
35-44	269	214
45 +	216	150

#### 3.2 АЖИЛГҮЙЧҮҮД, сумдаар

#### 3.2 UNEMPLOYMENT, by soums

Сумд	Бүртгэлтэй ажилгүйчүүд	Дүнд эзлэх хувь	Дээд	Бүгдээс: Боловсролоор					Боловсролгүй
				Тусгай дунд	Мэргэжлийн анхан шатны	Бүрэн дунд	Бүрэн бус дунд	Бага	
<b>Бүгд</b>	985	100.0	205	18	232	394	84	41	11
Баян-Өндөр	10	1.0	4			4	2		
Бүрд	19	1.9	1			16	1	1	
Бат-Өлзий	8	0.8			6	2			
ББ-Улаан	10	1.0	5		3	2			
Баянгол	13	1.3	2		1	9	1		
Гучин-Ус	8	0.8	1		3	4			
Есөнзүйл	8	0.8	2		1	3	1		1
Өлзийт	13	1.3	2		1	7	1	2	
ЗБ-Улаан	26	2.6	4		14	5		3	
Богд	29	2.9	4		19	6			
Нарийнтээл	17	1.7	1		7	6	2	1	
Сант	14	1.4	5		3	5	1		
Тарагт	25	2.5	6	2	5	11	1		
Төгрөг	3	0.3		1	1	1			
Уянга	33	3.4	4		13	13	2	1	
ХХдулаан	9	0.9	1		6	1	1		
Хужирт	14	1.4	1		7	5		1	
Хархорин	102	10.4	32	3	20	39	5	2	1
Арвайхээр	624	63.4	130	12	122	255	66	30	9

Эх үүсвэр: Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар

**3.3 ШИНЭЭР БИЙ БОЛСОН АЖЛЫН БАЙР / 3.3 NUMBER OF PERSONS HAVE ACQUIRED A JOB AT THE NEW WORKPLACES**

Үүнээс: Эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар

Сумын нэр	2017	2018	ХАА, ан агнуур, ойн аж ахуй, загас агнуур	Боловсруулах үйлдвэр	Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	Барилга	Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засварлах үйлчилгээ	Тээвэр, агуулахын аж ахуй, мэдээлэл холбоо	Боловсрол	Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ
БҮГД	1559	1700	175	320	9	347	223	1	111	514
Баян-Өндөр	12	30	3	5		15	5		1	1
Бүрд	2	41	3	6	1	5	19		4	3
Бат-Өлзий	18	104	21	17			9			57
ББ-улаан	13	43	3		1		1		2	36
Баянгол	51	49	11	3		8	26			1
Гучин-ус	4	32	12	2		10				8
Есөн-зүйл	57	46	17				25		1	3
Өлзийт	43	45	30	7			1		2	5
ЗБ-Улаан	45	46	12	6		9	11			8
Богд	51	46	11	4	3	9	3		7	9
Нарийнтээл	55	50	13	19		5	4		3	6
Сант	12	49	16	4		14	2			13
Тарагт	71	41	2	1		24	1			13
Төгрөг	28	35	3	2			21		2	7
Уянга	79	150	3	9		31				107
ХХдулаан	46	40	2			2	3	1	2	30
Хужирт	74	100	8	21		4	6		10	51
Хархорин	188	149		40	3	21	2		30	53
Арвайхээр	710	604	5	174	1	190	84		47	103

Эх үүсвэр: Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар

**3.4 ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ, АЖИЛГҮЙДЭЛ, аймгийн дүнгээр**

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2016	2017	2018
Эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам	хүн	54398	59694	64724
Эдийн засгийн идэвхгүй хүн ам	хүн	17687	17746	20955
Ажиллагчдын тоо	хүн	49583	55180	60622
Ажилгүй иргэдийн тоо	хүн	4815	4514	4102
Ажиллах хүчний оролцооны түвшин	хувь	75.5	77.1	75.5
Ажилгүйдлийн түвшин	хувь	8.9	7.6	6.3
Хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин	хувь	68.8	71.3	70.8

## БҮЛЭГ 4. НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ

### 4.1 НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

### 4.1 MAIN INDICATORS OF SOCIAL INSURANCE

#### НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО, сая.төг

Үзүүлэлт	2017	2018
Тэтгэврийн даатгалын сангийн	49353.9	57600.9
Тэтгэмжийн даатгалын сангийн	1951.4	2214.9
ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн	1330.5	1394.2
Ажилгүйдлийн даатгалын сангийн	506.9	519.5
Дүн	53142.7	61729.5
НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ЗАРЛАГА, сая.төг		
Тэтгэврийн даатгалын сангийн	48906.8	57220.9
Тэтгэмжийн даатгалын сангийн	1926.1	2207.8
ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн	1296.8	1411.5
Ажилгүйдлийн даатгалын сангийн	478.7	536.6
Дүн	52608.4	61376.8

#### НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС ОЛГОСОН ТЭТГЭВЭР

Үзүүлэлт	Хүний тоо		Олгосон хэмжээ /сая.төг/	
	2017	2018	2017	2018
Өндөр настны	11256	12165	37434.1	43291.7
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн	2828	2860	7485.4	8718.4
Тэжээгчээ алдсаны	867	862	2431.0	2628.5
Цэргийн	264	278	1538.2	1796.1
Дүн	15215	16165	48888.7	56434.7

#### НИЙГМИЙН ДААТГАЛД ХАМРАГДАГСАД

Үзүүлэлт	2017	2018
Заавал даатгуулагчид	13720	14122
Үүнээс: Төсөвт байгууллага	7978	8169
Аж ахуйн нэгж	5742	5953
Сайн дурын даатгуулагчид	9752	9936

Эх үүсвэр: Нийгмийн даатгалын хэлтэс

**4.2 НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ, ХӨНГӨЛӨЛТИЙН МЭДЭЭ / INDICATORS OF SOCIAL WELFARE PENSIONS, ALLOWANCES, BENEFITS AND CONCESSIONS**

үзүүлэлт	Хүний тоо		Олгосон тэтгэвэр, тэтгэмж/сая.төг/	
	2017	2018	2017	2018
1.Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	4723	4068	4063.8	4201.5
Халамжийн тэтгэвэр	2359	1700	2631.4	2667.0
Нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж	2364	2368	1432.4	1534.5
Ахмад настныг асарч буй иргэний	1354	1352	814	850.1
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэний	566	530	320.8	344.2
Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг асарч байгаа иргэн	324	374	202.6	248.9
Бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авсан болон асран хамгаалж байгаа иргэн	92	90	76.2	74.4
гэр бүлийн тухай хуулийн 25.5-д 74-дүгээр зүйлд заасны дагуу гэр бүлдээ авч асрамжилж байгаа иргэнд олгох тэтгэмж	15	10	9.9	8.2
ахмад настныг гэртээ асрамжилж байгаа иргэн	13	12	8.9	8.7
16 хүртэлх насны байнгын асаргаа шаардлагатай хүүхэд				
2. Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай иргэн, өрх	2331	2259	1194.4	1038.9
Байнгын асаргаа шаардлагатай ХБИ	507	1791	90.6	350.1
Байнгын асаргаа шаардлагатай ХБ хүүхэд	325	373	449.9	564.6
Байнгын асаргаа шаардлагатай ахмад	1270		271.9	
3 ба түүнээс дээш тооны бага насны /14 хүртэлх насны хүүхэдтэй өрх толгойлсон эцэг/эх	107	4	13.2	0.6
2 ихэр хүүхэд төрүүлж эсэн мэнд өсгөсөн	32	18	62.0	36.0
18 нас хүрээгүй байхдаа бүтэн өнчин болсон 18-24 насны иргэн	19	13	22.8	15.6
гэнэтийн аюул ослын улмаас орон гэргүй болсон өрх	62	39	274.4	46.8
хорих ангиас суллагдсан орон гэргүй өрх	8	16	8.4	19.2
Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай иргэн 4 ба түүнээс дээш 18 хүртэлх насны хүүхэдтэй гэр оронгүй өрх толгойлсон иргэн	1	5	1.2	6.0
Ахмад настны нийгмийн хамгааллын тусламж	10078	3752	1052.9	1129.1
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тусламж	1316	1138	328	327.3
Жирэмсэн болон нярай хүүхэдтэй эхийн тусламж	5284	3752	1257.1	481.5
ОНОТХҮйлчилгээ	724	1924	509.3	448.5
Хүнс тэжээлийн хөтөлбөр			1210.4	1800.6
Алдар цолтой ахмадуудад үзүүлсэн хөнгөлөлт тусламж	27	38	60.7	74.6
Алдарт эхийн одонтой эхчүүдэд үзүүлсэн хөнгөлөлт тусламж	10076	10281	1359.9	1362.8
Насны хишиг	5179	5261	861.2	856.4
Цалинтай ээж		7944		3656.3
Өрх толгойлсон эх, эцгийн тэтгэмж		996		239.2
Ахмад настны үйлчилгээ				46.9
БҮГД ДҮН	39738	41413	11897.7	15663.6

## БҮЛЭГ 5

## 5.1 БОЛОВСРОЛЫН САЛБАРЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, сумдаар

## 5.1 MAIN STATISTICS OF EDUCATION, by soums

2018-2019 оны хичээлийн жилд

Сумдын нэр	ЕБС-н тоо	Бүл-гийн тоо	Багш нарын тоо-Бүгд	үүнээс: эмэ-гтэй	үүнээс:			ЕБС-Д өдрөөр суралцагсад	үүнээс:	үүнээс:			1-р ангид элсэгч-дийн тоо	
					Бага анги	Дунд анги	эмэгтэй Ахлах анги			Бага	Суурь	Бүрэн дунд	Нийт	эмэгтэй
БҮГД	30	795	1136	927	400	438	298	21508	10882	11333	7092	3083	2330	1161
Баян-Өндөр	1	23	35	25	12	17	6	608	297	319	201	88	47	21
Бүрд	1	13	20	16	6	8	6	329	177	173	113	43	40	19
Бат-Өлзий	1	59	74	62	27	29	18	1520	808	792	494	234	176	94
ББ-Улаан	1	21	30	24	10	14	6	486	246	266	152	68	45	25
Баянгол	1	20	30	28	9	12	9	451	233	230	146	75	39	21
Гучин-Ус	1	18	28	23	9	11	8	369	185	190	115	64	29	13
Есөнзүйл	1	19	26	22	9	10	7	339	172	170	141	28	29	16
Өлзийт	1	11	19	15	5	2	12	257	118	127	87	43	26	12
ЗБ-Улаан	1	16	25	21	7	8	10	346	192	189	105	52	36	18
Богд	1	36	49	42	18	25	6	1037	522	574	332	131	127	59
Нарийнтээл	2	25	33	27	16	12	5	494	259	286	140	68	61	33
Сант	1	24	35	29	11	12	12	600	286	290	219	91	55	20
Тарагт	2	16	20	17	10	1	9	237	110	127	71	39	23	8
Төгрөг	1	21	30	24	11	12	7	438	217	228	151	59	42	15
Уянга	3	76	105	86	37	23	45	1694	856	846	624	224	184	94
ХХдулаан	1	18	26	19	12	7	7	414	201	206	140	68	48	21
Хужирт	1	46	59	45	23	26	10	1399	703	737	465	197	149	85
Хархорин	3	91	139	118	44	59	36	2352	1161	1259	741	352	267	120
Арвайхээр	6	242	353	284	124	150	79	8138	4139	4324	2655	1159	907	467

## 5.2 БОЛОВСРОЛЫН САЛБАРЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД / MAIN STATISTICS OF EDUCATION

Сумын нэр	Нийт суралцагчид	Нийт суралцагчдаас		
		үүнээс: эмэгтэй	Малчдын хүүхэд	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд
БҮГД	21508	9114	4676	243
Баян-Өндөр	608	456	226	10
Бүрд	329	261	143	7
Бат-Өлзий	1520	699	367	21
ББ-Улаан	486	347	184	4
Баянгол	451	294	147	5
Гучин-Ус	369	223	103	5
Есөнзүйл	339	222	123	3
Өлзийт	257	188	87	5
ЗБ-Улаан	346	177	106	1
Богд	1037	786	398	10
Нарийнтээл	494	284	153	4
Сант	600	304	141	16
Тарагт	237	89	43	5
Төгрөг	438	253	142	5
Уянга	1694	871	435	8
Хайрхандулаан	414	300	146	4
Хужирт	1399	675	337	16
Хархорин	2352	804	404	27
Арвайхээр	8138	1881	991	87

### 5.3 БОЛОВСРОЛЫН САЛБАРЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД 5.3 MAIN STATISTICS OF EDUCATION

2018-2019 оны хичээлийн жилд

Сургуулийн нэр	Нийт тоо	Дотуур байр		
		Амьдрах хүсэлт гаргасан сурагчид	Амьдарч буй сурагчид	үүнээс: Малчдын хүүхэд
БҮГД	29	1455	2022	1227
Баян-Өндөр	2	172	246	144
Бүрд	1	49	69	46
Бат-Өлзий	2	93	126	82
Баруунбаян-Улаан	2	88	89	87
Баянгол	1	18	65	18
Гучин-Ус	1	25	53	21
Есөнзүйл	1	51	55	47
Өлзийт	2	128	126	123
Зүүнбаян-Улаан	1	60	61	47
Богд	2	83	100	74
Нарийнтээл	1	22	83	17
Сант	2	142	159	96
Тарагт	2	45	88	23
Төгрөг	2	45	80	38
Уянга	3	157	145	133
Хайрхандулаан	1	61	74	53
Хужирт	1	42	180	37
Хархорин	1	94	143	82
Арвайхээр	1	80	80	59

### 5.4 СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, сумдаар 2018-2019 оны хичээлийн жилд

Сумдын нэр	Цэцэрлэг							Үүнээс:
	Цэцэрлэгийн тоо	Булгийн тоо	Үндсэн багшийн тоо	СӨББ-д хамрагдвал зохих 2-5 насны хүүхдийн тоо	СӨББ-д хамрагдаж байгаа хүүхдийн тоо эмэгтэй	Цэцэрлэгт хамрагдаж байгаа хүүхдийн тоо	Үүнээс:	
БҮГД	41	259	205	11174	9759	6898	3451	
Баян-Өндөр	1	7	6	324	287	125	58	
Бүрд	1	5	3	252	165	91	42	
Бат-Өлзий	2	17	15	785	735	544	282	
Баруунбаян-Улаан	1	7	4	312	294	147	71	
Баянгол	1	7	6	323	279	133	62	
Гучин-Ус	1	8	5	187	187	139	74	
Есөнзүйл	1	6	3	280	223	110	48	
Өлзийт	1	5	2	229	181	68	35	
Зүүнбаян-Улаан	1	7	5	425	301	103	52	
Богд	1	4	4	583	357	177	83	
Нарийнтээл	2	10	7	329	300	199	107	
Сант	1	9	3	318	266	109	55	
Тарагт	1	4	4	303	169	80	38	
Төгрөг	1	8	5	262	240	140	72	
Уянга	2	17	8	915	709	338	169	
Хайрхандулаан	1	4	3	308	231	121	61	
Хужирт	2	18	14	606	546	400	196	
Хархорин	5	29	27	1138	1015	873	427	
Арвайхээр	15	87	81	3295	3274	3001	1519	

## БҮЛЭГ 6 ЭРҮҮЛ МЭНД

## 6.1 ТӨРӨЛТ, ЭХ ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЛИЙН ТОО

## 6.1 NUMBER OF BIRTHS, MATERNAL AND INFANT DEATHS

Хугацаа	Амаржсан эх	Амьд төрсөн хүүхэд	Төрөхийн улмаас эндсэн эх	Нийт нас баралт	Үүнээс:	
					1хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	1-5 хүртэл насны эндсэн хүүхэд
2017	2417	2428		601	39	10
2018	2404	2403		660	36	10

## 6.2 ТӨРӨЛТ, ЭХ ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЛИЙН ТОО, сумдаар

## 6.2 NUMBER OF BIRTHS, MATERNAL AND INFANT DEATHS, by soums

Сумд	Амаржсан эх	Амьд төрсөн хүүхэд	Төрөхийн улмаас эндсэн эх	Нийт нас баралт	Үүнээс:	
					1 хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	1-5 хүртэл насны эндсэн хүүхэд
Баруунбаян-Улаан	5	5		17		
Бат-Өлзий	62	62		39	3	
Баянгол	9	9		27		1
Баян-Өндөр	3	2		29		
Богд	44	44		39	2	1
Бүрд	15	15		14		
Гучин-Ус	8	8		7		
Есөнзүйл	7	7		18		1
Зүүнбаян-Улаан	2	2		17		
Нарийнтээл	6	6		12		

Өлзийт	7	7	9		
Сант	8	8	19		
Тарагт	1	1	24	1	
Төгрөг	5	5	11		1
Уянга	81	80	58	5	
Хайрхандулаан	21	21	14		1
Хархорин	259	258	36	2	2
Хужирт	88	88	53		
Арвайхээр	1773	1775	217	23	3
<b>Дүн Total</b>	<b>2404</b>	<b>2403</b>	<b>660</b>	<b>36</b>	<b>10</b>

## 6.3 ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГЧДИЙН ТОО

## 6.3 Number of infectious disease cases

Хугацаа	Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид бүгд	Үүнээс:									
		Вируст гепатит	Цусан суулга	Бруцеллез	Заг	Тэмбүү	Трихоминиоз	Сүрьеэ	Салхин цэцэг	Улаан бурхан	Бусад
2017	<b>1114</b>	5	135	5	84	246	108	66	395	70	
2018	<b>1013</b>	6	209	5	112	185	87	40	185	184	

## 6.4 ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГЧИД, сумдаар

## 6.4 INFECTIOUS DISEASE, by soums

Сумд	Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид бүгд										
	2017	Вируст гепатит 2018	Цусан суулга	Бруцеллөз	Заг	Тэмбүү	Трихоминиаз	Сүрьеэ	Салхин цэцэг	Улаан бурхан	Бусад
ББ-Улаан	22	7	1			2		2			2
Бат-Өлзий	11	20		3	1	3	6	3	1	1	2
Баянгол	10	16		3		3	5	1		4	
Баян-Өндөр	8	14		1	1	3	4	2	2		1
Богд	26	14				2	8	1	1		2
Бүрд	7	3			1	1	1				
Гучин-Ус	22	9		2		1	1	1		4	
Есөнзүйл	9	14		6		4	2	2			
ЗБ-Улаан	35	17		5		1	4	3		2	2
Нарийнтээл	33	13				2	6	2		1	2
Өлзийт	11	13		10		1	1	1			
Сант	8	4				2					2
Тарагт	14	26	1	7	1	1	6	1	5	2	2
Төгрөг	16	8		3		1	2	2			
Уянга	114	34		3		4	7	5	4	8	3
ХХдулаан	27	12		1		2	6	3			
Хархорин	87	78	1	3		10	19	2	3	12	28
Хужирт	10	59					10	5	1	8	35
Арвайхээр	644	652	3	162	1	71	95	53	21	143	103
<b>Дүн / Total</b>	1114	1013	6	209	5	112	185	87	40	185	184

## БҮЛЭГ 7. ГЭМТ ХЭРЭГ

## 7.1 ГЭМТ ХЭРЭГ, төрлөөр

## 7.1 THE CRIME, by type

Гэмт хэргийн төрөл	2017	2018	Харьцуулалт 2018/2017	
			тоо	хувиар
Үйлдэгдсэн бүх хэрэг	492	670	178	136.2
Бусдыг санаатай болон болгоомжгүй алах	8	4	-4	50.0
Бусдыг хүчиндэх	6	16	10	266.7
Бусдын эд хөрөнгийг дээрэмдэх	7	4	-3	57.1
Танхайрах	4		-4	
ББМГУ гэмт хэрэг	139	233	94	167.6
Хулгай:	212	258	46	121.7
үүнээс: Малын	41	37	-4	90.2
Хувийн өмчийн	146	173	27	118.5
Авто тээврийн хэргслийн	25	48	23	192.0
ХАБЭ гэмт хэрэг	45	50	5	111.1
Албан тушаалын хэрэг				
Залилан мэхлэх	7	27	20	385.7
Байгаль хамгаалах журмын эсрэг	19	33	14	173.6
Бусад хэрэг	45	45	0	100.0

## 7.2 ГЭМТ ХЭРЭГ ҮЙЛДЭГЧДИЙН ТОО

## 7.2 NUMBER OF OFFENDERS

	2017	2018	Харьцуулалт 2018/2017	
			тоо	хувиар
Хэрэг үйлдэгчид бүгд	425	492	67	115.8
Үүнээс : Хүүхэд оролцсон	29	24	-5	82.8
18-34 насны	244	277	33	113.5
35-аас дээш	152	191	39	125.7
Нийгмийн байдлаар:				
Албан хаагч	19	39	20	205.3
Малчин	147	129	-18	87.8
Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч	37	85	48	229.7
Ажилгүй	173	212	39	122.5
Оюутан, сурагч	26	22	-4	84.6
Бусад	23	5	-18	21.7
Бүлэглэн үйлдсэн	116	110	-6	94.8
Согтуугаар	108	189	81	175.0
Албадан саатуулагдсан	1259	1499	240	119.1
Баривчлагдсан	635	981	346	154.5
Авто машин жолоодох эрх хасагдсан жолооч	731	921	190	126.0

## 7.3 ГЭМТ ХЭРГИЙН УЛМААС УЧИРСАН ХОХИРОЛ

## 7.3 TOTAL AMOUNT OF DAMAGE, by crime type

	2017	2018	Харьцуулалт 2018/2017	
			тоо	хувиар
Гэмт хэргийн улмаас нас барсан хүн	30	35	5	116.7
Гэмт явдлын улмаас гэмтсэн хүн бүгд	193	253	60	131.1
Нийт хохирол /сая.төг/	1084.3	1182.8	98.5	109.1
Үүнээс: нөхөн төлүүлсэн	572.5	435.3	137.2	76.0

**7.4 ГЭМТ ХЭРЭГ, сумдаар**  
**7.4 THE CRIME, by soums**

Сумын нэр	Бүх хэрэг		Илрээгүй хэрэг		Хүн амь		Хүчин		Дээрэм, булаалт Малын хулгай		Танхай иргэд- ийн орон байрны хулгай		ББМГУ Авто тээврийн хэрэгслийн		Хэргийн төрөл Хулгай		Авто тээврийн хэрэгслийн		ХАБЭ		Албан тушаалын		Ашиглалт залилан		Байгаль хамгаалах журмын эсрэг гэмт хэрэг		Бусад		Бүх хэрэгт эзлэх хувь			
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018		
	Бүгд	492	670	160	287	8	6	8	16	7	4	4	0	139	233	41	37	146	173	25	48	45	50	0	0	7	27	19	33	45	32	100.0
Баян-Өндөр	11	7	2	2									3	1	5	2	2	2				1			1				1	2.2	1.0	
Бүрд	15	14	7	3	1	1							4	4		2	7	3		1	1	2				1		1	1	3.0	2.1	
Баянгол	10	12	5	3	1			1					3	6	1	4	1	1									1	3	2.0	1.8		
Бат-Өлзий	34	55	7	29									10	20		5	11	7	6	8		2			1	5	8	2	1	6.9	8.2	
ББ-Улаан	13	8	4	3	1		2	1					3	1		1	2			2	1					4	3			2.6	1.2	
Гучин-Ус	7	17	4	8									1	8		1	5	6		1							1	1	1.4	2.5		
Есөнзүйл	10	15	1	6		1		2					1	4	2	1	5	1		1	1	5					1		2.0	2.2		
Өлзийт	2	1											1								1	1							0.4	0.1		
ЗБ-Улаан	13	16	3	3	1								7	8	3	2	1	2				2					1	1	1	2.6	2.4	
Богд	21	28	4	4			1	2					7	14		2	5	4	1	2	1				1	2		4	1	4.3	4.2	
Нарийнтээл	12	19	3	6	1								4	7	1		2	2	1		2	4					6	1	2.4	2.8		
Сант	6	5	2	1		1							2	4			2							1				1	1.2	0.7		
Тарагт	30	22	18	9			1	1				1	5	5	9	5	8	3	1	1	3	6			1			2		6.1	3.3	
Төгрөг	3	4		2									1	2			2						1						1	0.6	0.6	
Уянга	18	29	5	17	1	2		1				1	5	7	2	1	2	1	1	3	1	2		1		2	10	2	2	3.7	4.3	
ХХдулаан	13	20	4	8		1							4	9	2	1	2	2	1	1	2	4		1				2	1	2.6	3.0	
Хужирт	40	25	8	13	1		1	1					14	3	5	2	11	11	3	1	1	2				4	4			8.1	3.7	
Хархорин	60	69	15	31	1		1	2				2	18	22	8	9	11	16		7	12	5			3	1	1	6	4	12.2	10.3	
Арвайхээр	174	304	68	139			2	5	7	4			46	108	4	2	64	112	10	20	19	13			4	20		20	15	35.4	45.4	

**8.1 ГАЗРЫН НЭГДМЭЛ САНГИЙН ҮНДСЭН АНГИЛАЛ /га/  
8.1 LAND CLASSIFICATION /hectar/**

Сумын нэр	Нийт газар	ХАА-Газар	үүнээс:				үүнээс:			Ойн сан	Усан сан	Улсын тусгай хэрэгцээний газар
			Бэлчээр	Хадлан	Тариалан	Атаршсан талбай	ХАА-н барилга байгууламжийн дэвсгэр газар	Хот тосгон бусад суурины газар	Зам шугам сүлжээний газар			
Бүгд	6289533.0	5693229.2	5642446.0	6586.7	24852.4	14325.8	5018.2	45723.7	24503.9	150793.6	8248.6	367034.1
Баян-Өндөр	324832.0	312111.7	310215.0	86.2	24.2	1602.4	183.9	510.0	969.1	0.8	389.5	10851.0
Бүрд	258138.0	213320.3	210621.7	242.5	34.0	2349.6	72.6	589.0	1730.3		135.4	42363.0
Бат-Өлзий	242820.0	33727.8	32672.4	965.6	16.3	51.3	22.3	7654.3	165.7	25530.7	81.9	175659.7
ББ-Улаан	394111.0	387461.7	387217.4	76.8	23.5		144.0	594.0	1324.6	3100.0	1629.8	1.0
Баянгол	354257.0	350434.0	350171.1		24.9		238.0	1318.1	1717.8	0.0	786.2	1.0
Гучин-Ус	475250.0	463758.7	463605.7		11.5		141.5	1099.0	1265.1	8800.0	326.3	1.0
Есөнзүйл	221088.0	218609.9	214356.3	1291.1	2611.6	227.8	123.0	298.9	1311.9	611.0	255.4	1.0
Өлзийт	179705.0	177412.3	174978.5	242.7	1135.3	932.4	123.4	666.1	1220.8	0.0	404.8	1.0
ЗБ-Улаан	270098.0	254069.9	251382.4	1608.7	439.8	517.7	121.2	432.4	1741.8	13502.0	351.0	1.0
Богд	1015519.0	960898.8	960421.0		64.2		413.6	905.9	2040.1	51350.0	323.2	1.0
Нарийнтээл	270170.0	264663.7	264495.6	42.0	33.3	10.4	82.4	4183.8	1021.5		299.0	2.0
Сант	256406.0	254586.0	254283.0	117.4	0.2		185.5	102.4	1160.1		556.5	1.0
Тарагт	339544.0	310125.7	307036.0	323.5	366.4	2090.1	309.8	911.7	2947.5	1.0	440.3	25117.9
Төгрөг	546688.0	531381.5	531064.7	63.1	78.8	11.6	163.2	1099.3	813.7	12536.2	856.4	1.0
Уянга	313936.0	276594.0	275429.5	191.3	26.3	594.5	352.6	4270.9	960.3	19379.0	660.8	12071.0
ХХдулаан	413770.0	408846.9	408498.2	69.4	119.0		160.4	1808.6	1845.3	768.0	500.2	1.0
Хужирт	171782.0	125130.2	120792.7	1115.9	494.3	819.9	1907.4	4864.5	842.5	10628.5	125.1	30191.3
Хархорин	224116.0	144654.4	119815.3	150.7	19299.6	5118.0	270.9	9508.0	1073.8	4586.6	127.1	64166.2
Арвайхээр	17303.0	5441.7	5389.7		49.5		2.5	4907.1	352.2		0.0	6602.0



## БҮЛЭГ 9 ДЭД БҮТЭЦ

## 9.1 ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, сумдаар /сая.төг/ 9.1 INVESTMENT, by soums

			Үүнээс			
	2017	2018	Улсын төсөв	Орон нутгийн төсөв, ОНХСан	Гадаадын хөрөнгө	Иргэний өөрийн хөрөнгө
Баян-Өндөр	<b>72.3</b>	<b>809.0</b>	738.3	60.0		10.7
Бүрд	<b>150.9</b>	<b>511.5</b>	462.7	5.0	20.0	23.8
Бат-Өлзий	<b>1005.6</b>	<b>2002.4</b>	688.1	149.3	1165.0	
ББ-Улаан	<b>459.5</b>	<b>116.0</b>	53.4	47.6		15.0
Баянгол	<b>731.5</b>	<b>1605.0</b>	1074.6	98.2		432.2
Гучин-Ус	<b>126.2</b>	<b>831.2</b>	566.4	96.0	162.3	6.5
Есөнзүйл	<b>30.4</b>	<b>433.8</b>	408.3	24.4		1.1
Өлзийт	<b>238.2</b>	<b>68.3</b>	28.3	27.0		13.0
ЗБ-Улаан	<b>383.9</b>	<b>344.0</b>	301.9	42.1		
Богд	<b>848.1</b>	<b>3293.4</b>	2899.9	153.5		240.0
Нарийн тээл	<b>931.6</b>	<b>430.4</b>	319.8	110.6		
Сант	<b>219.1</b>	<b>879.0</b>	829.6	25.8		23.6
Тарагт	<b>181.8</b>	<b>1680.4</b>	1588.5	82.6	8.2	1.1
Төгрөг	<b>635.1</b>	<b>181.2</b>	48.3	108.4	24.5	
Уянга	2207.0	1599.0	1203.4	236.9	3.2	155.5
ХХдулаан	<b>362.1</b>	<b>246.8</b>	115.0	129.9		1.9
Хужирт	<b>1625.9</b>	<b>16656.6</b>	452.7	152.0	1.7	16050.2
Хархорин	<b>6205.5</b>	<b>4338.4</b>	2262.2	192.8		1883.4
Арвайхээр	<b>7469.7</b>	<b>39131.5</b>	7632.5	6764.5	10000.0	14734.5
	23884.4	75157.9	21673.9	8506.6	11384.9	33592.5

## 9.2 ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, сумдаар /сая.төг/ 9.2 INVESTMENT, by soums

Сумдын нэр	Барилга угсралт, их засвар	Гүүр засах, зам, засвар арчлалт, явган хүний зам, Далан	Шинээр гаргасан болон засварласан худаг	Гэрэлтүүлэг болон гадна талбай тохижилт инженерийн шугам угсралт, засвар	Машин, тоног төхөөрөмж, эд хогшил	Бусад	Дүн
Баян-Өндөр	761.7				47.3		809.0
Бүрд	389.9		34.0		82.6	5.0	<b>511.5</b>
Бат-Өлзий	1693.0	25.5		25.0	128.1	130.8	<b>2002.4</b>
ББ-Улаан			27.2	32.7	41.1	15.0	<b>116.0</b>
Баянгол	1461.5	10.0	6.0	6.9	74.9	45.7	<b>1605.0</b>
Гучин-Ус	571.7		102.9	14.5	123.8	18.3	<b>831.2</b>
Есөнзүйл	130.0		80.0	8.0	201.8	14.0	<b>433.8</b>
Өлзийт	68.3						68.3
ЗБ-Улаан	201.4	95.0			20.1	27.5	344.0
Богд	3134.8	29.9	42.0	26.1	49.2	11.4	<b>3293.4</b>
Нарийн тээл	324.5		17.0	5.0	61.9	22.0	<b>430.4</b>
Сант	795.1					83.9	<b>879.0</b>
Тарагт	1500.9				159.5	20.0	<b>1680.4</b>
Төгрөг	50.1		42.6		64.1	24.4	<b>181.2</b>
Уянга	1067.1	219.4			292.5	20.0	<b>1599.0</b>
ХХдулаан	80.0		32.2	20.0	62.3	52.3	<b>246.8</b>
Хужирт	16202.9	240.0			178.7	35.0	<b>16656.6</b>
Хархорин	3849.1	451.3		15.0		23.0	<b>4338.4</b>
Арвайхээр	35159.9	3031.8		189.8	625.0	125.0	<b>39131.5</b>
	67441.9	4102.9	383.9	343.0	2212.9	673.3	75157.9

## БҮЛЭГ 10 БАНК, САНХҮҮ ТӨСӨВ

**10.1 АРИЛЖААНЫ БАНКУУДЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, сая төгрөгөөр**  
**10.1 MAIN STATISTICS OF COMMERCIAL BANK, by thousand tugrug**

Үзүүлэлтүүд	Бүгд	ХААН банк	Төрийн банк	Хас банк	Голомт банк	Капитал банк
Олгосон зээл	148509.1	129163.6	11906.0	1867.7	5345.3	226.5
Төлөгдсөн зээл	125666.0	116342.1	6014.6	1507.1	1334.9	467.3
Зээлийн өрийн үлдэгдэл	220148.2	105104.7	64524.7	34310.2	15790.1	418.5
Хугацаа хэтэрсэн зээлийн үлдэгдэл	1683.2	1310.2	45.0	132.9	195.1	
Чанаргүй зээлийн үлдэгдэл	1817.9	825.1	41.8	618.1	328.1	4.8
Зээл-жигчийн тоо	35445	18849	11876	3560	1088	72
Хадгаламжийн үлдэгдэл	130719.2	74424.6	31193.2	17216.2	7389.7	495.5
Хадгаламж эзэмшигч хүний тоо	79334	34556	26202	16053	1754	769

Үзүүлэлтүүд	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Банкуудаас олгосон зээл	150855.4	154888.6	149828.1	151516.5	110009.7	148509.1
Төлөгдсөн зээл	105494.4	124331.4	159113.8	148266.3	103070.3	125666
Зээлийн өрийн үлдэгдэл	127485.5	158012.7	142720.6	149027.3	168949.9	220148.2
Чанаргүй зээлийн үлдэгдэл	181.8	501.0	1275.5	1321.9	2109.6	1817.9
Иргэдийн хадгаламжийн үлдэгдэл	53904.7	59742.3	61781.3	88182.6	109892.1	130719.2
Хадгаламж эзэмшигч хүний тоо	75449	80167	73710	77044	76849	79334

**10.2 ТӨСВИЙН ОРЛОГО БОЛОН ШИЛЖҮҮЛГИЙН ДҮН, төрлөөр, мян. төг / LOCAL BUDGET INCOME, at thous.tug**

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2018*		
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
ТӨСВИЙН ОРЛОГОБОЛОН ШИЛЖҮҮЛГИЙН ДҮН	78051464.6	81042241.3	103.8
ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО	14643434.2	17006610.9	116.1
Татварын орлого	9814652.7	10970999.9	111.8
Орлогын албан татвар	7170170.3	7801203.0	<b>108.8</b>
Хувь хүний орлогын албан татвар	8110170.3	8632462.2	<b>106.4</b>
Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	6446383.0	6381895.4	99.0
Үйл ажиллагааны орлого	696958.3	791983.6	<b>113.6</b>
Хөрөнгө борлуулсны орлого	85000.0	148415.6	<b>174.6</b>
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-940000.0	-831259.2	<b>88.4</b>
Хөрөнгийн албан татвар	890545.0	1012676.6	<b>113.7</b>
Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	320000.0	430314.7	134.5
Бууны албан татвар	60545.0	46419.3	<b>76.7</b>
Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	510000.0	535942.5	<b>105.1</b>
Бусад татвар, төлбөр, хураамж	1753937.4	2157120.4	<b>123.0</b>
Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	844642.4	889361.3	<b>105.3</b>
Улсын тэмдэгийн хураамж	286725.0	299981.9	104.6
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	36840.0	63466.2	<b>172.3</b>
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	521077.4	525913.2	<b>100.9</b>
Газрын төлбөр	135000.0	146343.0	<b>108.4</b>
Газрын төлбөр	135000.0	146343.0	<b>108.4</b>
Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	765795.0	1120683.0	146.3
Ойн нөөц ашигласны төлбөр	152500.0	216416.5	<b>141.9</b>

Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	259200.0	480550.9	<b>185.4</b>
Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	354095.0	423715.6	<b>119.7</b>
Бусад татвар	8500.0	733.0	<b>8.6</b>
Нохойны албан татвар	8500.0	733.0	8.6
Татварын бус орлого	4828781.5	6035611.0	125.0
Хувьцааны ногдол ашиг	15000.0	15914.3	<b>106.1</b>
Хүүгийн орлого	3000.0	26610.8	<b>887.0</b>
Торгуулийн орлого	795249.2	1051750.9	<b>132.3</b>
Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	4015532.3	3687540.4	91.8
Бусад орлого	0.0	1253794.6	-
УЛСЫН ТӨСВӨӨС ОРОН НУТАГТ ШИЛЖҮҮЛСЭН	63408030.4	64035630.4	<b>101.0</b>
Улсын төсвөөс орон нутгийн төсөвт олгох санхүүгийн дэмжлэг	14123749.5	14123749.5	<b>100.0</b>
Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	44909998.9	45616217.2	<b>101.6</b>
Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого	4374282.0	4295663.7	98.2

\* -дахин их

## 10.3 ТӨСВИЙН ОРЛОГО БОЛОН ШИЛЖҮҮЛГИЙН

ДҮН, сумдаар, мян.төг

## 10.3 LOCAL BUDGET INCOME, at thous.tug by soums

Дүн	2018*		
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
	78,051,464.6	81,042,241.3	103.8
Арвайхээр	13,505,118.9	13,894,523.5	102.9
Баруунбаян-Улаан	1,728,404.1	1,633,962.1	94.5
Бат-Өлзий	3,399,619.1	3,381,254.2	99.5
Баянгол	1,541,246.4	1,601,126.2	103.9
Баян-Өндөр	1,827,871.2	1,934,437.6	105.8
Богд	2,214,365.9	2,212,174.3	99.9
Бүрд	1,378,207.6	1,416,523.1	102.8
Гучин-Ус	1,430,067.1	1,473,549.9	103.0
Есөнзүйл	1,165,121.8	1,268,065.7	108.8
Зүүнбаян-Улаан	1,473,394.5	1,473,948.9	100.0
Нарийнтээл	2,067,729.8	2,073,751.5	100.3
Өлзийт	1,121,413.6	1,191,655.2	106.3
Сант	1,674,953.4	1,724,112.1	102.9
Тарагт	1,384,727.2	1,428,263.2	103.1
Төгрөг	1,574,928.1	1,589,591.3	100.9
Уянга	3,910,431.9	3,990,850.6	102.1
Хайрхандулаан	1,561,083.1	1,689,292.0	108.2
Хархорин	5,531,125.5	5,839,924.6	105.6
Хужирт	3,081,111.6	3,213,999.5	104.3
Аймгийн шууд	26,480,543.8	28,011,235.8	105.8

Эх үүсвэр: Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

## 10.4 LOCAL BYDGET EXPENDITURE, current price, thous.tug

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2018*		
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	<b>80,189,587.9</b>	<b>78,863,519.8</b>	98.3
НИЙТ ЗАРЛАГА	76,318,233.7	76,455,939.2	100.2
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	68,510,358.6	67,490,265.4	98.5
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	55,701,984.4	55,299,897.2	99.3
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	34,428,493.0	34,304,130.6	99.6
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	4,214,647.4	4,192,583.8	99.5
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	6,632,207.2	6,599,763.9	99.5
Гэрэл, цахилгаан	496,348.1	464,376.9	93.6
Түлш, халаалт	5,837,436.2	5,876,100.7	100.7
Цэвэр, бохир ус	298,422.9	259,286.2	86.9
Хангамж, бараа материалын зардал	1,457,281.3	1,443,833.9	99.1
Бичиг хэрэг	127,249.5	140,439.1	110.4
Тээвэр, шатахуун	763,479.9	761,263.4	99.7
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	250,231.5	228,065.7	91.1
Ном, хэвлэл	36,797.4	30,742.9	83.5
Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал	68,236.0	63,798.4	93.5
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	211,287.0	219,524.3	103.9
Нормативт зардал	3,198,274.6	3,178,781.4	99.4
Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	392,882.1	396,818.7	101.0
Хоол, хүнс	2,635,412.5	2,617,105.4	99.3
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	169,980.0	164,857.3	97.0
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	991,461.2	987,798.6	99.6
Багаж, техник, хэрэгсэл	230,508.0	222,405.6	96.5
Тавилга	97,902.2	104,255.3	106.5
Урсгал засвар	663,051.0	661,137.5	99.7
Томилолт, зочны зардал	236,340.2	229,816.3	97.2
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	1,474,007.8	1,360,318.9	92.3
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,069,271.7	3,002,869.8	97.8
ТАТААС	250,749.6	216,068.6	86.2
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	11,709,262.4	12,576,381.8	107.4
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	8,656,237.3	8,363,591.6	96.6
ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	3,871,354.2	2,407,580.6	62.2

**10.5 ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, сумдаар оны үнээр, мян.төг**  
**10.5 LOCAL BYDGET EXPENDITURE, soums,at current price, thous. tug**

	Төлөвлөгөө	2018* Гүйцэтгэл	Хувь
Арвайхээр	13666594.2	13623371.9	99.7
Баруунбаян-Улаан	1921710.7	1823405.1	94.9
Бат-Өлзий	3562319.5	3495142.9	98.1
Баянгол	1842450.3	1874182.9	101.7
Баян-Өндөр	2089312.4	2112146.4	101.1
Богд	2594615.8	2470586.7	95.2
Бүрд	1725667.5	1645949.1	95.4
Гучин-Ус	1758298.0	1708369.0	97.2
Есөнзүйл	1458172.2	1377506.1	94.5
Зүүнбаян-Улаан	1762256.6	1626682.3	92.3
Нарийнтээл	2321923.2	2332729.4	100.5
Өлзийт	1435338.1	1379557.3	96.1
Сант	1994149.6	1945080.5	97.5
Тарагт	1708793.1	1662880.5	97.3
Төгрөг	1975715.4	1929416.6	97.7
Уянга	4128532.8	4045796.3	98.0
Хайрхандулаан	1886828.6	1904312.2	100.9
Хархорин	5695583.0	5763177.3	101.2
Хужирт	3574559.0	3255502.8	91.1
Сумын дүн	57,102,820.0	55,975,795.3	98.0
Аймгийн шууд	23,086,767.9	22,887,724.5	99.1
Бүгд дүн	80,189,587.9	78,863,519.8	98.3

Эх үүсвэр: Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

**БҮЛЭГ 11 ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНЭ**

**11.1 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА ,ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС**  
**11.1 CONSUMER PRICE INDEX OF CERTAIN GOODS AND SERVICES**

Барааны бүлгийн нэр төрөл	2016.XII/ 2015.XII	2017.XII/ 2016.XII	2018.XII/ 2017.XII
<b>ЕРӨНХИЙ ИНДЕКС</b>	100.8	102.2	110.3
01. ХҮНСНИЙ БАРАА, СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	99.2	103.1	113.0
01.1 ХҮНСНИЙ БАРАА	98.7	102.8	113.4
01.1.1 ТАЛХ, ГУРИЛ, БУДАА	97.8	99.5	100.9
01.1.2 МАХ, МАХАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН	105.6	98.5	147.0
01.1.4 СҮҮ, СҮҮН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ӨНДӨГ	95.9	117.0	114.8
01.1.5 ТӨРӨЛ БҮРИЙН ӨӨХ, ТОС	98.9	89.7	107.6
01.1.6 ЖИМС, ЖИМСГЭНЭ	74.5	104.4	125.7
01.1.7 ХҮНСНИЙ НОГОО	90.0	130.2	93.8
01.1.8 СААХАР, ЖИМСНИЙ ЧАНАМАЛ, ЗӨГИЙН БАЛ, ЧИХЭР, ШОКОЛАД	110.0	100.9	104.7
01.1.9 ХҮНСНИЙ БУСАД БҮТЭЭГДЭХҮҮН	108.7	102.6	100.6
01.2 СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	114.6	106.6	108.9
02. СОГТУУРУУЛАХ УНДАА, ТАМХИ, МАНСУУРУУЛАХ БОДИС	99.5	104.1	108.1
02.1 СОГТУУРУУЛАХ УНДАА	96.6	102.5	104.1
02.2 ТАМХИ	101.2	109.2	119.5
03. ХУВЦАС, БӨС БАРАА, ГУТАЛ	101.6	98.6	116.6
03.1 ХУВЦАС, БӨС БАРАА	103.1	99.3	120.1
03.1.1 ХӨВӨН, БӨС БАРАА	105.5	107.0	115.9
03.1.2 БҮХ ТӨРЛИЙН ХУВЦАС	103.1	98.8	121.3
03.1.3 ЖИЖИГ ЭДЛЭЛ, ХЭРЭГСЭЛ	100.0	97.6	100.6
03.2.1 БҮХ ТӨРЛИЙН ГУТАЛ	99.5	96.9	109.2
04. ОРОН СУУЦ, УС, ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД ТҮЛШ	94.8	98.2	106.0
04.2 ОРОН СУУЦНЫ ТЕХНИКИЙН БОЛОН ЗАСВАРЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	94.1	96.7	104.0

04.3 УСАН ХАНГАМЖ БОЛОН ОРОН СУУЦНЫ БУСАД ҮЙЛЧИЛГЭЭ	92.7	116.9	85.5
04.4 ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД ТҮЛШ	94.9	97.6	110.5
05. ГЭР АХУЙН ТАВИЛГА, ГЭР АХУЙН БАРАА	99.4	104.1	108.6
06. ЭМ, ТАРИА, ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	115.3	101.2	100.1
07. ТЭЭВЭР	102.4	109.3	111.5
<b>08. ХОЛБООНЫ ХЭРЭГСЭЛ, ШУУДАНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ</b>	98.7	100.3	100.4
09. АМРАЛТ, ЧӨЛӨӨТ ЦАГ, СОЁЛЫН БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.0	103.5	105.3
10. БОЛОВСРОЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.0	100.1	100.0
11. ЗОЧИД БУУДАЛ, НИЙТИЙН ХООЛ, ДОТУУР БАЙРНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	108.9	100.2	107.0
12. БУСАД БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	107.7	100.6	108.6

## 11.2 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА ,ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНЭ

### 11.2 CONSUMER PRICE OF CERTAIN GOODS AND SERVICES

д/д	Нэр төрөл	2017.XII сар	2018.XII сар
1	Гурил, дээд зэрэг Алтан тариа ХК, савласан	1400	1400
2	Гурил, 1-р зэрэг Алтан тариа, задгай	1200	1200
3	Гурил, 2-р зэрэг Алтан тариа, задгай	1000	967
4	Гоймон, гадаад Макфа, 450 гр	2000	2267
5	Гоймон, дотоод Алтан тариа ХК, нарийн, туузан	767	933
6	Талх, аймгийн үйлдвэрийн , ш	1000	1000
7	Гурилан боов, аймгийн үйлдвэрийн , 450 гр	1967	2000
8	Жигнэмэг, “Юбилейные” , 150-180 гр ,цайны, ОХУ	1167	1200
9	Цагаан будаа, задгай, кг, БНХАУ	2267	2267
10	Шар будаа, задгай, кг, БНХАУ	1500	1800
11	Хонины мах, ястай, кг	3500	5500
12	Үхрийн мах, ястай, кг	4500	7000
13	Үхрийн мах, гуяны цул, кг	5000	7500
14	Адууны мах, ястай, кг	4500	6500
15	Ямааны мах, ястай, кг	2500	5000
16	Дотор мах, цувдай, цусгүй	2750	1500
17	Хиам, чанасан, 1кг	7000	8067
18	Тахианы мах, гуя, кг	6500	8000
19	Сүү, үнээний, задгай, литр	2133	3000
20	Сүү, савласан, “Цэвэр сүү” “АПУ” ХХК, 1л	2633	2350
21	Тараг, задгай, 1 л	1500	1500
22	Хорхой ааруул, задгай, чихэртэй, кг	11667	15233
23	Аарц, задгай, кг	1700	2500
24	Өндөг, дотоод, ш	343	350
25	Ургамлын тос, 1 литр, “Кларина”	3833	3867
26	Өөхөн тос, кг	600	800
27	Шар тос, цэвэр, дотоодын, кг	12000	16000
28	Масло, задгай, 1 кг, ОХУ	3500	4467
29	Алим, шар, кг	3000	4200
30	Мандарин, кг	3500	5000
31	Үзэм, кг, БНХАУ	6200	7467

32	Хатаасан жимс, 100 гр, жүрж	920	1167	64	Торго, задгай цэцгэн хээтэй, 80 см өргөнтэй, 1 м	8000	9500
33	Төмс, дотоод, кг	1000	1000	65	Ширмэл дотрын материал, м, 160см энтэй,	5000	5833
34	Лууван, кг, БНХАУ	1500	1200	66	Сорочка, урт ханцуйтай, 35% хөвөн даавуу, судалтай, БНХАУ	24500	32000
35	Манжин, дотоод, кг	1800	1000	67	Биеийн тамирын хослол, 48-52 размер, БНХАУ	57500	72000
36	Байцаа, кг, БНХАУ	2000	1000	68	Жинс, 30-34 размер, БНХАУ	30000	40000
37	Сонгино, кг, БНХАУ	1500	1500	69	Даавуун футболка, 100% даавуу, дугуй захтай, нимгэн, цулгуй, БНХАУ	18333	24500
38	Өргөст хэмх, 720 гр, "Cucumber" шилтэй, дарсан, Вьетнам	2800	2467	70	Агтавч, 100% хөвөн даавуу, богино гуйтай, өргөн резинтэй, БНХАУ	4000	6167
39	Алаг салат, 630 гр, савласан, "Газар шим" ХК	2300	2550	71	Оймс, даавуун, БНХАУ	1500	2000
40	Улаан лооль, бөөрөнхий, БНХАУ	5000	6000	72	Өвлийн хүрэм, нийлэг дотортой, үстэй малгайтай, цувны материалтай, 46 размер, БНХАУ	76667	81333
41	Сармис, 1 булцуу, БНХАУ	500	500	73	Эмэгтэй хүний, доторгүй хүрэм, богино, даавуун, 44-46 размер, БНХАУ	50667	52000
42	Элсэн чихэр, кг, задгай, БНХАУ	2350	2500	74	Эмэгтэй хослол, 2 хос, 46-48 размер, БНХАУ	80000	85000
43	Хатуу чихэр, 1 кг, "Барбарис"	5000	5333	75	Ноосон цамц, гурвалжин захтай, задгай энгэртэй, БНХАУ	25000	32500
44	Зөөлөн чихэр, "Мишка", кг	9450	9450	76	Даавуун цамц, урт ханцуйтай, судалтай, эргэсэн захтай,	40000	52500
45	Шоколад, 100 гр, "Alpen Gold",	2000	2117	77	Юбка, хар өнгийн, шулуун, 50-60 см урт, 100 % полиестр	65000	50000
46	Жимсний чанамал, 380 гр, "VIDAN"	2250	2500	78	Жинсэн өмд, хэмжээ 29-32, хөх өнгийн	35000	44000
47	Компот, Польш, 936 гр, "Kowar", хар чавганы	5900	6567	79	Ноосон өмд, зузаан, дотор нь зөөлөн, БНХАУ	27000	40000
48	Давс, цагаан, 1 кг, йоджуулсан	700	783	80	Хөхний даруулга, БНХАУ	10000	15000
49	Майонез, 500 гр, "Золотой", хуванцар савтай	4500	4500	81	Агтавч, 100% хөвөн даавуу, БНХАУ	4000	6500
50	Кетчуп, 900 гр, "Чили", БНПУ	2100	2100	82	Трико, 100% полиамид, БНХАУ	4500	4000
51	Чипс, 10-12 гр, "ОВ"	450	500	83	Оймс, даавуун, БНХАУ	1500	2000
52	Бохь, боодол, 12ш, Dirol	725	933	84	Охидын ноосон цамц, задгай энгэртэй, /8-10 настай/ БНХАУ	18333	25333
53	Зайрмаг, "Бамбар", дотоод, ICE MARK үйлдвэрийн	500	500	85	Эрэгтэй хүүхдийн сорочка, цагаан, 10-12 насны хүүхдийн, БНХАУ	14000	18000
54	Байхуу цай, савласан, "Аквар", 20 ширхэг	1600	1650	86	Хүүхдийн жинсэн өмд, 8-10 насны хүүхдийн, БНХАУ	20000	23500
55	Кофе, 2гр, ууттай, "Ye Ye"	300	350	87	Хүүхдийн футболка, 3-5 насны хүүхдийн, даавуун, БНХАУ	8000	10667
56	Жимсний шүүс, 1 л, "Монфреш", алимны	1700	1833				
57	Ундаа, 1.25 л, "Бидний ундаа", MCS Coca Cola,	2200	2633				
58	Цагаан архи, 0.5л, "Ерөөл", "АПУ" ХК	7450	7767				
59	Аймгийн үйлдвэрийн архи, 0.5 л,	4400	4567				
60	Пиво, Боргио, 0.5 л, шилтэй, ердийн	1275	1367				
61	Янжуур тамхи, "West", саарал өнгийн хайрцагтай	2500	3500				
62	Янжуур тамхи, "Улааншонхор", "Монгол тамхи" ХК	1650	2500				
63	Дээлийн даавуу, 140 см өргөнтэй, м, цулгуй, БНХАУ	7750	10000				

88	Хүүхдийн оймс, 5-7 нас, даавуун, БНХАУ	1500	1800	114	Бохир усны үнэ, сард, 1 хүний	1500	1500
89	Трико, 4-5 настай охидын, эрэн, даавуун	8500	6567	115	Засвар үйлчилгээний хөлс (СӨХ-д төлдөг хөлс)	8000	8000
90	Эрэгтэй хүний ороолт, ноосон даавуу, дөрвөлжин судалтай, БНХАУ	12000	12000	116	Халаалт, 1м2	660	660
91	Эмэгтэй савхин бээлий, 7-8 размер, дотоод	18000	14333	117	Орон сууцны цахилгаан, 1 кВт, / 100-150 квт хэрэглээг авах/	121.0	121.0
92	Эрэгтэй хүний өмдний тэлээ, хиймэл ширэн, төмөр оломтой	18000	18167	118	Гэр хорооллын цахилгаан, 1 кВт, / 100-150 квт хэрэглээг авах/	121.0	121.0
93	Эрэгтэй өвлийн гутал, хагас түрийтэй	165000	167500	119	Түлшний мод, шуудайгаар	3500	5000
94	Эрэгтэй зуны гутал, хиймэл ширэн, үдээстэй	72500	80000	120	Нүүрс, 1 шуудай,	4000	4500
95	Эрэгтэй хүний пүүз, 41-43 размер, БНХАУ	70000	95000	121	Халуун ус, сард, 1 хүний	2333	3000
96	Эмэгтэй өвлийн гутал, ширэн, урт түрийтэй, цахилгаантай, энгийн, БНХАУ	180000	162333	122	Модон ор, хээгүй, лакаар өнгөлсөн	135000	153333
97	Эмэгтэй хавар, намрын гутал, ширэн, урт түрийтэй	150000	185000	123	Диван, гар хийцийн	205000	200000
98	Эрэгтэй хүүхдийн өвлийн пүүзэн гутал, 36--38 размер, БНХАУ	45000	58667	124	Модон сандал, жижиг, явган, 30 см өндөртэй	8000	9000
99	Охидын хавар намрын гутал, урт түрийтэй, 6-8 насны, БНХАУ	40000	45000	125	Хивс, 2х3м хэмжээтэй, энгийн, "Эрдэнэт хивс"	310000	340000
100	Хүүхдийн пүүз, хиймэл ширэн, 10-12 насны хүүхдийн, БНХАУ	30000	30000	126	Шалны хулдаас, зузаан, БНХАУ	8000	8500
101	Эмэгтэй хүний гутлын өсгийд зан тавих	6000	6000	127	Орны бүтээлэг, тааран, цэцгэн хээтэй, БНХАУ	15000	15000
102	Сууц хөлслөгчийн төлсөн бодит түрээс	206667	250000	128	Ор, хөнжлийн даавуу, 1 хүний	15000	15000
103	Цагаан тосон будаг, 1 л, байшинтай, БНХАУ	3300	3300	129	Гар нүүрийн алчуур, 30*60см, БНХАУ	3800	3833
104	Цемент, 1 уут, БНХАУ	11000	11500	130	Хөргөгч, 2 хаалгатай, 150 см өндөр, БНХАУ	395000	610000
105	Вакуум цонхны 1м.кв-ын үнэ, 2 давхар шилтэй, хуванцар хүрээтэй	81667	95000	131	Угаалгын машин, хагас автомат, 6.5 кг багтаамжтай, "Haier", БНХАУ	260000	323333
106	Хадаас, 100 гр, 70 мм	320	330	132	Цахилгаан индүү, уур гаргадаг, БНХАУ	33667	35333
107	Монгол гэрийн модон хаалга, хээгүй	140000	140000	133	Данх, никель, 3л, БНХАУ	17750	17167
108	Гэрийн гадуур бүрээс, цагаан ямбуу, 5 ханатай гэрийн	60000	70000	134	Цайны халуун сав, 2 л, хуванцар гадартай, БНХАУ	7667	7667
109	Орон сууцанд энгийн засвар хийх хөлс, /тааз эмульсдэх, хаалга, цонх, паар будах, ханын цаас солих, плита наах/, 2 өрөө байр	1000000	1000000	135	Шаазан аяга, БНХАУ	767	817
110	Цэвэр усны үнэ, сард, орон сууцны айлын, 1 хүний	1900	1900	136	Хоолны төмөр сав, 3л, никель, БНХАУ	15000	17833
111	Цэвэр ус, гэр хороолол, 40 л	120	120	137	Төмөр зуух, нимгэн төмрөөр хийсэн, дотоод	36667	36667
112	Хог хаягдал, орон сууцны нэг өрхийн, сард	3000	3000	138	Хуруу зай, 1.5в, "Sony", БНХАУ	200	600
113	Хог хаягдал, гэр хорооллын 1 өрхийн, сард	3000	3000	139	Гэрлийн шил, 60 В, сүүн биш, БНХАУ	500	500
				140	Эдийн саван, ОК	800	800
				141	Угаалгын нунтаг, "ОМО-99", 400 гр	2550	2500
				142	Аяга, таваг угаагч шингэн, Fairy, 500мл	3800	3933
				143	Лаа, нэг боодол, урт нь 15 см, "Монлаа" ХК	1400	1533
				144	Шүдэнз, толгой, ОХУ	600	600
				145	Парацетамол, 10ш, Моносфарм	433	433

146	Ампциллин, 500 мг, 10ш	1500	1500	172	Кабелийн телевизийн сарын хураамж:	5200	5200
147	Витамин "С", үрлэн, савласан, 50ш	300	300	173	Дижитал эх үүсвэрээс фотозураг угаалгах, 10x15см, Fuji film, Konica	383	383
148	Хлорфенамен, Монос	1067	1067	174	Билльярд тоглох хөлс, клубт, 1 цаг	1800	1833
149	Пенициллин, тариагаар, 1 сая	400	400	175	Сурах бичиг, "Математикийн бодлогын хураамж", 3-р анги, зохиогч Баяжих	3200	3200
150	Даралтны эм	600	600	176	Сурагчийн дэвтэр, дөрвөлжин шугамтай, 12 хуудастай, Улаанбаатар Принтинг	250	300
151	Хөвөн, 50гр, боодолтой, дотоод	1100	1200	177	Орон нутгийн сонины улирлын захиалга	6000	6000
152	Шүдний эмчид үзүүлэх, өөрөө хатуурагч ломб тавиулах	15000	15000	178	"TV zone" сэтгүүлийн нэг дугаарын үнэ	1500	1500
153	Лабораторийн шинжилгээ хийх хөлс, ЭХО-д /элэг, цөс, бөөр/ харуулах	17500	20000	179	Зоогийн газрын хоолны үнэ /нийслэл салат, гуляш, байхуу цай/	8000	9667
154	Эмнэлгийн ор хоногийн хөлс, аймгийн нэгдсэн эмнэлэг, өдрийн, даатгалтай иргэд	1941	1941	180	Гуанзны хоолны үнэ, /цуйван, сүүтэй цай/, аймгийн төв захын гуанз	4267	5000
155	Эмнэлгийн ор хоногийн хөлс, аймгийн нэгдсэн эмнэлэг, өдрийн, даатгалгүй иргэд	19412	19412	181	Зочид буудлын хөлс, энгийн өрөө, 1 хүн, 1 хоног	16667	16667
156	Мотоцикл, "Бүргэд", цилиндр 124 См3, рамтай, БНХАУ	1500000	1866667	182	Эрэгтэй үс засуулах хөлс	4300	5333
157	Унадаг дугуй, 6 араатай, том хүний, амортизатортай, БНХАУ	250000	326667	183	Эмэгтэй үс засуулах хөлс, энгийн тайралт	5000	6167
158	Бензин, А-80, 1 литр	1550	1925	184	Нийтийн халуун усны хөлс, том хүн	3000	3000
159	Бензин, А-92, 1 литр	1660	1965	185	Эмэгтэй хүний нүүрний энгэсэг, "Geo", БНСУ	24000.0	25000.0
160	Дизелийн түлш, 1 литр	1770	2472	186	Сахлын татуурга	2500	2500
161	Машины дугуй нөхөх хөлс, суудлын тэрэгний дотуур хаймар нөхөх	3000	3000	187	Гар нүүрийн саван	1717	1867
162	Микроавтобус билет, том хүн	500	500	188	Үсний шампунь, Kerasys, 200гр	3733	4133
163	Хот доторх таксины хөлс, 1 км	2000	2000	189	Шүдний оо, "Colgate", 100 гр, улаан өнгийн хайрцагтай	2733	3100
164	Аймгаас -УБ орох автобусны /тендер/ хөлс, нэг талдаа	20300	21400	190	Ариун цэврийн цаас, "Обухов", боодол, 70 м, Украин	700	800
165	Мобикомын сүлжээндээ 1 мин ярих хөлс, НӨТ орсон /картын хэрэглэгчийн /	70	70	191	Эмэгтэй хүний ариун цэврийн хэрэглэл, КОТЕХ, боодол, дотроо 10 ш, БНСУ	4733	5800
166	Скайтелийн сүлжээндээ 1 мин ярих хөлс, НӨТ орсон /урьдчилсан төлбөрт хэрэглэгчийн /	33	33	192	Мөнгөн аяга, хээгүй, 16 см диаметр /6 -гийн/, дунд гарын	136667	158333
167	Интернэт кафед, интернэт ашиглах хөлс, 1 цаг	600	600	193	Монетон бөгж, 586 сорьцтой, 2.5 гр, дотоодын	210000	225000
168	Өнгөт телевизор, 21 инч, "Haier", БНХАУ	350000	416667	194	Сурагчийн цүнх, охидын, үүрдэг, зурагтай, урд, хажуу талд халаастай, БНХАУ	13000	12000
169	MP3, 2GB, БНХАУ	10300	10333				
170	Флаш диск, 2 GB, БНХАУ	10000	10000				
171	Зурагтын сарын хураамж, " МҮОНТ "	850	850				

## БҮЛЭГ 12 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

## 12.1 МАЛЫН ТОО, төрөл, сумаар

## 12.1 NUMBER OF LIVESTOCK, by type, soums

Сумын нэр	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	БҮГД ДҮН/TOTAL					
БҮГД	3486043	4111515	4510986	5208582	5743530	5461346
Баян-Өндөр	289356	328621	340934	374939	412057	377717
Бүрд	273856	304612	324788	351783	364392	311922
Бат-Өлзий	165579	187404	208503	248404	282274	300629
ББ-Улаан	155817	172555	181937	207036	220240	191491
Баянгол	216946	268004	315280	369215	426123	420060
Гучин-Ус	144490	164359	190873	216700	232857	230866
Есөнзүйл	143147	168313	188382	218303	242494	204789
Өлзийт	149704	180242	198289	224327	250553	230956
ЗБ-Улаан	120038	149164	172728	208458	245064	258388
Богд	283768	324942	344728	398735	454726	473859
Нарийнтээл	186258	212619	220108	234901	235628	205692
Сант	151202	193644	223540	260570	313445	296187
Тарагт	138625	176643	208981	245397	275081	268188
Төгрөг	97335	121970	146455	183640	222098	234989
Уянга	225915	272448	295293	338920	349956	331766
ХХдулаан	210664	252832	269202	308082	323473	301198
Хужирт	166780	198777	215967	253827	285646	265685
Хархорин	209312	238234	265013	309042	334309	304310
Арвайхээр	157251	196132	199985	256303	273114	252654

## 12.1 МАЛЫН ТОО, төрөл, сумаар

## 12.1 NUMBER OF LIVESTOCK, by type, soums

Сумын нэр	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	ТЭМЭЭ/CAMEL					
БҮГД	19740	21970	23128	26251	28756	31451
Баян-Өндөр	464	506	558	625	708	646
Бүрд	316	291	287	357	382	390
Бат-Өлзий						
Баруунбаян-Улаан	2459	2866	2887	3331	3704	3956
Баянгол	2050	2151	2237	2479	2848	3078
Гучин-Ус	3089	3457	3926	4563	5044	5696
Есөнзүйл	158	185	207	236	259	255
Өлзийт	236	268	295	352	345	305
Зүүнбаян-Улаан	4	4	5	6	7	5
Богд	6979	7835	8113	9042	9763	10635
Нарийнтээл	52	52	62	62	92	88
Сант	612	689	738	860	889	942
Тарагт	75	79	107	114	120	136
Төгрөг	2722	3038	3124	3574	3895	4591
Уянга						
Хайрхандулаан	80	90	102	115	134	195
Хужирт	31	33	37	39	36	29
Хархорин	314	315	309	306	319	295
Арвайхээр	99	111	134	190	211	209

**12.1 МАЛЫН ТОО, төрөл, сумаар**  
**12.1 NUMBER OF LIVESTOCK, by type, soums**

Сумын нэр	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	АДУУ/HORSE					
БҮГД	205881	246950	280197	323363	364015	323629
Баян-Өндөр	18696	21923	23401	25584	28202	23725
Бүрд	20181	23440	25402	26565	26581	19091
Бат-Өлзий	14156	15823	18156	22050	26895	30108
Баруунбаян-Улаан	4923	5742	6332	7072	7567	7087
Баянгол	6782	8633	10707	12815	15176	15284
Гучин-Ус	5071	5979	6917	7993	9098	8169
Есөнзүйл	10922	13227	14919	17101	18938	13036
Өлзийт	11911	14421	16476	18418	20830	17833
Зүүнбаян-Улаан	9594	11851	14222	17262	19910	20048
Богд	9594	11117	11761	13112	15179	16106
Нарийнтээл	8001	9470	10499	11490	12225	10521
Сант	5302	6712	8326	9858	12049	11611
Тарагт	7220	9543	12098	14578	16465	16101
Төгрөг	3816	4679	5456	6780	8394	8120
Уянга	15919	19756	22713	26310	29467	26835
Хайрхандулаан	8675	10999	12711	14786	16196	14448
Хужирт	18454	22632	25389	29573	34083	26898
Хархорин	19282	22064	24900	28689	31902	24623
Арвайхээр	7382	8939	9812	13327	14858	13985

**12.1 МАЛЫН ТОО, төрөл, сумаар**  
**12.1 NUMBER OF LIVESTOCK, by type, soums**

Сумын нэр	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	ҮХЭР/CATTLE					
БҮГД	144926	183265	217599	259939	298244	272320
Баян-Өндөр	10719	13104	15006	16551	18730	15463
Бүрд	7296	9166	10831	11827	12128	9979
Бат-Өлзий	20905	23967	28430	35839	41817	44988
Баруунбаян-Улаан	2602	3229	3792	4544	5093	4038
Баянгол	2799	3940	5047	6242	7599	6930
Гучин-Ус	1769	2299	2889	3539	4085	3310
Есөнзүйл	4536	6019	7518	9351	10598	7884
Өлзийт	5527	7199	8449	10138	11643	9871
Зүүнбаян-Улаан	7924	10766	13089	15704	19126	19202
Богд	2721	3140	3511	4168	5203	5605
Нарийнтээл	6626	8670	10082	11283	12132	9926
Сант	4670	6475	7894	9285	11209	9533
Тарагт	3481	4939	6520	8097	9891	8933
Төгрөг	847	1190	1586	1959	2618	2626
Уянга	31774	39407	46260	53591	60556	56165
Хайрхандулаан	4756	6413	7896	10005	11154	9783
Хужирт	8885	11473	13446	16264	19298	17302
Хархорин	12048	14882	17835	21088	23706	20433
Арвайхээр	5041	6987	7518	10464	11658	10349

**12.1 МАЛЫН ТОО, төрөл, сумаар**  
**12.1 NUMBER OF LIVESTOCK, by type, soums**

Сумын нэр	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	ХОНЬ/SHEEP					
БҮГД	1541304	1821050	2021762	2378488	2663296	2588133
Баян-Өндөр	160342	180223	186089	206299	228112	216033
Бүрд	158431	175734	188000	206693	214756	187829
Бат-Өлзий	65517	74713	85591	103864	118283	125466
Баруунбаян-Улаан	52270	58870	63864	75623	82738	73051
Баянгол	114419	138528	164314	195126	230106	234632
Гучин-Ус	59756	67002	79084	92463	102030	106290
Есөнзүйл	74311	86803	97152	115849	129712	114028
Өлзийт	83006	99209	109404	125143	140583	132871
Зүүнбаян-Улаан	51132	64435	75482	93084	112717	124243
Богд	62480	72163	79469	93425	109422	115333
Нарийнтээл	64395	75108	80635	89249	91500	79860
Сант	62625	80191	93699	113003	139410	139185
Тарагт	66587	84468	100488	119437	138900	139561
Төгрөг	41449	50622	61055	77304	97871	107405
Уянга	82491	107237	117677	137614	142884	134033
Хайрхандулаан	85938	103873	113610	132427	143617	135545
Хужирт	81723	97892	104473	126114	142477	139541
Хархорин	102364	115023	129581	153777	167235	158681
Арвайхээр	72068	88956	92095	121994	130943	124546

**12.1 МАЛЫН ТОО, төрөл, сумаар**  
**12.1 NUMBER OF LIVESTOCK, by type, soums**

Сумын нэр	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	ЯМАА/GOAT					
БҮГД	1574192	1838280	1968300	2220541	2389219	2245813
Баян-Өндөр	99135	112865	115880	125880	136305	121850
Бүрд	87632	95981	100268	106341	110545	94633
Бат-Өлзий	65001	72901	76326	86651	95279	100067
Баруунбаян-Улаан	93563	101848	105062	116466	121138	103359
Баянгол	90896	114752	132975	152553	170394	160136
Гучин-Ус	74805	85622	98057	108142	112600	107401
Есөнзүйл	53220	62079	68586	75766	82987	69586
Өлзийт	49024	59145	63665	70276	77152	70076
Зүүнбаян-Улаан	51384	62108	69930	82402	93304	94890
Богд	201994	230687	241874	278988	315159	326180
Нарийнтээл	107184	119319	118830	122817	119679	105297
Сант	77993	99577	112883	127564	149888	134916
Тарагт	61262	77614	89768	103171	109705	103457
Төгрөг	48501	62441	75234	94023	109320	112247
Уянга	95731	106048	108643	121405	117049	114733
Хайрхандулаан	111215	131457	134883	150749	152372	141227
Хужирт	57687	66747	72622	81837	89752	81915
Хархорин	75304	85950	92388	105182	111147	100278
Арвайхээр	72661	91139	90426	110328	115444	103565

**12.2 ХЭЭЛТЭГЧ МАЛЫН ТОО, төрлөөр, сумаар**  
**12.2 NUMBER OF BREEDING LIVESTOCK, by type and soums**

Сумдууд	Хээлтэгч мал бүгд						Ингэ						Гүү					
	2017		2018		Өсөлт, бууралт		2017		2018		Өсөлт, бууралт		2017		2018		Өсөлт, бууралт	
	тоо	хувь	тоо	хувь	тоо	хувь	тоо	хувь	тоо	хувь	тоо	хувь	тоо	хувь	тоо	хувь	тоо	хувь
БҮГД	2285457	100	2387515	100	102058	104.5	10307	100	10957	100	651	106.3	109384	100	110512	100	1128	101.0
Баян-Өндөр	176749	7.7	174503	7.3	-2246	98.7	239	2.3	230	2.1	-9	96.2	8808	8.1	8279	7.5	-529	94.0
Бүрд	151033	6.6	143603	6.0	-7430	95.1	106	1.0	133	1.2	27	125.5	7874	7.2	6755	6.1	-1119	85.8
Бат-Өлзий	112902	4.9	124768	5.2	11866	110.5							7887	7.2	9128	8.3	1241	115.7
Баруунбаян-Улаан	83708	3.7	88802	3.7	5094	106.1	1337	13.0	1448	13.2	111	108.3	2333	2.1	2466	2.2	133	105.7
Баянгол	168027	7.4	172330	7.2	4303	102.6	918	8.9	1022	9.3	104	111.3	4829	4.4	5244	4.7	415	108.6
Гучин-Ус	88902	3.9	94146	3.9	5244	105.9	1757	17.0	1879	17.1	122	106.9	2601	2.4	2705	2.4	104	104.0
Есөнзүйл	100216	4.4	103701	4.3	3485	103.5	69	0.7	83	0.8	14	120.3	5636	5.2	5140	4.7	-496	91.2
Өлзийт	98179	4.3	102883	4.3	4704	104.8	90	0.9	73	0.7	-17	81.1	6497	5.9	6394	5.8	-103	98.4
Зүүнбаян-Улаан	94373	4.1	106730	4.5	12357	113.1	1						5737	5.2	6637	6.0	900	115.7
Богд	173136	7.6	190311	8.0	17175	109.9	3635	35.3	3688	33.7	53	101.5	4782	4.4	5193	4.7	411	108.6
Нарийнтээл	94477	4.1	98574	4.1	4097	104.3	31	0.3	27	0.2	-4	87.1	3901	3.6	4049	3.7	148	103.8
Сант	127171	5.6	138235	5.8	11064	108.7	328	3.2	335	3.1	7	102.1	3827	3.5	4289	3.9	462	112.1
Тарагт	116691	5.1	128737	5.4	12046	110.3	41	0.4	50	0.5	9	122.0	4889	4.5	5864	5.3	975	119.9
Төгрөг	83356	3.6	89164	3.7	5808	107.0	1529	14.8	1786	16.3	257	116.8	2632	2.4	2778	2.5	146	105.5
Уянга	134556	5.9	140174	5.9	5618	104.2							8630	7.9	9019	8.2	389	104.5
Хайрхандулаан	119752	5.2	128980	5.4	9228	107.7	43	0.4	62	0.6	19	144.2	4664	4.3	4753	4.3	89	101.9
Хужирт	114071	5.0	118017	4.9	3946	103.5	8	0.1	10	0.1	2	125.0	10179	9.3	9131	8.3	-1048	89.7
Хархорин	134022	5.9	127653	5.3	-6369	95.2	103	1.0	68	0.6	-35	66.0	8977	8.2	7613	6.9	-1364	84.8
Арвайхээр	114136	5.0	116204	4.9	2068	101.8	72	0.7	63	0.6	-9	87.5	4701	4.3	5075	4.6	374	108.0



**ХҮСНЭГТ 12.2-ийн үргэлжлэл**  
**continue of TABLE 12.2**

Сумдууд	Үнээ				Эм хонь				Эм ямаа									
	2017		2018		2017		2018		2017		2018		Өсөлт, бууралт					
	тоо	хувь	тоо	хувь	тоо	хувь	тоо	хувь	тоо	хувь	тоо	хувь	тоо	хувь				
БҮГД	104252	100	103069	100	-1183	98.9	1105158	100	1155039	100	49881	104.5	956356	100	1007938	100	51582	105.4
Баян-Өндөр	6895	6.6	5952	5.8	-943	86.3	102693	9.3	101965	8.8	-728	99.3	58114	6.1	58077	5.8	-37	99.9
Бүрд	4302	4.1	3878	3.8	-424	90.1	92083	8.3	87885	7.6	-4198	95.4	46668	4.9	44952	4.5	-1716	96.3
Бат-Өлзий	14441	13.9	16218	15.7	1777	112.3	50232	4.5	55340	4.8	5108	110.2	40342	4.2	44082	4.4	3740	109.3
Баруунбаян-Улаан	1840	1.8	1700	1.6	-140	92.4	31504	2.9	34083	3.0	2579	108.2	46694	4.9	49105	4.9	2411	105.2
Баянгол	2842	2.7	2706	2.6	-136	95.2	94204	8.5	96797	8.4	2593	102.8	65234	6.8	66561	6.6	1327	102.0
Гучин-Ус	1477	1.4	1270	1.2	-207	86.0	40066	3.6	43259	3.7	3193	108.0	43001	4.5	45033	4.5	2032	104.7
Есөнзүйл	3591	3.4	3301	3.2	-290	91.9	55797	5.0	58017	5.0	2220	104.0	35123	3.7	37160	3.7	2037	105.8
Өлзийт	4118	4.0	3976	3.9	-142	96.6	56882	5.1	59486	5.2	2604	104.6	30592	3.2	32954	3.3	2362	107.7
Зүүнбаян-Улаан	6163	5.9	6792	6.6	629	110.2	45588	4.1	52517	4.5	6929	115.2	36884	3.9	40784	4.0	3900	110.6
Богд	1856	1.8	1998	1.9	142	107.7	42816	3.9	46937	4.1	4121	109.6	120047	12.6	132495	13.1	12448	110.4
Нарийнтээл	4404	4.2	4164	4.0	-240	94.6	37220	3.4	38970	3.4	1750	104.7	48921	5.1	51364	5.1	2443	105.0
Сант	4212	4.0	3803	3.7	-409	90.3	58832	5.3	64937	5.6	6105	110.4	59972	6.3	64871	6.4	4899	108.2
Тарагт	3601	3.5	3653	3.5	52	101.4	60574	5.5	67050	5.8	6476	110.7	47586	5.0	52120	5.2	4534	109.5
Төгрөг	975	0.9	1008	1.0	33	103.4	37544	3.4	40395	3.5	2851	107.6	40676	4.3	43197	4.3	2521	106.2
Уянга	20584	19.7	20986	20.4	402	102.0	58783	5.3	60917	5.3	2134	103.6	46559	4.9	49252	4.9	2693	105.8
Хайрхандулаан	3674	3.5	3540	3.4	-134	96.4	54213	4.9	58649	5.1	4436	108.2	57158	6.0	61976	6.1	4818	108.4
Хужирт	6851	6.6	6507	6.3	-344	95.0	60129	5.4	62507	5.4	2378	104.0	36904	3.9	39862	4.0	2958	108.0
Хархорин	7945	7.6	7373	7.2	-572	92.8	69947	6.3	68262	5.9	-1685	97.6	47050	4.9	44337	4.4	-2713	94.2
Арвайхээр	4481	4.3	4244	4.1	-237	94.7	56051	5.1	57066	4.9	1015	101.8	48831	5.1	49756	4.9	925	101.9



**12.3 МАЛ ТӨЛЛӨЛТ, ТӨЛ БОЙЖИЛТ, малын төрлөөр, сумаар**  
**12.3 REARING OF YOUNG ANIMALS, by type and soums**

Сумдууд	Төллөсөн эх						Төл хувь	Гарсан төл				Хорогдсон төл				
	Бүгд	Ингэ	Гүү	Үнээ	Эм хонь	Эм ямаа		Бүгд	Ботго	Унага	Тугал	Хурга	Ишиг	Бүгд	Ботго	Унага
БҮГД	1657771	5247	58004	75820	865243	653457	72.5	1657776	5247	58004	75820	865247	653458	319040	157	11023
Баян-Өндөр	112102	103	2230	3615	75733	30421	63.4	112102	103	2230	3615	75733	30421	8746	2	87
Бүрд	86409	49	3021	2575	57665	23099	57.2	86409	49	3021	2575	57665	23099	22524		718
Бат-Өлзий	96926	0	6637	11362	44160	34767	85.8	96926	0	6637	11362	44160	34767	1126		0
Баруунбаян-Улаан	32054	541	1006	911	15233	14363	38.3	32054	541	1006	911	15233	14363	6537	16	156
Баянгол	167579	470	4829	2842	94204	65234	99.7	167579	470	4829	2842	94204	65234	26606	28	969
Гучин-Ус	70075	939	2203	1185	32634	33114	78.8	70075	939	2203	1185	32634	33114	15937	58	846
Есөнзүйл	56598	30	251	1417	37405	17495	56.5	56598	30	251	1417	37405	17495	6849	1	39
Өлзийт	84290	45	5459	3626	50933	24227	85.9	84290	45	5459	3626	50933	24227	22877	9	1097
Зүүнбаян-Улаан	92125		5422	6151	44098	36454	97.6	92125		5422	6151	44098	36454	5051		188
Богд	144363	1960	3266	1504	38372	99261	83.4	144363	1960	3266	1504	38372	99261	14605	24	236
Нарийнтээл	35812	7	539	844	17540	16882	37.9	35812	7	539	844	17540	16882	8989		182
Сант	118505	183	3430	3883	55638	55371	93.2	118505	183	3430	3883	55638	55371	51105	12	1902
Тарагт	81275	33	2926	2649	45501	30166	69.6	81275	33	2926	2649	45501	30166	28406	2	1124
Төгрөг	78394	788	1810	835	35833	39128	94.0	78394	788	1810	835	35833	39128	5842	1	387
Уянга	123805		6378	18815	56732	41880	92.0	123826	0	6378	18815	56732	41880	43076		1975
Хайрхандулаан	69852	21	1377	2166	37574	28714	58.3	69836	21	1377	2166	37574	28714	27428		278
Хужирт	63093	5	2307	4304	46093	10384	55.3	63123	5	2307	4304	46093	10384	4290		294
Хархорин	58480	35	2231	3758	33881	18575	43.6	58483	35	2231	3758	33881	18575	1289		49
Арвайхээр	86034	38	2682	3378	46014	33922	75.4	86001	38	2682	3378	46018	33923	17757	4	496

**ХҮСНЭГТ 12.3-ИЙН ҮРГЭЛЖЛЭЛ**  
**CONTINUE OF TABLE 12.3**

Сумдууд	Хорогдсон төл					Бойжсон төл				Төл бой-жилт %	100 эхээс бойжуулсан төл					
	Тугал	Хурга	Ишиг	Бүгд	Ботго	Унага	Тугал	Хурга	Ишиг		Бүгд	Ботго	Унага	Тугал	Хурга	Ишиг
Бүгд	10969	124403	172488	1338736	5090	46981	64851	740844	480970	80.8	58.6	49.4	43.0	62.2	67.0	50.3
Баян-Өндөр	116	3394	5147	103356	101	2143	3499	72339	25274	92.2	58.5	42.3	24.3	50.7	70.4	43.5
Бүрд	455	13173	8178	63885	49	2303	2120	44492	14921	73.9	42.3	46.2	29.2	49.3	48.3	32.0
Бат-Өлзий		410	716	95800		6637	11362	43750	34051	98.8	84.9		84.2	78.7	87.1	84.4
Баруунбаян-Улаан	130	3199	3036	25517	525	850	781	12034	11327	79.6	30.5	39.3	36.4	42.4	38.2	24.3
Баянгол	629	9482	15498	140973	442	3860	2213	84722	49736	84.1	83.9	48.1	79.9	77.9	89.9	76.2
Гучин-Ус	519	2396	12118	54138	881	1357	666	30238	20996	77.3	60.9	50.1	52.2	45.1	75.5	48.8
Есөнзүйл	104	1427	5278	49749	29	212	1313	35978	12217	87.9	49.6	42.0	3.8	36.6	64.5	34.8
Өлзийт	772	10607	10392	61413	36	4362	2854	40326	13835	72.9	62.6	40.0	67.1	69.3	70.9	45.2
Зүүнбаян-Улаан	363	1800	2700	87074		5234	5788	42298	33754	94.5	92.3		91.2	93.9	92.8	91.5
Богд	60	2248	12037	129758	1936	3030	1444	36124	87224	89.9	74.9	53.3	63.4	77.8	84.4	72.7
Нарийнтээл	163	3679	4965	26823	7	357	681	13861	11917	74.9	28.4	22.6	9.2	15.5	37.2	24.4
Сант	1404	15766	32021	67400	171	1528	2479	39872	23350	56.9	53.0	52.1	39.9	58.9	67.8	38.9
Тарагт	651	12128	14501	52869	31	1802	1998	33373	15665	65.0	45.3	75.6	36.9	55.5	55.1	32.9
Төгрөг	141	837	4476	72552	787	1423	694	34996	34652	92.5	87.0	51.5	54.1	71.2	93.2	85.2
Уянга	4255	20040	16806	80729		4403	14560	36692	25074	65.2	60.0		51.0	70.7	62.4	53.9
Хайрхандулаан	379	13299	13472	42424	21	1099	1787	24275	15242	60.7	35.4	48.8	23.6	48.6	44.8	26.7
Хужирт	265	2051	1680	58803	5	2013	4039	44042	8704	93.2	51.5	62.5	19.8	59.0	73.2	23.6
Хархорин	84	513	643	57191	35	2182	3674	33368	17932	97.8	42.7	34.0	24.3	46.2	47.7	38.1
Арвайхээр	479	7954	8824	68282	34	2186	2899	38064	25099	79.4	59.8	47.2	46.5	64.7	67.9	51.4



#### 12.4 ТОМ МАЛЫН ЗҮЙ БУСЫН ХОРОГДОЛ 12.4 NATURAL LOSSES OF ADULT ANIMALS, by head

БҮГД	2016	2017	2018						Толгойн зөрүү /2018-2017/	Толгойн зөрүү /2018-2016/	Оны эхний малд
			Бүгд	Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа			
Баян-Өндөр	4650	86	22953	3	1671	1705	10331	9243	22867	18303	5.57
Бүрд	8838	1387	58023	14	5899	2842	28400	20868	56636	49185	15.92
Бат-Өлзий	17	20	12590		871	1970	4479	5270	12570	12573	4.46
Баруунбаян-Улаан	2616	1681	18500	55	270	480	5405	12290	16819	15884	8.40
Баянгол	19	41	8934	5	973	890	2347	4719	8893	8915	2.10
Гучин-Ус	277	4705	8886	38	561	420	2033	5834	4181	8609	3.82
Есөнзүйл	1547	27	25454	10	3498	1562	10887	9497	25427	23907	10.50
Өлзийт	1806	2558	30261	3	2768	2596	15634	9260	27703	28455	12.08
Зүүнбаян-Улаан	222	571	2788		209	459	1042	1078	2217	2566	1.14
Богд	764	3012	4414	45	120	70	900	3279	1402	3650	0.97
Нарийнтээл	1500	2126	11857		638	750	4084	6385	9731	10357	5.03
Сант	3054		21110	7	905	1386	8219	10593	21110	18056	6.73
Тарагт	1666	2520	21406		1418	1511	9718	8759	18886	19740	7.78
Төгрөг	200	600	2149	9	342	66	626	1106	1549	1949	0.97
Уянга	664	3441	20360		2276	3923	7204	6957	16919	19696	5.82
Хайрхандулаан	675	2281	20028		1270	1336	6484	10938	17747	19353	6.19
Хужирт	3893	2664	25173		3973	2912	10318	7970	22509	21280	8.81
Хархорин	4897	1135	21619		4331	3306	6799	7183	20484	16722	6.47
Арвайхээр	528	460	15789	1	877	1314	5387	8210	15329	15261	5.78

## 12.5 АМИНЫ МАЛЫН БҮЛЭГЛЭЛТ, толгойгоор

## 12.5 GROUPING OF HOUSEHOLDS BY NUMBER OF PRIVATE LIVESTOCK, by head

	10 хүртэл малтай							11-30 хүртэл малтай							31-50 хүртэл малтай						
	Өрх	Малын Тоо	Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа	Өрх	Малын Тоо	Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа	Өрх	Малын Тоо	Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
<b>БҮГД</b>	393	2686	4	208	1219	490	765	1122	24452	37	1392	3690	8202	11131	1309	53856	8	2405	5972	20928	24543
Баян-Өндөр	5	32		19	7	4	2	31	697	1	26	49	330	291	66	2774		107	119	1 363	1 185
Бүрд	8	63		6	7	13	37	23	509		31	40	210	228	32	1361		55	42	620	644
Бат-Өлзий	53	368		18	273	31	46	110	2449		177	888	594	790	125	5124		442	1 609	1 709	1 364
ББ-Улаан	4	27		7	10		10	18	388	15		13	71	289	26	1059	1	40	28	311	679
Баянгол	3	24				14	10	43	943		40	21	419	463	45	1882		15	10	876	981
Гучин-Ус	3	16			10	1	5	15	358	2	23	19	75	239	25	1090	4	55	96	343	592
Есөнзүйл	13	79		10	20	26	23	54	1296		54	80	616	546	66	2724		128	177	1 256	1 163
Өлзийт	2	13		2	11			18	403		11	30	137	225	28	1199		44	67	555	533
ЗБ-Улаан	10	71		12	19	31	9	62	1373		37	128	563	645	61	2488		137	270	1 104	977
Богд	9	53	4	26	13		10	34	778	18	67	54	148	491	53	2188		56	69	503	1 560
Нарийнтээл	7	54			9	14	31	56	1283		12	107	317	847	66	2750		99	235	778	1 638
Сант	4	33			4	10	19	32	734	1	6	17	263	447	68	2899		15	100	1 015	1 769
Тарагт	20	148		10	27	42	69	61	1253		70	61	491	631	70	2905		83	86	1 411	1 325
Төгрөг	9	45		6	6	12	21	48	1015		65	4	316	630	53	2113	3	31	45	653	1 381
Уянга	83	556		34	225	109	188	194	4059		298	1136	1227	1398	168	6855		348	1 837	2 078	2 592
ХХдулаан	12	111			9	9	93	56	1211		62	59	371	719	56	2229		46	100	763	1 320
Хужирт	51	346		20	153	56	117	109	2280		147	328	917	888	132	5332		352	461 482	2 482	2 037
Хархорин	70	462		38	295	91	38	91	1929		165	400	643	721	80	3236		168	387	1 467	1 214
Арвайхээр	27	185			121	27	37	67	1494		101	256	494	643	89	3648		184	234	1 641	1 589



Өрх	51-100 хүртэл малтай						Өрх	101-200 хүртэл малтай					Өрх	201-500 хүртэл малтай						
	Малын тоо	Тэмээ	Адуу	Үүнээс Үхэр	Хонь	Ямаа		Малын тоо	Тэмээ	Адуу	Үүнээс Үхэр	Хонь		Ямаа	Малын тоо	Тэмээ	Адуу	Үүнээс Үхэр	Хонь	Ямаа
2490	185961	265	10983	16989	75099	82625	4422	655819	1825	44207	48335	278629	282823	6499	2069129	7389	125388	105879	925319	905154
111	8396		474	401	4 032	3 489	209	31724	6	2 048	1 319	16 016	12 335	369	121396	124	8 155	5 007	65 443	42 667
72	5500	4	264	230	2 861	2 141	111	16557	30	1 023	440	8 244	6 820	246	80929	97	5 065	2 730	43 810	29 227
248	18827		1888	4408	6 327	6204	404	60003		5 746	10 018	22 036	22 203	423	129581		13 022	17 012	55 194	44 353
41	2972	81	89	144	747	1 911	121	18531	448	787	421	5 970	10 905	266	83888	1 540	3 078	1 790	28 331	49 149
107	7736	3	131	136	3 473	3 993	163	24092	64	580	466	11 588	11 394	313	101933	480	2 957	1 734	52 805	43 957
33	2628	46	85	42	883	1 572	86	12423	97	282	186	5 041	6 817	179	59184	771	1 690	659	25 212	30 852
124	9284		560	383	4840	3 501	181	26247	1	2 004	1 214	13 619	9 409	236	72631	35	4 643	2 746	39 500	25 707
67	5247	7	345	247	2 721	1 927	147	22332	21	1 397	1 090	12 285	7 539	264	85843	31	6 043	3 592	48 206	27 971
184	13705		864	1 204	5 810	5 827	354	53685		4 304	4 373	23 418	21 590	415	127111		10 580	9 567	59 808	47 156
116	9053	69	150	206	1 881	6 747	227	33753	584	990	476	7 468	24 235	526	176675	2 631	5 698	1 645	38 903	127 798
101	7412		228	537	2 083	4 564	166	24015	13	1 234	1 101	7 437	14 230	305	98396	62	5 095	4 131	36 129	52 979
110	8272	10	141	302	3 270	4 549	223	32763	32	1 109	1 094	13 993	16 535	335	109434	240	4 485	3 576	49 102	52 031
97	7280		325	230	3 261	3 464	191	28403		1 603	1 061	13 728	12 011	356	114657	27	6 464	3 854	59 331	44 981
81	5934	36	59	53	2 194	3 592	106	15808	400	648	279	6 168	8 313	229	74913	1 186	2 054	654	33 020	37 999
290	21334		1 914	4876	7 463	7 081	523	77477		6 696	14 317	28 771	27 693	509	151247		12 437	23 991	61 024	53 795
93	6944		342	232	2 466	3904	198	29735		1 236	1 139	11 970	15 390	397	128791	7	6 240	3 970	53 833	64 741
214	15596		1 236	1 272	7 482	5606	383	56337	7	5 974	4 118	27 488	18 750	372	111837	14	12 200	7 177	57 377	35 069
192	14321		1 016	1 175	6 561	5569	320	46731	96	3 351	3 071	22 439	17 774	392	126855	53	9 873	8 071	63 394	45 464
209	15520	9	872	911	6 744	6984	309	45203	26	3 195	2 152	20 950	18 880	367	113828	91	5 609	3 973	54 897	49 258



Өрх	501-999 хүртэл малтай						Өрх	1000-1499 хүртэл малтай						Өрх	1500-2000 хүртэл малтай					
	Малын тоо	Тэмээ	Адуу	Үүнээс Үхэр Хонь Ямаа				Малын тоо	Тэмээ	Адуу	Үүнээс Үхэр Хонь Ямаа				Малын тоо	Тэмээ	Адуу	Үүнээс Үхэр Хонь Ямаа		
2152	1436386	8952	77281	54112	705356	590685	700	798597	9657	45659	28299	440816	274166	86	143222	1766	8959	4667	80263	47567
153	101532	92	5759	3 990	59 150	32 541	77	86633	405	5368	3430	53 943	23 487	12	19802	18	1 396	938	13 207	4 243
149	100445	85	5513	2 779	60902	31 166	60	68698	163	3 918	2 211	45 771	16 635	14	23070	11	1 862	835	15 214	5 148
85	57113		5985	7 632	25 017	18 479	19	22787		2 331	2658	11 678	6 120							
84	57857	625	2040	1 033	24 580	29 579	21	23330	1054	932	596	11 690	9 058	2	3439	192	114	3	1 351	1 779
210	143262	969	5245	2 366	78 629	56 053	83	98712	712	3 907	1 515	61 207	31 371	16	26719	120	1 239	471	16 500	8 389
97	66579	2398	2492	771	30489	30 429	57	65887	1547	2 475	1 230	33 413	27 222	5	8416	514	367	93	3 233	4 209
85	55810	76	3207	1 936	32 004	18 587	33	36628	143	2430	1 328	22 077	10 650							
109	70747	82	5834	3 067	40 359	21 405	30	33637	138	2 710	1 289	21 070	8 430	4	6657		837	250	4 440	1 130
67	43468	1	3027	2 719	23 440	14 281	13	14977	4	937	807	9 074	4 155	1	1510		150	115	995	250
236	158396	3295	5243	1 940	39 194	108 724	63	72682	3133	3 191	879	21 857	43 622	11	17935	844	647	312	5 188	10 944
82	53357	3	2837	2 452	23 069	24 996	17	18425	10	1 016	1 354	10 033	6 012							
127	83212	393	3204	2 581	39 835	37 199	39	43363	192	1 777	1 345	22 750	17 299	4	6810	31	269	254	3 632	2 624
115	77260	10	4411	2 374	41 841	28 624	22	24902	23	1 810	979	13 721	8 369	5	8874		570	236	4 885	3 183
90	62193	784	1809	880	29 303	29 417	51	59314	1978	2 674	419	29 197	25 046	3	5347	20	285	147	2 665	2 230
79	52730		3731	6 778	23 956	18 265	14	15626		1 174	2 794	8 445	3 213	1	1861		203	199	951	508
126	83262	37	3738	2 036	39 931	37 520	35	39577	53	2 239	1 789	20 934	14 562	3	4594		393	282	2 536	1 383
71	46063	8	4490	2 638	26 263	12 664	25	27883		2 479	1 155	17 468	6 781							
109	70738	14	5831	4 392	39 555	20 946	29	32070	100	3693	2 136	18 805	7 336	4	6574	16	424	351	4 796	987
78	52362	80	2885	1 748	27 839	19 810	12	13466	2	598	385	7 683	4 798	1	1614		203	181	670	560

Өрх	2001-ээс дээш малтай					
	Малын тоо	Үүнээс				
	Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа	
36	86518	1532	7065	2636	49779	25506
2	4731		373	203	2 545	1 610
6	14790		1 354	665	10 184	2 587
2	4377		499	490	2 880	508
6	14667	730	1 170	211	9 053	3 503
6	14239	317	700	204	7 584	5 434
2	4878	26	610	228	3 098	916
1	2346	57	38	11	191	2 049
3	8634	43	605	260	5 313	2 413
1	2506	76	755	25	850	800
4	8307	184	489	139	3 877	3 618
2	4540	98	152	167	2 604	1 519
1	2503	1	320	33	1 600	549

Өрх	БҮГД ДҮН						
	Өрхийн тоо	Малын тоо	Үүнээс				
	Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа		
БҮГД	19209	5456626	31435	323547	271798	2584881	2244965
Баян-Өндөр	1035	377717	646	23725	15463	216033	121850
Бүрд	721	311922	390	19091	9979	187829	94633
Бат-Өлзий	1469	300629		30108	44988	125466	100067
Баруунбаян-Улаан	583	191491	3956	7087	4038	73051	103359
Баянгол	989	419970	3078	15284	6930	234564	160114
Гучин-Ус	506	230820	5696	8169	3310	106274	107371
Есөнзүйл	792	204699	255	13036	7884	113938	69586
Өлзийт	671	230956	305	17833	9871	132871	70076
Зүүнбаян-Улаан	1167	258388	5	20048	19202	124243	94890
Богд	1276	473859	10635	16106	5605	115333	326180
Нарийнтээл	800	205692	88	10521	9926	79860	105297
Сант	945	296154	942	11611	9533	139183	134885
Тарагт	938	268188	136	16101	8933	139561	103457
Төгрөг	674	234989	4591	8120	2626	107405	112247
Уянга	1861	331745		26835	56153	134024	114733
Хайрхандулаан	978	300994	195	14448	9783	135417	141151
Хужирт	1357	265674	29	26898	17302	139533	81912
Хархорин	1287	302916	279	24559	20278	157751	100049
Арвайхээр	1160	249823	209	13967	9994	122545	103108

**12.6 САРЛАГ, ХАЙНАГИЙН ТОО, СУМААР**  
**12.6 SARLAG AND KHAINAG, by soums**

№	Сумдын нэрс	2017		2018		
		Сарлаг бүгд	Хайнаг бүгд	Сарлаг Бүгд	Үнээ	Хайнаг Бүгд
1	Баян-Өндөр			5		
2	Бүрд					
3	Бат-Өлзий	30554	358	29899	9100	478 178
4	ББ-Улаан	4				
5	Есөнзүйл			25	13	
6	Өлзийт	198	35	122	47	1 1
7	ЗБ-Улаан	11834	161	13316	4238	48 21
8	Богд	1509		1495	510	
9	Нарийнтээл	4686	29	4656	1575	11 3
10	Тарагт	1685	69	1350	461	
11	Уянга	53875	509	43965	14413	94 42
12	ХХдулаан	4329		1257	481	
13	Хужирт	3824	865	2755	1110	487 222
14	Арвайхээр	309	12	841	284	2 1
	ДҮН	112807	2038	99686	32232	1121 468

**12.7 ЦЭВЭР, ЭРЛИЙЗ, НУТГИЙН ШИЛМЭЛ ОМГИЙН БОЛОН НУТГИЙН САЙЖРУУЛСАН ҮҮЛДРИЙН МАЛЫН ТОО, ТӨРЛӨӨР**  
**12.7 NUMBER OF FRESHBRED, CROSSBRED, THOROUGHBRED AND IMPROVED BRED LIVESTOCK, by type**

Сум, баг	Бүгд					Адуу			Тэмээ	
	Бүгд	Нутгийн/Импортын			Бүгд	Нутгийн/Импортын		Бүгд	Нутгийн	
Цэвэр		Сайжруулсан	Цэвэр	Эрлийз		Цэвэр	Сайжруулсан		Цэвэр	Цэвэр
Баян-Өндөр	11	11								
Бүрд	9524		9524							
Бат-Өлзий	10581	981	9554	46	1095	730	365			
ББ-Улаан	176		176							
Баянгол	48286	48246		40						
Гучин-Ус	24830	1231	23599		193	193		716	716	
Есөнзүйл	12498	729	11751	18				101		101
Өлзийт	4	4			4	4				
ЗБ-Улаан	5220	1141	3853	226	255	255				
Богд	104449	24669	79764	16	2004	68	1936	2911	2911	
Нарийнтээл	54996	41976	12953	67						
Сант	19620	1320	18266	34	611	611				
Тарагт	60	16	17	9	18	1		1		
Төгрөг	2400	913	1408	79	145	33	112	1	1	
Уянга	47	24	8	11	4	11	11			
ХХдулаан	7126	171	6955		85	85				
Хужирт	1300	205	1095		110	110				
Хархорин	549	89	159	24	277	16	16			
Арвайхээр	21554	6063	14763	435	293	1393	546	847		
Дүн	323231	127789	193845	616	981	5923	2662	3260	1	3729 3628 101


**ХҮСНЭГТ 12.7-ИЙН ҮРГЭЛЖЛЭЛ**  
**CONTINUE OF TABLE 12.7**

Сум, баг	Үхэр			Хонь			Ямаа					
	БҮГД	Нутгийн Цэвэр	Сайж- руулсан	Импортын Цэвэр	Эрлийз	БҮГД	Нутгийн Цэвэр	Сайж- руулсан	БҮГД	Нутгийн Цэвэр	Сайж- руулсан	Импортын Цэвэр
Баян-Өндөр						11			11			
Бүрд						9500		9500	24		24	
Бат-Өлзий	217		171		46	6743		6743	2526	251	2275	
ББ-Улаан						176		176				
Баянгол	40			40		48246	48246					
Гучин-Ус	143	16	127			12300	306	11994	11478		11478	
Есөнзүйл	292		274	18		7486	200	7286	4619	529	4090	
Өлзийт												
ЗБ-Улаан	281	47	8		226	3654	789	2865	1030	50	980	
Богд	365	337	12		16	7341	1375	5966	91828	19978	71850	
Нарийнтээл	77		10		67	13693	750	12943	41226	41226		
Сант	132		98		34	14284	378	13906	4593	331	4262	
Тарагт	58	15	17	8	18	1	1					
Төгрөг	93		14	79		1330	365	965	831	514	317	
Уянга	36	13	8	11	4							
ХХдулаан	21		21			5290		5290	1730	86	1644	
Хужирт						1190	95	1095				
Хархорин	460		159	24	277	73	73					
Арвайхээр	879	114	195	277	293	14359	4123	10236	4923	1280	3485	158
Дүн	3094	542	1114	457	981	145677	56712	88965	164808	64245	100405	158

**12.8 МАЛТАЙ ӨРХ, МАЛЧИН ӨРХИЙН ТОО, сумдаар**  
**12.8 NUMBER OF HERDER HOUSEHOLDS AND HOUSEHOLDS WITH LIVE-STOCK, by soum**

	Малтай өрхийн тоо			Малчин өрхийн тоо			Нэг малчин өрхөд ногдох малын тоо		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
БҮГД	18520	18956	19209	15407	16087	16307	338	357	335
Баян-Өндөр	1033	1030	1035	858	886	876	423	465	431
Бүрд	723	729	721	614	631	641	558	577	487
Бат-Өлзий	1321	1392	1469	1026	1157	1259	215	244	239
ББ-Улаан	587	582	583	489	516	502	401	427	381
Баянгол	947	989	989	815	812	780	455	525	539
Гучин-Ус	481	501	506	396	416	413	521	560	559
Есөнзүйл	750	786	792	682	720	690	303	337	297
Өлзийт	645	662	671	576	589	619	381	425	373
ЗБ-Улаан	1059	1130	1167	952	1062	1083	196	231	239
Богд	1186	1232	1276	1102	1088	1157	366	418	410
Нарийнтээл	803	806	800	602	634	636	371	372	323
Сант	904	927	945	732	777	763	335	403	388
Тарагт	904	934	938	775	849	822	289	324	326
Төгрөг	648	661	674	546	551	564	333	403	417
Уянга	1785	1822	1861	1562	1650	1708	205	212	194
ХХдулаан	959	973	978	784	820	809	376	394	372
Хужирт	1327	1361	1357	1124	1162	1172	218	246	227
Хархорин	1263	1261	1287	1066	1078	1133	287	310	269
Арвайхээр	1195	1178	1160	706	689	680	372	396	372

**12.9 МАЛЧДЫН ТОО, НАС ХҮЙСНИЙН БҮТЭЦ**  
**12.9 NUMBER OF HERDSMEN AND AGE COMPOSITION OF HERDSMEN**

	Малчдын тоо			үүнээс:			Нийт малчдаас эмэгтэй
	2016	2017	2018	16-34 настай	35-59 настай	60-аас дээш насны	
БҮГД	29993	28265	28103	9866	15386	2851	12296
Баян-Өндөр	1653	1602	1521	494	843	184	684
Бүрд	1192	1165	1189	346	661	182	533
Бат-Өлзий	2026	2119	2112	868	1094	150	910
ББ-Улаан	1008	939	908	340	492	76	387
Баянгол	1689	1537	1437	459	878	100	645
Гучин-Ус	767	750	711	256	402	53	304
Есөнзүйл	1300	1200	1121	327	620	174	500
Өлзийт	1075	982	1033	288	573	172	445
ЗБ-Улаан	1849	1793	1605	582	844	179	607
Богд	2386	2172	2165	947	1091	127	969
Нарийнтээл	1208	1239	1241	465	663	113	560
Сант	1395	1409	1281	389	752	140	587
Тарагт	1402	1471	1363	479	772	112	546
Төгрөг	981	944	960	360	546	54	415
Уянга	3107	2450	3053	1294	1551	208	1421
ХХдулаан	1479	1416	1428	503	787	138	628
Хужирт	2244	2006	2010	630	1094	286	892
Хархорин	1904	1922	1887	531	1066	290	830
Арвайхээр	1328	1149	1078	308	657	113	433

**12.10 МАЛЧДЫН АХУЙ, СОЁЛЫН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, өрхийн тоогоор**  
**12.10 SOCIAL INDICATORS OF HERDSMEN HOUSEHOLDS**

Сумын нэр	Цах.эх үүсвэртэй өрх	Нарны	Үүнээс			Төвлөрсөн системд холбогдсон	Сансрын антень	Телевизортэй өрх	Радиотой өрх	Оёдлын машинтай өрх	Гар угастай өрх	Малын хашаатай өрх	Худагтай өрх	Автомашинтай өрхийн тоо	Мотоцикльгүй өрхийн тоо	Трактортой өрхийн тоо	Хийсэн эсгий метр
			Салхины	Бага оврын цахилгаан үүсгүүр /мотор/	Бага оврын цахилгаан үүсгүүр /мотор/												
БҮГД	12767	11669	50	131	917	9320	11217	2955	6728	19186	13571	2503	5744	8869	30	4708	
Баян-Өндөр	737	718	2	5	12	483	629	319	519	1 033	630	286	192	231	3		
Бүрд	596	528	5		63	514	573	252	426	720	707	27	323	461			
Бат-Өлзий	926	829			97	511	765	54	358	1 469	961	22	316	550	4		
Баруунбаян-Улаан	448	432		2	14	380	381	34	346	583	456	159	219	343	1	52	
Баянгол	675	665	1	5	4	576	612	357	409	982	689	203	390	613	1	330	
Гучин-Ус	350	221		107	22	256	327	29	140	503	404	194	217	351	1	266	
Есөнзүйл	459	439	1		19	356	413	177	359	792	473	59	223	334	2	20	
Өлзийт	488	447	3		38	260	340	30	128	671	570	160	236	371	2	59	
Зүүнбаян-Улаан	911	856	23		32	813	843	226	397	1 167	1207	159	264	576	2	3199	
Богд	1006	954	1		51	792	813	288	593	1 271	1268	285	451	867	4	88	
Нарийнтээл	538	524		8	6	429	499	78	339	800	482	56	298	474	1	52	
Сант	609	592			17	490	584	191	367	945	514	244	293	455	1		
Тарагт	715	594			121	650	672	121	392	935	739	135	350	483	1	312	
Төгрөг	447	386			61	339	362	73	155	673	364	152	209	254	1	3	
Уянга	901	863	2	2	34	467	822	255	350	1 861	549	6	321	780			
Хайрхандулаан	688	624	1	2	61	473	623	63	349	977	829	129	274	480		4	
Хужирт	881	828	1		52	683	740	208	492	1 357	1022	25	453	614	4	68	
Хархорин	953	772	7		174	590	816	66	315	1 287	1040	8	365	360	1		
Арвайхээр	439	397	3		39	258	403	134	294	1 160	667	194	350	272	1	255	
2017 он	13008	12300	41	89	578	9033	10780	2558	6004	18638	11705	2753	4963	8169	43	328	

**12.11 МАЛЖУУЛАЛТЫН ТАЛААР АВСАН АРГА ХЭМЖЭЭ, сумаар**  
**12.11 TAKEN MEASURES FOR RE-STOCKING HERDERS, by soum**

	Малжуулалтанд хамрагдсан		1 өрхийн ам бүлийн тоо	Малжуулалтаар авсан малын тоо	Үүнээс:		Малжуулалтаар авсан малд эзлэх хувь		Малжуулалтад хамрагдсан 1 өрхөд ногдох малын тоо
	Өрхийн тоо	Ам бүлийн тоо			Бод малын тоо	Бог малын тоо	Бод мал	Бог мал	
Бүгд	142	565	4	8045	59	7986	0.7	99.3	57
Баян-Өндөр	5	21	4	400		400		100.0	80
Бүрд	5	19	4	502		502		100.0	100
Бат-Өлзий	17	69	4	236	28	208	11.9	88.1	14
Баруунбаян-Улаан	13	46	4	690	1	689	0.1	99.9	53
Баянгол	10	42	4	624		624		100.0	62
Гучин-Ус	7	23	3	461		461		100.0	66
Есөнзүйл	4	19	5	372		372		100.0	93
Өлзийт	4	14	4	420		420		100.0	105
Зүүнбаян-Улаан	4	17	4	255		255		100.0	64
Богд	6	22	4	636		636		100.0	106
Нарийнтээл	4	19	5	267		267		100.0	67
Сант	29	113	4	983		983		100.0	34
Тарагт	3	13	4	288		288		100.0	96
Төгрөг	7	30	4	444		444		100.0	63
Уянга	3	10	3	320		320		100.0	107
Хайрхандулаан	4	14	4	319		319		100.0	80
Хужирт	9	42	5	51	30	21	58.8	41.2	6
Хархорин	6	22	4	594		594		100.0	99
Арвайхээр	2	10	5	183		183		100.0	92
2017 онд	115	452	4	5526	51	5475	0.9	99.1	48

**12.12 1000-ААС ДЭЭШ МАЛ ТООЛУУЛСАН ӨРХ, сумдаар, өрхөөр**  
**12.12 THE NUMBER OF HOUSEHOLDS WHICH OWN OVER 1000 LIVE-STOCKS, by name**

№	Сумдын нэр	Мянгаас дээш мал тоолуулсан малтай өрхийн тоо	Үүнээс:					Ямаа
			Малын тоо	Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	
1	Баян-Өндөр	91	111166	423	7137	4571	69695	29340
2	Бүрд	80	106558	174	7134	3711	71169	24370
3	Бат-Өлзий	21	27164		2830	3148	14558	6628
4	ББ-Улаан	23	26769	1246	1046	599	13041	10837
5	Баянгол	105	140098	1562	6316	2197	86760	43263
6	Гучин-Ус	68	88542	2378	3542	1527	44230	36865
7	Есөнзүйл	33	36628	143	2430	1328	22077	10650
8	Өлзийт	36	45172	164	4157	1767	28608	10476
9	ЗБ-Улаан	14	16487	4	1087	922	10069	4405
10	Богд	75	92963	4034	3876	1202	27236	56615
11	Нарийнтээл	17	18425	10	1016	1354	10033	6012
12	Сант	46	58807	266	2651	1859	31695	22336
13	Тарагт	28	36282	99	3135	1240	19456	12352
14	Төгрөг	58	72968	2182	3448	705	35739	30894
15	Уянга	15	17487		1377	2993	9396	3721
16	ХХдулаан	40	48711	151	2784	2238	26074	17464
17	Хужирт	25	27883	0	2479	1155	17468	6781
18	Хархорин	33	38644	116	4117	2487	23601	8323
19	Арвайхээр	<b>14</b>	<b>17583</b>	3	1121	599	9953	5907
ДҮН		822	1028337	12955	61683	35602	570858	347239
2017 онд		941	1218481	11520	78181	47360	664981	416439

**12.13 УРГАЦ ХУРААЛТ, тн-оор, сумдаар**  
**12.13 TOTAL CROPS, by tons and soums**

Сумын нэр	Үр тариа 2018					
	2016	2017	Тариалсан талбай	Авсан ургац	Га-гаас авсан ургац, тн	2018/2017 %
БҮГД	8228	2113	5893.5	5214.0	0.9	246.8
Баян-Өндөр						
Бүрд						
Бат-Өлзий						
Баруунбаян-Улаан	5	4	5.5	5	0.9	125.0
Баянгол						
Гучин-Ус						
Есөнзүйл	400	20	500.0	600.0	1.2	3000.0
Өлзийт						
Зүүнбаян-Улаан						
Богд						
Нарийнтээл						
Сант						
Тарагт						
Төгрөг						
Уянга						
Хайрхандулаан						
Хужирт						
Хархорин	7823	2089	5388.0	4609	0.9	220.6
Арвайхээр						

Сумын нэр	Төмс						Хүнсний ногоо					
			2018		Өсөлт, бууралт /тн-р/				2018		Өсөлт, бууралт /тн-р/	
	2016	2017	Тариалсан талбай	Авсан ургац	2018-2016	2018-2017	2016	2017	Тариалсан талбай	Авсан ургац	2018-2016	2018-2017
БҮГД	4221.9	3917.6	373.0	4152.6	-69.3	235.0	2673	2020	210.9	2134.5	-538.2	114.5
Баян-Өндөр	44.0	75.0	7.5	70.2	26.2	-4.8	14.5	27.8	3.0	33.0	18.5	5.3
Бүрд	134.2	48.0	8.0	100.0	-34.2	52.0	26.2	48.7	5.0	60.0	33.8	11.3
Бат-Өлзий	130.0	100.0	5.6	56.0	-74.0	-44.0	13.8	6.9	0.6	5.8	-8.0	-1.1
Баруунбаян-Улаан	80.0	68.0	10.0	110.0	30.0	42.0	42.0	43.5	7.0	77.0	35.0	33.5
Баянгол	42.0	60.0	9.0	90.0	48.0	30.0	10.5	19.0	3.1	25.0	14.5	6.0
Гучин-Ус	14.0	27.0	4.5	44.0	30.0	17.0	13.0	12.9	2.7	24.0	11.1	11.1
Есөнзүйл	118.1	150.0	15.0	165.0	46.9	15.0	37.0	60.0	5.0	60.0	23.0	0.0
Өлзийт	36.0	42.0	5.0	55.0	19.0	13.0	6.5	3.2	3.7	37.0	30.5	33.8
Зүүнбаян-Улаан	200.0	221.0	23.0	250.0	50.0	29.0	61.0	74.3	8.0	90.0	29.0	15.7
Богд	25.0	45.0	3.0	24.0	-1.0	-21.0	8.8	14.4	2.0	15.6	6.8	1.2
Нарийнтээл	339.0	230.0	10.5	100.0	-239.0	-130.0	412.1	200.0	11.1	110.0	-302.1	-90.0
Сант	32.0	37.1	4.6	48.8	16.8	11.7	19.2	21.1	2.0	24.4	5.3	3.3
Тарагт	378.0	407.0	37.0	425.5	47.5	18.5	216.1	206.2	15.0	203.8	-12.3	-2.4
Төгрөг	222.1	234.5	20.0	231.6	9.5	-2.9	63.0	64.6	6.1	80.4	17.4	15.8
Уянга	80.6	87.6	8.0	63.3	-17.3	-24.3	15.9	17.6	2.0	12.3	-3.6	-5.3
Хайрхандулаан	47.0	65.0	6.0	75.0	28.0	10.0	5.4	15.0	4.0	55.0	49.7	40.0
Хужирт	115.0	101.5	11.0	109.5	-5.5	8.0	49.0	47.6	5.0	50.3	1.3	2.7
Хархорин	1389.0	1053.0	118.0	1156.4	-232.6	103.4	1323.3	792.0	95.0	825.5	-497.8	33.5
Арвайхээр	795.9	865.9	67.3	978.3	182.4	112.4	335.5	345.2	30.6	345.4	9.9	0.2

**12.14 ХАДЛАН, ТЭЖЭЭЛ БЭЛТГЭЛ,тн**  
**12.14 GROSS HAY HARVEST AND LAYING-IN OF FODDER**

БҮГД	Бэлтгэсэн өвс			Өсөлтийн хувь		Гар тэжээл			Өсөлтийн хувь	
	2016	2017	2018	2018/2016	2018/2017	2016	2017	2018	2018/2016	2018/2017
Баян-Өндөр	2021.0	2411.1	2649.0	131.1	109.9	349.6	370.7	722.1	206.5	194.8
Бүрд	2081.9	2057.9	3422.2	164.4	166.3	303.0	45.8	1531.5	505.4	33**
Бат-Өлзий	2330.5	1922.5	4779.3	205.1	248.6	101.0	20.0	599.0	593.0	29**
Баруунбаян-Улаан	992.5	905.6	987.6	99.5	109.1	470.8	44.4	403.7	85.7	909.1
Баянгол	2218.1	2900.0	2910.9	131.2	100.4	600.0	1400.0	1404.6	234.1	100.3
Гучин-Ус	1278.0	1038.7	1688.0	132.1	162.5	13.5	325.6	701.0	52**	215.3
Есөнзүйл	2331.5	1137.6	1051.1	45.1	92.4	444.0	243.0	141.0	31.8	58.0
Өлзийт	2084.6	2820.7	1866.5	89.5	66.2	205.3	1259.1	908.4	442.5	72.1
Зүүнбаян-Улаан	2930.0	2863.5	3512.1	119.9	122.7	270.5	250.0	1661.3	614.1	664.5
Богд	178.4	515.7	603.5	338.2	117.0	126.4	174.2	410.4	324.6	235.6
Нарийнтээл	353.8	150.0	230.0	65.0	153.3	136.0	21.0	43.4	31.9	206.4
Сант	1170.4	1454.8	2183.0	186.5	150.1	423.4	387.4	954.7	225.5	246.4
Тарагт	945.7	734.6	756.2	80.0	102.9	242.1	287.5	426.4	176.1	148.3
Төгрөг	874.5	883.5	1313.5	150.2	148.7	298.0	361.0	478.5	160.6	132.5
Уянга	2064.7	376.8	337.4	16.3	89.5	6.3	37.8	48.0	757.8	127.0
Хайрхандулаан	657.3	1919.1	841.8	128.1	43.9	357.9	942.6	794.0	221.8	84.2
Хужирт	2541.8	2696.8	3819.5	150.3	141.6	164.9	376.5	2010.2	12**	533.9
Хархорин	5629.3	4285.1	3513.0	62.4	82.0	118.3	171.5	1066.5	901.8	622.0
Арвайхээр	2399.4	1530.2	1812.6	75.5	118.5	489.9	341.2	772.3	157.6	226.4


**12.15 ХАА-Н ЗАРИМ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ**  
**12.15 AVERAGE MARKET PRICE OF SOME AGRICULTURAL PRODUCTS**

мян.төг

Д/д	Бүтээгдэхүүний нэр	Хэмжих нэгж 2015	Нэгжийн дундаж үнэ				2018/ 2017%
			2016	2017	2018		
1	Тэмээ /нас эр толгой		1222.2	950.7	934.6	1000.7	107.1
2	Гүйцсэн/ эм толгой		1055.9	741.3	757.9	825.9	109.0
3	Адуу /нас эр толгой		633.2	522.3	538.2	558.4	103.8
4	Гүйцсэн/ эм толгой		611.1	478.6	467.2	497.3	106.4
5	Үхэр /нас эр толгой		1002.1	764.2	776.3	769.7	99.1
6	Гүйцсэн/ эм толгой		845.7	640.4	621.5	613.1	98.6
7	Хонь /нас эр толгой		148.0	119.5	115.5	116.4	100.8
8	Гүйцсэн/ эм толгой		110.8	88.8	80.6	85.2	105.7
9	Ямаа /нас эр толгой		100.8	83.4	78.3	86.2	110.1
10	Гүйцсэн/ эм толгой		77.6	61.8	56.0	61.1	109.1
11	Гахай толгой		340.0	300.0	310.0	321.5	103.7
12	Тахиа толгой		37.5	35.0	38.0	-	-
13	Ямааны ноолуур	Кг	50.5	47.5	65.1	88.3	135.6
14	Адууны шир	ш	36.4	21.0	19.5	11.2	57.4
15	Үхрийн шир	ш	30.0	17.6	28.3	13.6	48.1
16	Хонины арьс	ш	1.5	0.6	1.5	1.7	113.3
17	Ямааны арьс	ш	15.0	14.1	25.9	26.0	100.4

**12.16 МАЛЫН ТОО, багаар**  
**12.16 NUMBER OF LIVESTOCK, by type, bags**

Сум-дын нэр	Багуудын нэр	Малын тоо	Тэмээ	Адуу	Үүнээс:		
					Үхэр	Хонь	Ямаа
Арвай-хээр сум	1-р баг, Согоот	21 416	20	1 119	554	10 547	9 176
	2-р баг, Эмт	20 589	6	1 126	642	10 099	8 716
	3-р баг, Дэлгэрэх	22 339		1 230	663	11 303	9 143
	4-р баг, Өлзийт	20 359		1 330	852	9 472	8 705
	5-р баг, Арвайхээр	13 490	47	1 331	773	6 073	5 266
	6-р баг, Ягаантолгой	27 747	79	1 466	1 002	15 235	9 965
	7-р баг, Дэлгэрэхийн дэнж	26 226	12	1 193	1 036	13 210	10 775
	8-р баг, Рашаант	22 443	14	1 352	1 586	11 000	8 491
	9-р баг, Бурхи	14 673	8	570	401	6 018	7 676
	10-р баг, Ноён	28 308	7	1 233	1 165	14 134	11 769
	11-р баг	11 871	2	401	402	5 920	5 146
	12-р баг	12 503	5	533	424	6 347	5 194
	13-р баг	10 690	9	1 101	849	5 188	3 543
ББ-Улаан сум	1-р баг, Өлзийтхошуу	48 302	174	1 778	1 774	20888	23688
	2-р баг, Хүүхдийн-Ус	59 747	175	1 957	1 144	24499	31 972
	3-р баг, Цагаан-Овоо	54 886	1 939	1 882	316	17 014	33 735
	4-р баг, Хөөвөр	28 556	1668	1 470	804	10 650	13 964





Өлзийт сум	1-р баг, Бор хошуут	85 764	41	7802	3879	53373	20669	Хайрхан-дулаан сум	7-р баг, Өлт	33 430	2649	5420	12397	12964
	2-р баг, Агуйт	42 600	10	3385	2159	24652	12394		8-р баг, Онги	17 453	1693	2338	7474	5948
	3-р баг, Яргайт	53 922	19	3646	2066	28413	19778		1-р баг, Бурхант	43 621	2023	1063	15063	25472
	4-р баг, Гуулин	48 670	235	3000	1767	26433	17235		2-р баг, Нарт	53 769	2687	3291	24557	23234
Сант сум	1-р баг, Царги	75 631	177	3240	2480	40215	29519	3-р баг, Эмээл	50 836	8	3219	2275	22591	22743
	2-р баг, Цахиурт	63 800	165	2589	1893	28650	30503	4-р баг, Дэрсэн хонхор	61 773	137	2952	1300	29347	28037
	3-р баг, Улаан-Овоо	67 996	372	2133	2005	30367	33119	5-р баг, Ар агуйт	63 959	48	2367	977	33950	26617
	4-р баг, Залаа	59 361	222	2581	1829	26815	27914	6-р баг, Марзат	27 240	2	1200	877	10037	15124
	5-р баг, Майхан	29 399	6	1068	1326	13138	13861	1-р баг, Вангийн-Овоо	15 929	2	1053	1446	7479	5949
Тарагт сум	1-р баг, Туяа	88 543	123	5641	2485	43415	36879	2-р баг, Ганган-Орхон	13 261		1134	1041	6362	4724
	2-р баг, Арвайнтал	39 802		2460	1142	22502	13698	3-р баг, Эрдэнэтолгой	19 412	82	833	1367	10013	7117
	3-р баг, Хүрэмт	52 701		3007	2200	28391	19103	4-р баг, Нарийн хүр	39 673	4	2588	2938	20475	13668
	4-р баг, Урт	29 822		2121	1242	14856	11603	5-р баг, Онгоцон-Ухаа	43 996	190	3331	2487	23055	14933
	5-р баг, Их булаг	23 862		1475	925	12678	8784	6-р баг, Жалбаа	64 478	2	5512	3827	36584	18553
Төгрөг сум	6-р баг, Алтантал	33 458	13	1397	939	17719	13390	7-р баг, Шанх	48 077	7	4861	2981	26183	14045
	1-р баг, Хоолт	21 555	144	741	400	9538	10732	8-р баг, Орхон	59 484	8	5311	4346	28530	21289
	2-р баг, Их-Ус	47 233	1129	1531	783	19518	24272	1-р баг, Өвөр модот	45 255		4734	2221	25375	12925
	3-р баг, Мазар	44 287	159	1105	560	22552	19911	2-р баг, Уужим	56 834	3	6979	4379	27031	18442
	4-р баг, Сайн төгрөг	50 445	1548	2165	234	23192	23306	3-р баг, Бэрх	72 265	18	6463	4227	37734	23823
Уянга сум	5-р баг, Баян	71 469	1611	2578	649	32605	34026	4-р баг, Шивээт	22 576	8	2222	1982	11521	6843
	1-р баг, Жаргалант	62 463		4428	8467	23112	26456	5-р баг, Шунхлай	20 577		1986	1560	10928	6103
	2-р баг, Таац	51 526		3315	15194	19048	13969	6-р баг, Дулаан	48 178		4514	2933	26952	13779
	3-р баг, Шивээ-Овоо	23 373		1844	2063	9663	9803		5 461	31	323	272	2 588	2 245
	4-р баг, Шуранга	38 778		3900	7282	14665	12931		346	451	629	320	133	813
	5-р баг, Бадрал	67 809		5913	8409	34485	19002							
	6-р баг, Бөөрөлжүүт	36 934		3093	6992	13189	13660							

## БҮЛЭГ 13. АЖ ҮЙЛДВЭР

## 13.1 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, оны үнээр, мян.төг/ GROSS INDUSTRIAL PRODUCT, at current price,thuos.tug

Бүтээгдэхүүний төрөл БҮГД	2017	2018*	2018/ 2017 %*
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн дүн	<b>11246316.0</b>	<b>10805674.0</b>	96.1
Нүүрс олборлолт	3200811.0	4419392.2	138.1
Алт олборлолт	8045505.0	6386281.8	79.4
Боловсруулах аж үйлдвэрийн дүн	<b>20085907.2</b>	<b>30732503.8</b>	153.0
Хүнсний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн дүн	<b>11209350.4</b>	<b>13417878.7</b>	119.7
Үүнээс: Талх	899135.0	730360.7	81.2
Нарийн боов, бялуу	1357119.6	1689225.8	124.5
Архи	251273.0	459673.1	182.9
Цэвэр ус, рашаан	7761257.5	9912529.0	127.7
Сүү	119704.1	58993.0	49.3
Тараг, хоормог	112955.6	91134.9	80.7
Ааруул	165120.1	40420.0	24.5
Даршилсан ногоо	17177.0	5560.0	32.4
Хэрчсэн гурил	50082.5	285338.4	569.7
Банш, бууз	391860.0	84006.4	21.4
Хиам	83666.0	60637.4	72.5
Мод, Модон эдлэлийн дүн	<b>1670926.0</b>	<b>1606363.2</b>	96.1
Үүнээс: гэрийн мод	1073900.0	1283450.0	119.5
Зүсвэр, бусад модон эдлэл	597026.0	322913.2	54.1
Ном хэвлэлийн дүн	<b>41110.1</b>	<b>57045.3</b>	138.8
Хүснэгт, маягт	41110.1	57045.3	138.8
Гутал үйлдвэрлэл	488971.0	492589.0	100.7
Оёмол бүтээгдэхүүн	1058330.0	1904181.3	179.9
Тоосго	327000.0	590275.0	180.5
Блок	541702.6	495845.0	91.5
Бусад/ угаасан ноос,нүдний шил, бэлэг дурсгалын зүйлс, төмөр хийц, вакуум цонх гэх мэт/	4748517.1	12168326.3	256.3
Дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамжийн дүн	<b>6269311.2</b>	<b>7012645.8</b>	111.9
Дулааны эрчим хүч	5513024.1	6244000.0	113.3
Ус ариутгал, усан хангамж	756287.1	768645.8	101.6

**13.2 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ БОРЛУУЛАЛТ, оны үнээр,  
мян.төг /OUTPUT OF SELECTED INDUSTRIAL COMMODITIES**

Бүтээгдхүүний төрөл	2017	2018*	2018/ 2017 %
БҮГД	<b>37057970.8</b>	<b>48320809.5</b>	130.4
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	<b>11246316.0</b>	<b>10805674.0</b>	96.1
Нүүрс олборлолт	3200811.0	4419392.2	138.1
Алт олборлолт	8045505.0	6386281.8	79.4
Боловсруулах аж үйлдвэр	<b>19542343.6</b>	<b>30502489.7</b>	156.1
Хүнсний бүтээгдэхүүний дүн	<b>10915678.9</b>	<b>13417878.7</b>	122.9
Үүнээс: сүү, сүүн бүтээгдэхүүн	397779.8	190547.9	47.9
Талх, нарийн боов, бялуу	2247965	2419586.5	107.6
Цэвэр ус, рашаан	7475597.5	9912529.0	132.6
Архи	251273.0	459673.1	182.9
Хиам	83666.0	60637.4	72.5
Даршилсан ногоо	17120.1	5560.0	32.5
Хэрчсэн гурил	50082.5	285338.4	569.7
Банш бууз	391860.0	84006.4	21.4
Хүнсний давс	335.0	0.0	0.0
Мод модон эдлэл, зүсвэр	<b>1670926.0</b>	<b>1564938.2</b>	93.7
Хүснэгт маягт	40490.1	49956.2	123.4
Гутал үйлдвэрлэл	465011.4	492589.0	105.9
Оёмол бүтээгдэхүүн	1023405.1	1722681.3	168.3
Тоосго	302810.5	590275.0	194.9
Блок	541702.6	495845.0	91.5
Бусад/ нүдний шил,бэлэг дурсгалын зүйлс, төмөр хийц,угаасан ноос, эсгий гэх мэт/	4582319.0	12168326.3	265.5
Дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж дүн	<b>6269311.2</b>	<b>7012645.8</b>	111.9
Дулааны эрчим хүч	5513024.1	6244000.0	113.3
Ус ариутгал, усан хангамж	756287.1	768645.8	101.6

**13.3 ГОЛ НЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ  
13.3 OUTPUT OF SELECTED INDUSTRIAL COMMODITIES**

Бүтээгдэхүүн	Хэмжих нэгж	2017	2018*	2018/ 2017 %*
Талх	тн	555.9	447.1	80.4
Нарийн боов	тн	451.0	496.5	110.1
Архи	мян.л	28.4	41.2	145.1
Бялуу	тн	9.5	24.1	253.7
Цэвэр ус	мян.л	6555.3	7579.2	115.6
Сүү, тараг, аарц, хоормог	мян. л	189.3	51.8	27.4
Ааруул	тн	23.5	5.4	23.0
Хэрчсэн гурил	тн	47.4	164.0	346.0
Банш, бууз	тн	60.2	13.1	21.8
Хиам	тн	14.8	9.0	60.8
Даршилсан ногоо	тн	5.0	1.1	22.0
Дулааны эрчим хүч	мян.гкал	139.9	156.1	111.6
Түгээсэн ус, сувагжуулалт	мян м3	444.7	452.7	101.8
Нүүрс	мян.тн	160	167.3	104.6
Алт	кг	105.3	73.3	69.6
Гэрийн мод	шир	1245	1513	121.5
Хүснэгт маягт	мян .ш	109.1	149.3	136.8
Гутал	хос	5628	5368	95.4
Тоосго	мян. ш	1242	2491.3	200.6
Блок	мян.ш	602.8	443.2	73.5
Угаасан ноос	тн	1950.6	1873.6	96.1



**13.4 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, сумаар, оны үнээр, мян.төг**  
**13.4 GROSS INDUSTRIAL PRODUCT, by soums, at current price,thuos.tug**

Сумд	2018 он ДҮН	Талх		Нарийн боов, бялуу, хэвийн боов, бусад хоол хүнс		Архи, ундаа, цэвэр ус		Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, зайрмаг		Хиам, даршилсан ногоо, давс		Хэрчсэн гурил, бууз банш,		Нүүрс	
		Тоо тн	Үнийн дүн	Тоо тн	Үнийн дүн	Тоо мян.л	Үнийн дүн	Тоо мян.л	Үнийн дүн	Тоо тн	Үнийн дүн	Тоо тн	Үнийн дүн	Тоо мян. тн	Үнийн дүн
		Үүнээс: Нэр төрлөөр													
Баян-Өндөр	238731.0											1.3	5301		
Бүрд	221304.0	0.12	226.0	0.34	1045.8			0.3	570.0						
Бат-Өлзий	1454585.7	46.7	75174.5	2.9	12900.0			0.25	3500.0			7.5	18041.2		
Баруунбаян- Улаан	220534.6	1.85	3305.0	1.2	3096.0										
Баянгол	327600.1	0.30	582.1	2.3	14279.0										
Гучин-Ус	249653.0	1.3	2120.0												
Есөн-Зүйл	205441.0														
Өлзийт	185013.0														
Зүүнбаян-Улаан	230463.1											2.3	3403.1		
Богд	325338.1	6.8	10697.5	0.6	1830.6							0.9	1080.0		
Нарийнтээл	4633495.8	4.2	6995.0	2.5	7160.6									167.3	4419392.2
Сант	214987.5														
Тарагт	196623.0	0.9	1498												
Төгрөг	266353.9	0.1	210.0					1.6	3807.9	0.2	1310.0				
Уянга	3409201.4	23	37562.0												
Хайрхандулаан	182390.0														
Хужирт	10610724.5	13.5	20430.0	14.0	28000.0	7109	9821840.0								
Хархорин	1931918.7	58.1	95939.5	36.0	111235.8	4.3	1419.0	1.6	13050.0			8.3	17994.9		
Арвайхээр	23446465.2	290.2	475621.1	460.8	1509678.0	507.2	548943.1	53.4	169620.0	9.8	64887.4	156.8	323524.6		
ДҮН	48550823.6	447.1	730360.7	520.6	1689225.8	7620.4	10372202.1	57.2	190547.9	10.0	66197.4	177.1	369344.8	167.3	4419392.2

ХҮСНЭГТ 13.4-ийн үргэлжлэл/continue of TABLE 7.4

Үүнээс: Нэр төрлөөр

Сумд	Алт		Дулаан үйлдвэрлэл		Ус сувагжуулалт		Гэрийн мод		Блок		Тоосго		Гутал		Модон эдлэл, зүсвэр	Оёдол	Бусад/ вакум цонх, шахмал түлш, сур, төмөр хийц, бэлэг дурсгалын зүйлс
	Тоо кг	Үнийн дүн	Тоо мян. гл/кл	Үнийн дүн	Тоо мян. м3	Үнийн дүн	Тоо ш	Үнийн дүн	Тоо мян.ш	Үнийн дүн	Тоо мян.ш	Үнийн дүн	Тоо хос	Үнийн дүн	Үнийн дүн	Үнийн дүн	Үнийн дүн
Баян-Өндөр			4.8	191300.0					4.6	5520.0					13915.0	14375.0	8320.0
Бүрд			4.6	184900.0					3.5	4200.0					6079.2	23133.0	1150.0
Бат-Өлзий			7.8	313000.0			1031						35	7270.0	35375.0	141335.0	24190.0
Баруунбаян-Улаан			4.4	178300.0					2.6	3120.0					9320.0	17750.0	5643.6
Баянгол			4.7	189900.0					19.0	19000.0					600.0	19325.0	83914.0
Гучин-Ус			4.4	178000.0									423	37660.0		11836.0	20037
Есөн-Зүйл			4.1	164500.0									53	6650.0	2058.0	19040.0	13193.0
Өлзийт			4	161000.0					1.5	1650					13577.0	6570.0	2216
Зүүнбаян-Улаан			4.4	177400.0									91	9310.0	17760.0	22590.0	
Богд			6	241500.0									486	42030.0	7000.0	21200.0	
Нарийнтээл			4.3	172100.0					7.0	7000.0						20788.0	60.0
Сант			3.8	153700.0			1	1300	19.3	22110.0			124	12630.0	9860.0	15387.5	
Тарагт			4.1	165700.0					2.0	1600.0			106	6975.0	3700.0	8500.0	8650.0
Төгрөг			5.5	220000.0					9.0	9000.0			44	1955.0	3940.0	7851.0	18280.0
Уянга	33.5	2986339.4	7.1	284000.0			5	6000.0	4.5	4500.0			61	15680.0	39390.0	12890.0	22840.0
Хайрхан-дулаан			3.8	152400.0									9	4750.0	1285.0	18855.0	5100.0
Хужирт			9.4	378678.0			207						543	68645.0		141281.5	21400.0
Хархорин			18.5	742000.0	47.4		52	53400	163.5	175900.0			1815		31260.0	329463.5	101930.0
Арвайхээр	39.8	3399942.4	50.4	1995622.0	405.3		217		206.7	242245.0		590275.0	1578		127794.0		11888448.0
	73.3	6386281.8	156.1	6244000.0	452.7		1513		443.2	495845.0		590275.0	5368		322913.2		12225371.6

## БҮЛЭГ 14 ДЭД БҮТЭЦ

## 14.2 ХОЛБОО / COMMUNICATION

Үзүүлэлт	ХЭМЖИХ НЭГЖ	2017	2018*	2018/ 2017 %
Харилцаа холбооны салбарын тоо	тоо	6	6	100.0
Шуудангийн салбарын тоо	тоо	22	22	100.0
Шуудан холбооны орлого	мян.төг	191181.4	213585.2	111.7
Явуулсан бичиг, захидал, боодол	мян.ш	16.5	19.1	115.8
Хүргэсэн тогтмол хэвлэл	мян.төг	30050.0	57487.3	191.3

## 14.3 СУУРИН УТАСНЫ ЦЭГИЙН ТОО, СУМААР

## 14.3 NUMBER OF TELEPHONE LINE, by soum

Сум	2014	2015	Онууд		
			2016	2017	2018
Бүгд	981	976	736	663	629
Баян-Өндөр	-	-	-	-	-
Бүрд	-	-	-	-	-
Бат Өлзий	-	-	-	-	-
Баруунбаян-Улаан	-	-	-	-	-
Баянгол	-	-	-	-	-
Гучин ус	23	23	18	11	12
Есөнзүйл	-	-	-	-	-
Өлзийт	-	-	-	-	-
Зүүнбаян-Улаан	-	-	-	-	-
Богд	-	-	-	-	-
Нарийнтээл	-	-	-	-	-
Сант	-	-	-	-	-
Тарагт	-	-	-	-	-
Төгрөг	24	24	13	13	17
Уянга	43	38	34	20	20
Хайрхандулаан	-	-	-	-	-
Хужирт	51	49	38	29	30
Хархорин	198	193	147	130	121
Арвайхээр	642	649	486	460	429

## 15.1 БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАСВАРЫН АЖИЛ, мянган төгрөг / CONSTRUCTION, CAPITAL REPAIRS AND MAINTENANCES, at current prices

	2017	2018
Нийт барилга угсралт, их засварын ажил	9230411.7	67441879.5
Барилга угсралт	8615701.3	65711016.6
Их засвар	614710.4	1730862.9

## 15.2 БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАСВАРЫН АЖИЛ, объектоор, мянган төгрөг / CONSTRUCTION, CAPITAL REPAIRS AND MAINTENANCES, by objects

Объектийн нэр	2018	Санхүүжилт
Барилга угсралтын ажил	65711016.6	
Хужирт сумын сувилалын барилга	16000000.0	Хувийн
Хүний хөгжил төвийн барилга	1914045.5	Улсын төсөв
Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албаны барилга	467000.0	Улсын төсөв
Арвайхээр сумын 150 хүүхдийн цэцэрлэгийн барилга	820165.9	Улсын төсөв
1-р сургуулийн спорт залны барилга	884000.0	Улсын төсөв
1, 9-р багийн спорт залны барилга	368708.4	ОНХСан
Спорт ордны бэлтгэлийн залны барилгын гүйцэтгэл	551301.5	ОНХСан
Богд сумын 75 хүүхдийн цэцэрлэгийн барилга	657862.9	Улсын төсөв
Баянгол сумын 15 ортой эмнэлэгийн барилга	1027571.6	Улсын төсөв
Тарагт сумын 250 хүний суудалтай соёлын төвийн барилга	681225.0	Улсын төсөв
Баян-Өндөр сумын спорт залны барилга	578300.0	Улсын төсөв
Богд сумын 320 хүүхдийн сургуулийн барилга	2200013.0	Улсын төсөв
Баян-Өндөр сумын 40 хүүхдийн дотуур байрны барилга	183411.5	Улсын төсөв
Бүрд сумын 250 хүний суудалтай соёлын төвийн барилгын гүйцэтгэл	389867.4	Улсын төсөв
Тарагт сумын 100 хүүхдийн дотуур байрны барилга	720160.8	Улсын төсөв
Жаргалант багийн хичээлийн байрны барилга	1000000.0	Улсын төсөв
Гучин-Ус сумын 250 хүний суудалтай соёлын төвийн барилга	486750.7	улсын төсөв

Сант сумын 75 хүүхдийн цэцэрлэгийн барилга	789101.0	Улсын төсөв
Баянтээг багийн эмнэлэгийн барилгын өргөтгөл	274550.1	Улсын төсөв
Хайрхандулаан сумын бизнес хөгжлийн төвийн барилга	80000.0	ОНХСан
Арвайхээр сумын цэвэрлэх байгууламж	10000000.0	Гадаадын
Арвайхээр сумын 2,7-р багийн төвийн барилга	1000000.0	ОНХСан
Сумдын багийн төвүүдийн барилга	272484.4	Улсын төсөв
Хархорин сумын соёлын төвийн барилгын гүйцэтгэл	989096.9	Улсын төсөв
Хувийн орон сууц болон үйлчилгээний төв, спорт зал, бусад	23375400.0	хувийн, төслөөр
<b>Их засварын ажил</b>	1730862.9	
Арвайхээр сумын 7-р цэцэрлэгийн барилга	83000.0	Улсын төсөв
4-р сургуулийн хичээлийн байрны гадна талын фасадын засвар	60000.0	Улсын төсөв
Арвайхээр сумын 3-р цэцэрлэгийн их засвар	50000.0	Улсын төсөв
Арвайхээр сумын 2-р сургуулийн хичээлийн барилгын их засвар	130000.0	Улсын төсөв
Хархорин сумын халдвартын эмнэлэгийн их засвар	150000.0	Улсын төсөв
Арвайхээр сумын 1-р сургуулийн их засвар	70000.0	Улсын төсөв
Арвайхээр сумын 5-р цэцэрлэгийн их засвар	50000.0	Улсын төсөв
Бат-Өлзий сумын ЕБС-ийн спорт залны их засвар	50000.0	Улсын төсөв
Хужирт сумын ЕБС-ийн спорт залны их засвар	100000.0	Улсын төсөв
Арвайхээр сумын ЗДТГ-ын их засвар	60000.0	Улсын төсөв
Баянгол сумын сургуулийн дээврийн хэсэгчилсэн засвар	16000.0	ОНХСан
Баянгол сумын ахмадын өргөөний их засвар	10000.0	ОНХСан
Гучин-Ус сумын спорт залны засвар	35000.0	ОНХСан
Баянгол сумын дотуур байрны их засвар	50000.0	Улсын төсөв
ЗБУлаан сумын дотуур байрны засвар	99962.9	Улсын төсөв
Богд сумын ЕБС-ийн дээврийн засвар	11900.0	ОНХСан
Богд сумын 8 айлын орон сууцны дээвэр засвар	25000.0	ОНХСан
Нарийнтээл сумын урлаг залны их засвар	50000.0	ОНХСан
Төрийн үйлчилгээний нэгдсэн төвийн засвар	600000.0	ОНХСан
Тарагт сумын хичээлийн байрны их засвар	30000.0	ОНХСан

### 15.3 АВТО ЗАМ ЗАСВАР, АРЧЛАЛТЫН АЖИЛ, МЯН.ТӨГ

#### 15.3 ENGINEERING CONSTRUCTION

Объектийн нэр	2018
Авто замын шинэчлэл, үерийн далан, суваг байгуулах	1825745.6
Арвайхээр сумын 6-р багийн 450м автозам	711721.8
Арвайхээр сумын 2, 7-р багийн 390м автозам	496733.8
Арвайхээр сумын Ахмадын өргөөний 703м автозам	450000.0
Уянга сумын Жаргалант багийн гүүр	167290.0
Зам засвар, арчлалт	2277147.2
Улаан ам багийн ар дэнж, Зөрүүлэг багийн Цагаан тохойн зам засвар	10000.0
Уянга сумын төв доторхи явган хүний зам	39420.0
Богд сумын Ховд голын гүүрний засвар	29910.5
ЗБУлаан сумын Онгийн голын гүүрний засвар	175000.0
ЗБУлаан сумын Нургын гүүрний засвар	5000.0
Арвайхээр сумын Түгийн овооны автозамын засвар	200000.0
Арвайхээр-Баянхонгор /А0302/ чиглэлийн 136 км авто зам засвар, арчлалт	543000.0
Хужирт сумын төвийн гүүрний засвар	202536.7
Арвайхээр-Улаанбаатар /А0301/ чиглэлийн 147 км авто зам засвар, арчлалт	715000.0
Хахорин-Хужирт чиглэлийн автозамын засвар	162130.0
Хахорин-Өгийнуур чиглэлийн автозамын засвар	182450.0
Бусад	12700.0

Объектийн нэр	2017
Богд сумын гэрэлтүүлэг	128400.0
Бат-Өлзий сумын Цехийн хорооллын гэрэлтүүлэг	26100.0
Гучин-Ус сумын гэрэлтүүлэг	25000.0
Есөнзүйл сумын төвийн гэрэлтүүлэг	14500.0
Есөнзүйл сумын төвийн гэрэлтүүлэг	8000.0
Хархорин сумын Хархорум гудамжнаас Сансар хороо хүртэлх замын гэрэлтүүлэг	15000.0
Арвайхээр сумын төв талбайн шинэчлэл	39800.0
	217400.0
Хайрхандулаан сумын шугам сүлжээний засвар	20000.0
Баянгол сумын агаарын цахилгааны 04-ийн шугам өргөтгөл	6900.0
Хайрхандулаан сумын шугам сүлжээний засвар	2800.0
ББУлаан сумын төсөвт байгууллагуудыг цэвэр бохир усны шугамд холбох	32700.0
Нарийнтээл сумын сантехникийн засвар	5000.0
Арвайхээр сумын усан сангийн шинэчлэл	150000.0

### 15.5 АШИГЛАЛТАНД ОРУУЛСАН ОРОН СУУЦ, СУМААР 15.5 LIVING QUARTER HAVE COMMISSIONED, by soum

Сумын нэр	2017 он			2018 он		
	Сууцны тоо бүгд	Орон сууцны байшин	Сууцны тусдаа байшин	Сууцны тоо бүгд	Орон сууцны байшин	Сууцны тусдаа байшин
Бүгд	260	51	209	346	164	182
Баян-Өндөр	2		2	1		1
Бүрд	6		6	0		0
Бат-Өлзий	10		10	3		3
Баруун-Баян-Улаан	1		1	3		3
Баянгол	4		4	4		4
Гучин ус	5		5	4		4
Есөнзүйл	3		3	1		1
Өлзийт	4		4	3		3
Зүүнбаян-Улаан	2		2	0		0
Богд	4		4	5		5
Нарийнтээл	4		4	6		6
Сант	2		2	0		0
Тарагт	4		4	1		1
Төгрөг	4		4	1		1
Уянга	12		12	6		6
Хайрхандулаан	2		2	3		3
Хужирт	15		15	5		5
Хархорин	37		37	32		32
Арвайхээр	139	51	88	268	164	104

**15.6 ХОТ, НИЙТИЙН АЖ АХУЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, сумаар**  
**15.6 SOME STATISTICS OF FACILITIES FOR PUBLIC SERVICES AND AMENTIES, by soums**

Сум	Ус түгээх байр		Цэвэр усны хангамж				Хог цэвэрлэгээ, тээвэрлэлт				Халуун усны үйлчилгээ			
			Ус тээврийн автомашин		Зөөврийн ус хэрэглэдэг өрхийн тоо		Хог устгах цэгийн тоо		Хог тээврийн машины тоо		Цэгийн тоо		Багтаамж (хүн)	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
БҮГД	98	108	11	11	19208	24639	24	20	28	33	37	33	177	187
Баян-Өндөр	2	3	-	-	350	774	1	1	1	1	1	1	4	4
Бүрд	1	1	-	-	259	511	1	1	1	1	1	1	2	4
Бат-Өлзий	5	5	-	-	1451	1024	1	1	1	1	1	1	5	6
Баруунбаян-Улаан	2	2	1	1	270	620	1	1	1	1	1	1	3	10
Баянгол	2	2	-	-	329	847	1	1	1	1	1	1	4	3
Гучин-Ус	-	1	-	-	260	389	1	1	1	1	1	1	4	4
Есөнзүйл	2	2	1	1	260	881	1	1	1	1	1	1	6	6
Өлзийт	1	1	-	-	168	714	1	1	1	1	1	1	2	4
Зүүнбаян-Улаан	1	1	-	-	365	354	1	1	1	1	1	1	3	3
Богд	5	5	1	1	375	1099	1	1	1	1	1	1	5	5
Нарийнтээл	3	3	-	-	370	640	2	2	2	2	3	3	10	10
Сант	4	4	-	-	360	745	1	1	1	1	1	1	8	8
Тарагт	2	2	-	-	334	754	1	1	1	1	1	1	12	12
Төгрөг	1	1	1	1	410	424	1	1	1	1	1	1	6	4
Уянга	6	4	1	1	1200	2033	5	1	1	1	2	2	8	3
Хайрхандулаан	2	2	1	1	390	752	1	1	1	1	1	1	4	4
Хужирт	4	4	1	1	1091	1001	1	1	2	3	1	1	12	10
Хархорин	7	7	1	1	3084	3445	1	1	2	3	7	3	17	25
Арвайхээр	48	59	3	3	7882	7632	1	1	7	10	10	10	62	62

**16.1 ТАТВАРЫН ХЭЛТЭСТ БҮРТГЭЛТЭЙ АЖ АХУЙН НЭГЖҮҮД, сумаар**  
**16.1 NUMBER OF ESTABLISHMENTS, by soums**

	Бүх аж ахуйн нэгж		Төсөвт байгууллага	Төрийн бус байгууллага	Шашны байгууллага	Сан	Олон нийтийн байгууллага	ХК	ХХК	БН	ЗН	Хоршоо	Хад.зээлийн хоршоо	ТӨҮГ	ОНӨҮГ	Салбар	Бусад
	2017	2018															
<b>Бүгд</b>	1851	2021	209	347	14	10	19	10	958	54	52	193	7	2	15	129	2
Баян-Өндөр	43	43	7	13					10	5		6					2
Бүрд	23	25	6	4					4	1	1	6			1		2
Бат-өлзий	91	96	8	11	1				48	3	3	17		1	1		3
Баруунбаян-Улаан	25	27	6	4					9	1		5					2
Баянгол	37	40	7	10					11	4		5	1				2
Гучин-Ус	34	36	6	7	1	1			7	3	1	7	1				2
Есөнзүйл	36	40	6	8					15	1	2	6					2
Өлзийт	33	32	6	4					11		1	7			1		2
Зүүнбаян-Улаан	44	46	7	4	1				10	5		13	1		1		4
Богд	41	42	6	9					14	1		9			1		2
Нарийнтээл	44	52	10	10					11	2	2	13			1		3
Сант	27	28	7						8	3	1	6					3
Тарагт	35	42	7	3					13	2	4	10			1		2
Төгрөг	31	31	6	10					6		1	5			1		2
Уянга	86	98	11	10	3				50	2	9	8			1		4
Хайрхандулаан	31	34	6						12	1	2	10			1		2
Хужирт	76	79	8	6	2			2	40	3		11	1				6
Хархорин	202	222	25	36	3	2	2	4	110	3	3	8	1		2	22	1
Арвайхээр	912	1008	64	198	3	7	17	4	569	14	22	41	2	1	3	62	1
2017 онд	-	-	207	295	14	9	20	10	871	57	41	190	7	1	21	108	-

**16.2 СҮМ ХИЙДИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД**  
**16.2 SOME INDICATORS OF TEMPLES AND CHURCHES**

Сумын нэр	Сүм хийдийн нэр	Нийт ажиллагсад			Захиргаа аж ахуйн	Үүнээс Хурал, цуглааны лам нар	Үйлчилгээ аж ахуй	Шашны сургууль дацанд сурдаг	Гэрээр шашны ном заалгадаг хүүхдийн оо	Шашны сургууль дацанг төгсөгчид
		2017	2018	2018/ 2017						
<b>БҮГД</b>	<b>15</b>	164	187	114.0	19	122	46	7	40	2
Баян-Өндөр	Гэдэн даржаалин	4	5	125.0	1	3	1	-	-	-
Бат-Өлзий	Төвхөн хийд	3	3	100.0	1	2	-	-	-	-
Есөнзүйл	Ганданчоймпэлин	7	6	85.7	-	4	2	-	3	-
Өлзийт	Ганданлэгшид дамиранлон	1	1	100.0	-	1	-	-	-	-
Богд	Гандан гүндүллин	5	5	100.0	1	3	1	1	1	-
Гучин ус	Жанчивдашнайданлин	6	6	-	1	4	1	-	-	-
Нарийнтээл	Гивачойлин	2	2	100.0	1	1	-	-	-	-
Уянга	Чойр дацан	3	4	133.3	1	2	1	-	-	-
Хужирт	Ганданноровлин хийд	12	11	91.7	1	6	4	-	3	-
	Бат-Эрдэнэ зуу	23	27	117.4	2	18	7	5	20	2
Хархорин	Бал санжаавын энэрэн нигүүлсэхүй төв	5	6	120.0	-	5	1	-	3	-
	Баруун хүрээ	20	20	100.0	2	15	3	1	10	-
	Эрдэнэзуу дамбаравжаа сан	21	20	95.2	3	8	9	-	-	-
	Ганданпунцоглин хийд	49	60	122.4	3	43	14	-	-	-
Арвайхээр	Намдол дэданлин хийд	2	2	100.0	1	1	-	-	-	-
	Энэрлийн эх католик сүм	6	9	150.0	1	6	2	-	-	-